

vergadering **4**

zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Plenaire Middagvergadering

van 29 september 2010

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	4
Wijziging onder de vaste leden	4
MOTIE VAN ORDE	4
Opheldering over de stand van zaken	4
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2011 – 31 (2010-2011) – Nr. 1	
Bespreking (Voortzetting)	5
Hoofdelijke stemming	41
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	42
ACTUELE VRAAG van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kansen op een eventuele overname van de Opelvestiging in Antwerpen	
ACTUELE VRAAG van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kansen op een eventuele overname van de Opelvestiging in Antwerpen	
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kansen op een eventuele overname van de Opelvestiging in Antwerpen	42
ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plotse sluiting van kinderopvanginitiatieven	
ACTUELE VRAAG van de heer Tom Dehaene tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plotse sluiting van kinderopvanginitiatieven	47
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de eventuele voortzetting van het PGB-experiment	52
ACTUELE VRAAG van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel van de minister om Engels als tweede taal in te voeren in het Vlaams onderwijs	
ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel van de minister om Engels als tweede taal in te voeren in het Vlaams onderwijs	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de voorstellen van de minister inzake het Engels als tweede taal en het taalimmersie-onderwijs	55

ACTUELE VRAAG van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

63

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Filip Watteeuw, Hermes Sanctorum en Bart Caron tot besluit van de op 22 juni 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de investeringen in klimaat-schadelijke bedrijven door Vlaamse banken die gesteund worden door de Vlaamse overheid

– 589 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot verdaging van de stemming

70

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

71

BIJLAGEN

Aanwezigheden

74

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

74

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Herman Schueremans: ambtsverplichtingen;

Martine Fournier: gezondheidsredenen.

■

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de vaste leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de VB-fractie is in de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen mevrouw Katleen Martens als vast lid vervangen door de heer Wim Wienen.

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Sabbe bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, ik vraag het woord omdat u mijn actuele vraag hebt geweigerd op basis van het feit dat dit al aan bod is gekomen. Ik stel een belangrijke vraag over een van de meest prangende problemen in Vlaanderen, namelijk de arbeidsmarkt, en u weigert die vraag. Uw argumentatie was dat dat aan bod was gekomen tijdens het plenaire debat van deze voormiddag.

Bij de actuele vragen die u hebt toegelaten, zie ik vragen over de kinderopvang. Daar heb ik al minstens 35 minuten over horen praten. De vierde reeks vragen gaat over het invoeren van het Engels als tweede taal in het Vlaams onderwijs. Daar hebben we het ook al over gehad. U werkt met twee maten en twee gewichten. Een essentieel thema dat Vlaanderen 4,75 miljard euro kost, namelijk alle uitkeringen die de RVA aan Vlaanderen betaalt, daar pikt u niet op in, maar wel op de andere vragen. Dat is werken met twee maten en twee gewichten. Ik dacht nochtans dat u de persoon was die vond dat we over fundamentele dingen moesten debatteren en dat we tot de kern van de zaak moesten komen. Ik ben ontgoocheld in uw optreden en de weigering. Dat wat u wilt bekomen, een democratisch overleg, wordt in de kiem gesmoord door uw optreden.

De voorzitter: Mijnheer Sabbe, de ontgoocheling is wederzijds. Ik heb daarstraks heel duidelijk tussen de debatten door gezegd dat u deze vraag deze namiddag perfect kunt inbrengen in het debat dat hier plaatsvindt.

De heer Ivan Sabbe: Dat had zo kunnen zijn voor alle actuele vragen. Men kan niet met twee maten en twee gewichten werken. Ik neem daar akte van.

De voorzitter: Mijnheer Sabbe, u was deze voormiddag niet aanwezig. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

Mag ik even alstublieft! Mevrouw Van Steenberge en mevrouw Meuleman zijn me heel uitdrukkelijk komen zeggen – u kunt dat niet beoordelen want u was deze voormiddag niet aanwezig – dat onder meer over de tweede taal niet alle antwoorden zijn gegeven op de actuele vragen die de desbetreffende leden hadden ingediend. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

De minister-president is in zijn uiteenzetting nader ingegaan op het element van de 50-plussers op de arbeidsmarkt. Ook zijn deze morgen tijdens uw afwezigheid een aantal vragen gesteld over de 50-plussers en de 52-plussers. Mevrouw Ceysens is daar uitgebreid op ingegaan. U had daar perfect op kunnen aansluiten. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

Het incident is gesloten.

■

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2011 – 31 (2010-2011) – Nr. 1

Bespreking (Voortzetting)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de bespreking van de verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2011.

De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, minister-president, een debat over de Septemberverklaring gebeurt nog altijd duidelijk tegen een achtergrond. We hebben het voorbije jaar heel wat discussie gehad waarbij het duidelijk was dat het zeer prille herstel na een crisis met een enorme impact nog altijd de teneur van de discussies bepaalt. Vandaag is dat niet minder zo.

De impact die de bankencrisis heeft gehad op het aantal ontslagen is niet min in Vlaanderen. Op Europees niveau gaat het over 6 miljoen verdwenen jobs. De crisis heeft een impact gehad op de begrotingen waarbij Europa versneld vraagt naar budgettaire rigiditeit. De crisis heeft een impact gehad op gezinnen. Heel wat gezinnen die maar net rond kwamen, hebben het door de crisis heel moeilijk gekregen. Ook de impact op kmo's en op zelfstandigen blijft nog altijd groot. Er zijn illustraties van gegeven in vele uiteenzettingen. Als achtergrond van dit debat blijft dat belangrijk.

Minister-president, als we het hebben over wat we in globaliteit moeten doen, is een goede insteek ten eerste ervoor zorgen dat de welvaart globaal hersteld wordt, en ten tweede ervoor zorgen dat welvaart in de toekomst verzekerd kan worden.

Ik heb u in het begin van uw Septemberverklaring ook horen verwijzen naar geluk en warmte. Wij delen het belang daarvan, maar ik wil er nog een vraag bij stellen. Als we erin slagen om de welvaart te verzekeren voor de toekomst, hoe vertalen we dat dan naar meer welzijn voor meer mensen? Die vraag is eigenlijk al heel uitvoerig aan bod gekomen, ook in studies en academische debatten, en vaak ook met hetzelfde antwoord, namelijk: zorg ervoor dat, als er welvaart wordt gecreëerd, de verdeling van die welvaart op een goede manier gebeurt. Als de herverdeling van welvaart goed gebeurt, dan stijgt het aantal mensen, zelfstandigen en kmo's dat het beter heeft. Daarom denk ik ook dat de door u aangehaalde maatregelen daarbij kunnen helpen. Die insteek is zeer goed.

Als de insteek zeer goed is, mogen we aan de Vlaamse Regering ook vragen wat er verder moet gebeuren. Als die maatregelen worden uitgevoerd, mogen we aan de Vlaamse Regering vragen om bij alle actoren die daarmee te maken hebben, het beste naar boven te brengen.

Dat gaat onder andere over de organisatie van het bestuur. Er loopt hier momenteel in het parlement een niet-onbelangrijke discussie. Er is een groenboek over een interne staatshervorming, en dat debat moet mijns inziens in de eerste plaats bijdragen tot een antwoord op de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat al die actoren in de economie beter in relatie staan tot het bestuur.

U vermeldt in uw Septemberverklaring dat de relatie met de burger moet worden herbekeken. Dat is daar een element van. Wij gaan met onze fractie vragen dat dat debat zeer grondig wordt gevoerd, met als eerste objectief voor ogen dat het bestuur, als we het op een nieuwe manier organiseren, zowel op lokaal, provinciaal als Vlaams niveau, ook werkelijk tot een betere relatie met de burger leidt. Dat we het beste in de burger, de zelfstandigen en kmo's naar boven kunnen brengen, dat is het belangrijkste objectief.

Ik heb al een paar keer gezegd dat het de bedoeling van een Vlaamse Regering moet zijn om bij iedereen het beste naar boven te brengen. Mijn tweede punt over dat element is een beetje contradictorisch, maar enkel in de woorden. Ik vind dat we overal het beste naar boven moeten brengen, maar in het geval van de Oosterweeldiscussie ben ik blij dat het onder de grond gebeurt. We hebben hier al veel argumenten gehoord, ook in het debat voorafgaand aan dit debat, waarbij mensen nog altijd kunnen zeggen: was het niet beter zo geweest? Zijn we wel zeker over de prijs? Tal van discussies die men altijd kan openen.

Het eerste en belangrijkste in dit verhaal is wat mij betreft de beslissing. Die beslissing is genomen op basis van een besluit eerder dit jaar, met een duidelijke timing. In zeer moeilijke dossiers, zoals dit, is het in de voorbije jaren in dit land en in deze regio zeer weinig evident gebleken om te beslissen, laat staan om op tijd te beslissen. En dat is hier wel gelukt: er zou een beslissing zijn voor de Septemberverklaring, en ze is er. Er is in die beslissing bovendien niet alleen rekening gehouden met het mobiliteitsvraagstuk, maar ook met de andere omstandigheden: de stadsontwikkeling, de gezondheid van de bewoners van Antwerpen en noem maar op. Daarom vinden we het in de breedte een zeer goede beslissing. We zijn blij dat ze er is gekomen.

Het is voor mij even belangrijk om kort stil te staan bij twee punten waarvan ik vind dat ze in de Septemberverklaring aan bod hadden kunnen komen of wat meer aandacht hadden mogen krijgen. Het eerste punt is vanmorgen al geïllustreerd in de discussie over de begroting, namelijk het vraagstuk over de besparingen. Besparen gebeurt in heel Europa. Hier gebeurt dat in een begroting die intussen veel gezonder is dan de meeste in Europa. We praten over 2 miljard euro. Onlangs heeft Nederland een pakket goedgekeurd dat veel bijval vond, ook in Vlaanderen. Dat was een pakket van 3 miljard euro, op een veel grotere begroting. Die inspanning is dus niet gering.

Ten getuige vandaag de betoging in Brussel, die uitgaat van een terechte vraag. Die begrotingen moeten op orde worden gezet. Dat is de enige goede keuze omdat de uitdagingen, zeker voor de komende generaties, voor de komende 10 à 20 jaar, enorm zijn. Hoe verzoenen we de besparingen met voldoende groei? Die vraag geldt voor alle niveaus en wordt te weinig beantwoord.

Op Europees niveau wordt dat vertaald door een Stabiliteitspact. Dat wordt keihard uitgevoerd, eventueel via sancties hebben we net geleerd. Er is ook een Groeipact. Dat kan nog niet worden uitgevoerd, het is nog niet concreet, een werkgroep is ermee bezig. Op het federale niveau geldt hetzelfde. Op Vlaams niveau hebben we er al een jaar aan een stuk debatten over en ook het regeerakkoord besteedt er veel aandacht aan. Er staat dat we andere manieren moeten zoeken om voor grote investeringen te zorgen; deze moeten de groei verzekeren. Dat gedeelte zou veel concreter kunnen worden ingevuld. Dat zou bijvoorbeeld kunnen via publieke spaarmiddelen, maar ook via andere manieren.

De vraag is: hoe kan men in tijden van besparingen zorgen voor voldoende investeringen? Waarom is dat belangrijk? Men mag een begroting op orde zetten. Ook dat geldt voor de

verschillende niveaus. Zelfs als de begroting op orde wordt gezet, blijft de vraag in de komende jaren bestaan of dat voldoende zal zijn om de nodige uitgaven te doen. Als de economische groei achterblijft, wordt het bijzonder moeilijk om dat te halen, ondanks de goede begroting. Ten getuige daarvan het omgekeerde. Het werd vanmorgen al aangehaald: we hebben nu een meevaller. We zijn erin geslaagd besparingen te doen en tegelijk de groei in Vlaanderen niet te hypothekeren. Integendeel, die is zelfs iets beter dan verwacht. Dus het is mogelijk. Maar dan komt de vraag: hoe moet het in de komende jaren? Het zoeken naar manieren om de investeringen te stimuleren is gigantisch belangrijk.

Volgens cijfers van Ernst & Young, maar ook van AmCham, zijn deze zomer de investeringen vanuit het buitenland in België enorm gedaald. Ernst & Young is hier al aangehaald. AmCham sprak van een daling van de Amerikaanse investeringen in België met 70 percent. Dat is een zorgelijk cijfer. Het is dus een bijzonder belangrijke taak van de regionale regering om te zorgen dat die investeringen er komen, onafhankelijk zelfs van het buitenland.

Een ander element dat meer aandacht verdient, is de vraag van de overheid aan de bedrijven naar deugdelijk bestuur. Die vraag mag gerust krachtiger worden. Ik zal dat illustreren met een voorbeeld. Het is heel moeilijk om te verantwoorden dat de belastingbetaler een bank gaat redden en dat die bank er vervolgens alles aan moet doen om voldoende stevig te worden. Het is moeilijk om te verantwoorden aan de werknemers dat ze dan geconfronteerd worden met opeenvolgende ontslagen en plannen voor nog meer ontslagen. Dat is het geval bij Dexia. In diezelfde periode zijn een aantal bonussen bij de bank verhoogd. Dat valt moeilijk uit te leggen aan de burger, de belastingbetaler en de werknemer. De overheid moet haar relatie met de bedrijven verbeteren en verduidelijken.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Dexia is in handen van Parijs, mijnheer Crombez. Dat weet u toch? U moet waarschijnlijk naar het Elysée gaan. Dat is ook het gevolg van een beslissing die toen werd genomen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Van Hauthem, ik denk dat ze niet zo ver moeten gaan, want 14 percent van de aandelen van Dexia is in handen van de overkoepelende holding van het ACW.

Mijnheer Crombez, ik denk dat u eigenlijk bij uw collega's van het ACW moet aankloppen en vragen of ze aan de kant van de ondernemingen staan of aan de andere kant, al is er hier volgens mij geen sprake van kanten en speelt het echte debat zich af tussen werkenden en niet-werkenden. Maar dan nog, indien u zulke dingen zegt, moet de consequentie zijn dat alle aandeelhouders en met name de referentieaandeelhouder met 14 percent, de nodige maatregelen neemt of een beleid voert dat u samen met uw collega's van het ABVV op voorhand kunt bespreken.

De voorzitter: Mijnheer Sabbe, ik ben toch blij dat ik u aan het woord gelaten heb en ik geef nu het woord aan de heer Crombez.

De heer John Crombez: Voorzitter, ik ben ook blij dat u ze aan het woord laat.

Moeten we daarvoor naar Parijs? We hebben daarvoor bestuurders in die bank, ook op dit niveau, en daarom – het is trouwens niet de eerste keer dat ik dit hier zeg – moet het parlement vragen dat in de vertaling naar de redelijke verhouding, de aanpak van de bonussen en het deugdelijke bestuur versterkt worden, ook in de bedrijven die gered werden met belastinggeld. Ik vind dat dit debat niet moet worden vervuild door bijvoorbeeld te stellen: “dat is de aandeelhouder en die is verantwoordelijk”, want het gaat om een algemeen debat en daarin moet de regering, ook in haar contacten met bedrijven, durven zeggen dat bepaalde

dingen niet meer kunnen. Het gaat niet alleen om de banken, het gaat ook om andere bedrijven.

Het gevolg daarvan is dat een aantal grote bedrijven voortdurend de prijzen laten stijgen van zaken die levensnoodzakelijk zijn. Er staat een heel mooi overzicht in een krant vandaag waaruit blijkt van welke producten de prijzen de voorbije jaren zijn gestegen. De sterkste prijsstijgingen zien we voor aardappelen, brood en leidingwater. De sterkste prijsdalingen zitten bij pc's en moderne telefoons. Als er een crisis passeert waarbij heel veel mensen hun job verliezen en waarbij een aantal mensen het moeilijk krijgen, en in diezelfde periode de prijzen van de levensnoodzakelijke producten het sterkst stijgen, dan is de herverdeling slecht en dan is het aan de regering om, met de middelen die ze zelf heeft, ervoor te zorgen dat de bedrijven inbinden.

Het gaat ook over de prijs van bier, die werd al tien keer verhoogd, telkens om een andere reden zoals de prijsstijging van een grondstof voor het maken van bier. Toen de grondstofprijzen gedaald zijn, heb ik geen enkel persbericht gezien waarin werd aangekondigd dat de bierprijs zou dalen. Die eenvoudige logica zou er in de bedrijven ook moeten komen. Zowel een parlement als een regering zou daartoe initiatieven moeten nemen.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Crombez, ik hoorde u daarnet graag zeggen dat de prijzen van onder meer het drinkwater en van energie stijgen. U had het over deugdelijk bestuur en ik zou u, als lid van een meerderheidspartij, een tip willen geven. Het klopt dat die basisbehoeften van de mensen almaar duurder worden. Uw partij profileert zich vooral als een sociale partij. Probeer al eens mee te sleutelen aan het voorstel dat we hebben ingediend inzake minder bestuur. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de intercommunales die er nog altijd voor zorgen dat er verschillen zijn tussen waterprijzen en tussen energieprijzen. Wij hebben daarvoor initiatieven genomen en we hadden gedacht dat een sociale partij als sp.a ze zou steunen, maar jullie waren tegen. Hier vandaag een mooi discours komen houden over de prijzen van de pc's en andere luxeartikelen die omlaag gaan en de prijzen voor basisbehoeften die omhoog gaan, dat is heel mooi als beeldspraak bij uw ideologie, maar doe er dan ook iets aan in de praktijk.

U zit hier vandaag ook te fulmineren tegen de bonussen bij Dexia. Wij hebben hier een voorstel van resolutie neergelegd over de bonussen van BAM-managers. Weet u nog? Ik heb u toen uitgenodigd om dat te steunen, maar u hebt het weggestemd. U kunt niet vandaag zeggen dat bonussen kunnen en een andere dag zeggen dat ze niet kunnen. U moet een klein beetje consequent zijn met wat u hier vertelt in drie maanden tijd, mijnheer Crombez. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, mijnheer Crombez, u staat hier te prediken over prijzen die stijgen en u probeert om een sociaal verhaal naar voren te brengen, en eigenlijk siert u dat. Wat me het meeste stoort aan uw partij, is heel uw discours omtrent energie, omtrent de promotie van windmolens en van zonnepanelen, terwijl enige reactie op of een evaluatie van de groenestroomcertificaten uitblijft.

U weet zeer goed, net als ik, dat dit allemaal naar de kosten gaat van de distributie van energie. U pleit voor goedkope facturen en isolatie, maar wat dit systeem betreft hebt u een 'paardenbril' op. Zelfs in de energienota van de heer Martens staat dat dit zal leiden tot een prijsstijging tot 240 euro per jaar voor de gewone burger, die zich dat alles niet kan permitteren. Dat staat in een nota van uw eigen partij.

In plaats van uw sociaal pleidooi, dat u siert, over wat goed is voor de samenleving, zou ik vragen dat u werkelijk iets doet aan de essentiële zaken, zoals energieprijzen. Er is helemaal geen actie in verband met de groenestroomcertificaten van de minister, ondanks diverse

vragen naar een evaluatie in de commissie en naar een eerlijk debat, ook over onrendabele toppen. Er is een stilzwijgend verzuim ten aanzien van de zwakken in de samenleving.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Van Volcem, u hebt het misschien een beetje te druk om telkens in de commissie Energie, waar u lid van bent, aanwezig te zijn. Anders had u geweten dat de evaluatie door het Vlaams Energieagentschap zo goed als afgerond is. Ik heb die inderdaad gevraagd. Ik heb dat ook beloofd aan de commissie. Meerdere commissieleden, onder wie mevrouw Homans, hebben mij daarover geïnterpelleerd en vragen gesteld. Zij weten dat allemaal. Binnen dit en enkele weken kunt u een heel nieuw systeem verwachten, dat ik u zal voorstellen in de commissie, als u er tenminste bent. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik was er gisteren niet, maar ik zal u alle verslagen bezorgen, minister Van den Bossche, waarin ook de heer Martens telkens vraagt om uitstel tot de studie van de SERV. Waar blijft u nu? *(Gelach)*

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Van Volcem, ik zal het nog eens zeggen. Binnen dit en enkele weken zult u een concreet voorstel tot wijziging ontvangen. Dat zal in een decreet zitten. Er zal van alles worden aangepast. U vraagt mij om eens te kijken naar de onrendabele toppen. Eigenlijk heb ik dat al een paar maanden geleden gedaan. Dat is gebeurd. Het Vlaams Energieagentschap heeft daarvoor gezorgd, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) ook.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik ben een en al verwachting.

De heer John Crombez: We kunnen het uitgebreid over al die individuele dossiers hebben. We kunnen ook dingen opsommen die we allemaal wel gedaan hebben. Ik ben blij dat de regering deze winter zorgt voor aardgaslevering voor hen die het niet kunnen betalen. Daarover kunnen we het ook hebben. Ik heb daarstraks al gevraagd om de essentiële discussie over enorme kostenstijgingen van levensnoodzakelijke dingen niet telkens te verenigen tot één voorbeeld en daarmee het debat te sluiten.

Als het gaat over de bonussen, is onze vraag duidelijk. U weet waarom wij uw resolutie niet mee hebben gesteund. We hebben u dat toen ook uitgelegd.

De hoofdboodschap van de regering is dat er op dit moment moet worden gezorgd voor het creëren van meer welvaart. Daarbij is ze goed vertrokken, door de begroting snel in orde te krijgen op een manier die de groei niet aantast, integendeel. Dat is een zeer goed uitgangspunt.

In het hele debat dat we daarover moeten hebben, is het belangrijk om ver genoeg te kijken. Men zegt dat 2020 veraf is. Niet alle parlementsleden zullen hier nog zitten. Ik denk juist wel dat het belangrijk is om ver genoeg vooruit te kijken. Het debat over de uitdagingen van de vergrijzing, de verjonging en de milieuproblematiek, die allemaal redelijk wat gaan kosten en belangrijke keuzes impliceren, kan enkel gebeuren als er een goed vertrekpunt is. Dat is er. Het is nodig voor de verschillende generaties om van daaruit het debat op een goede manier te kunnen voeren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, minister-president, leden van de regering, vandaag bewijst Vlaanderen dat we een regering hebben die er staat. Het is een regering die in staat is om moeilijke beslissingen te nemen; om knopen door te hakken. De voorbije dagen werden hiervoor twee duidelijke bewijzen geleverd. Vooreerst is er natuurlijk de beslissing van de Vlaamse Regering over het Oosterweeldossier. Ten tweede is er – en dat is zeker zo belangrijk – de opmaak van de Vlaamse begroting die in 2011 in evenwicht is. Hier ga ik eerst dieper in op het begrotingsevenwicht, niet het minst omdat we met de minister van Begroting hieraan onze medewerking hebben verleend. *(Rumoer)*

Ik stelde gewoon dat we met de minister van Begroting hieraan onze medewerking hebben verleend. Wij gaan er immers van uit dat de regering als een collegiaal orgaan functioneert. Ik hoop dat iedereen die mening deelt en ernaar handelt.

Vervolgens wil ik een aantal conclusies verbinden aan de beslissing over het Oosterweeldossier, aan de noodzaak van een interne staatshervorming van Vlaanderen en aan de lopende onderhandelingen over de staatshervorming en de federale regeringsvorming.

De heer Crombez heeft het vandaag al uitgebreid gezegd: vanaf 2011 komt er een begrotingsevenwicht. Dat evenwicht willen we in de rest van de legislatuur handhaven. Sta me toe even stil te staan bij het uitzonderlijke belang van deze prestatie. Ik wil helemaal niet met vergelijkingen uitpakken en vooral naar onszelf kijken. Maar als ik sommigen hoor zeggen dat we bij de beste leerlingen van de Belgische en Europese klassen horen, dan zeg ik: wat dit betreft, zijn we gewoon de beste leerling van de klas. Het gezamenlijk tekort van alle Belgische overheden samen schommelt in 2010 rond 5 percent van het bruto binnenlands product. In het Europese Stabiliteitspact wordt als norm een begrotingstekort van 3 percent vooropgesteld. Met een begroting in evenwicht vanaf 2011 voldoet Vlaanderen dus ruimschoots aan de Europese begrotingsnorm.

In 2011 levert Vlaanderen opnieuw een aanzienlijke besparingsinspanning. In totaal stelt de regering niet minder dan 376 miljoen euro extra aan besparingen in de Vlaamse uitgavenbegroting voor. Wij beseffen dat dit soms pijn zal doen, niettegenstaande de discussie van daarstraks. Tezelfdertijd zijn we ervan overtuigd dat de bevolking verwacht dat wij deze soms moeilijke beslissingen nemen. Alle Vlamingen, actief als zelfstandige of als werknemer in de privésector, hebben sinds het najaar van 2008 de gevolgen van de financieel-economische crisis vaak zelfs aan den lijve ervaren. Wegens de crisis is in het bedrijfsleven immers fors bespaard op diverse uitgavenposten.

Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse belastingbetaler het onverantwoord zou vinden om deze pijnlijke inspanning aan ons te laten voorbijgaan. Onze belastingdruk behoort tot de hoogste ter wereld. Ook voor ons komt het erop aan de tering naar de nering te zetten.

Het is voor de N-VA helemaal geen kwestie van besparen om te besparen, om te laten zien dat we de politieke moed hebben. Neen, we vragen aan elk beleidsdomein en elke betrokken minister om zijn of haar huiswerk te maken. Net zoals in 2010 leggen we hierbij ook in 2011 een aantal generieke principes op, met als belangrijk gegeven de nominale nulgroei op de niet-loongebonden kredieten, 1,5 percent extra besparing op loonkredieten, 2,5 percent extra besparing op werkingsmiddelen en ten slotte 10 percent extra besparing op communicatie en consultancy. Geen blinde besparing dus, maar responsabilisering van de diverse ministers en hun beleidsdomeinen om de eigen uitgaven kritisch tegen het licht te houden, en waar mogelijk en opportuun de nodige saneringen door te voeren.

De besparingsinspanning die we leveren, vormt ook een belangrijke wissel op de toekomst. Want door vandaag de nodige structurele inspanningen te leveren, creëren we morgen de nodige ruimte voor nieuw Vlaams beleid. Zo maakt de Vlaamse Regering al in 2011 in totaal 95 miljoen euro extra budget vrij voor nieuw beleid, waaronder 45 miljoen euro voor het wegwerken van wachtlijsten in de voorzieningen voor personen met een handicap.

Deze regering – noem ze links of noem ze rechts – kiest dan ook bewust voor de nodige sociale accenten in de besparingen die we doorvoeren. Geen blinde besparingen dus, maar zelfs een groeipad in de uitgaven voor personen met een handicap, kinderopvang en thuiszorg.

We zorgen in 2011 ook voor 10 miljoen euro extra investeringen in spin-offs van wetenschappelijke onderzoekscentra, zoals het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (IMEC), de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie (VIB). Dit komt bovenop de inspanning die we in de

begrotingscontrole 2010 hebben geleverd door 140 miljoen euro extra te plannen voor kapitaalparticipaties in onderzoek en ontwikkeling (O&O).

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer Van Dijck, ik wil het even hebben over het groeipad voor het uitbreidingsbeleid van personen met een handicap. Die groei is er de voorbije jaren altijd geweest. Die is niet nieuw. Ondanks die groei, raakt het probleem echter niet opgelost. Hoe gaat u het probleem terdege aanpakken? Altijd meer middelen toevoegen heeft aangetoond dat het probleem daardoor niet weggaat. Hoe gaat u het probleem van de wachtlijsten oplossen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: De commissie Welzijn heeft enkele maanden geleden een eerste gedachtewisseling gehad over een totale aanpak en een aantal grote hervormingstrajecten. Op basis daarvan heeft de regering een beslissing genomen. Dat plan is nu geformaliseerd. Zoals we hebben afgesproken en zoals aangekondigd in de commissie, gaan we een groeipad uittekenen voor de sector personen met een handicap, zoals trouwens ook afgesproken in het Vlaams regeerakkoord. We gaan dat proberen te doen vanuit de finaliteit dat we meer vraaggestuurd zullen moeten financieren, dat we de betrokkenen meer als geïnformeerde zorgvragers rond de tafel moeten brengen. We gaan dat doen op een manier dat we op termijn – met 2020 als horizon – de garantie kunnen bieden dat de zorg er zal zijn voor de groepen waar de zorgvraag op een geobjectiveerde manier kan worden omschreven.

Voor dat plan zullen er middelen zijn in 2011, die we in het beleidsdomein Welzijn, prioritair voor personen met een handicap, zullen besteden. We gaan dat plan uitvoeren en er een financieel meerjarenplan aan vastknopen om ervoor te zorgen dat we met de juiste focus en doelstellingen onze objectieven kunnen realiseren.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, dat verhaal kennen we. We horen het al ettelijke jaren. Ik weet dat u inspanningen wilt doen, maar het probleem blijft hetzelfde. Het groeipad heeft tot vandaag nog geen oplossing geboden. Ik stel met grote consternatie vast dat het persoonsgebonden budget (PGB) niet meer voorkomt in uw plan. Straks zullen we daar tijdens de actuele vragen nog een klein debat over voeren.

Tijdens de vorige legislatuur was er een oplossing geboden voor het probleem maar daar stapt u nu volledig van af. Ik vraag me dan ook af hoe u de goede doelstellingen in de praktijk zult kunnen verwezenlijken.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Van Dijck, u zei daarnet heel triomfantelijk dat vooral de wachtlijsten zullen worden aangepakt of toch dat daar sterk op zou worden ingezet. Men moet eens gedurende twee dagen, wanneer die Septemberverklaring wordt voorgesteld, de media en de persmededelingen van de vakministers volgen. Ik lees bijvoorbeeld over de wachtlijsten in de Septemberverklaring: “De sociale woningbouw is in volle opmars. We gaan vereenvoudigen en versnellen.” Nog geen 2 dagen later is er een vakminister die zegt dat er diepgaand zal worden ingegrepen op de woningmarkt. Blijkbaar is er een doorlichting geweest, waaruit blijkt dat de helft van de 140.000 sociale woningen niet in orde is. En dan hebben we het nog niet over de 14.000 leegstaande sociale woningen. We hebben het daar al genoeg over gehad en we zullen daar de komende weken en maanden nog wel op terugkomen.

Ik heb echter een vraag. We kunnen ons bestaand socialewoningpatrimonium nog niet onderhouden. Hoe kunnen dan in godsnaam de wachtlijsten worden opgelost? De minister-president zegt dat er een versnelling komt, terwijl de vakminister 2 dagen later zegt dat er een zwaar probleem is. Minister-president, bespreek die Septemberverklaring toch eens op voorhand met uw vakministers en met de meerderheidspartijen! Het is toch tegenstrijdig wat

we hier te horen krijgen over de wachtlijsten. U blijft een aankondigingspolitiek en een goednieuwsshow voeren op een ogenblik dat de camera's op dit halfrond zijn gericht.

De heer Kris Van Dijck: Ik heb niet gesproken over wachtlijsten voor sociale woningen, ik had het over personen met een handicap, mijnheer Reekmans. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans)*

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Reekmans, er zullen wel degelijk nieuwe sociale woningen worden gebouwd, zowel huurwoningen als koopwoningen. Dat staat trouwens in de meerjarenbegroting van deze regering. Vijf jaar geleden heeft de commissie Energie aanbevolen dat de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen zou onderzoeken hoe het gesteld is met de bestaande sociale woningen. Toen ik hier aankwam, heb ik die audit onmiddellijk gevraagd. We hebben nu 80 percent van de gegevens van de huisvestingsmaatschappijen verwerkt. Daaruit blijkt dat een op twee woningen een van de drie belangrijkste gebreken inzake energiezuinigheid vertoont. Dat is een ontstellend cijfer. Ik heb dan ook het duidelijk signaal willen geven dat er voldoende middelen uit de begroting georiënteerd zullen moeten worden naar renovatie. Ik wil immers vermijden dat we een tweedeling krijgen van verkrottende, stilaan verloederende sociale woningen in wijken die steeds triester worden en de nieuwe gebouwen die eraan komen. We moeten die renovatiebeweging ernstig nemen. Dat betekent echter niet, mijnheer Reekmans, dat we geen gebouwen meer zullen zetten. Men kan toch renoveren en bijbouwen.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Van Dijck, het ging over wachtlijsten. Elke wachtlijst vind ik belangrijk. Ik vind dit niet echt lachwekkend, collega's. Mensen die op een wachtlijst staan, kunnen niet met het gelach in dit halfrond lachen. Wanneer we het over een warme samenleving hebben, moet u niet kil reageren wanneer er terecht een probleem wordt aangekaart.

Minister, met de begroting die vandaag voorligt, vraag ik me af hoe u het onderhoud van de helft van het woningpatrimonium zult aanpakken en tegelijkertijd uw doelstellingen van 2020 wilt bereiken. Dat moet u me toch eens uitleggen.

De heer Kris Van Dijck: Ik probeer in correct Nederlands een boodschap te brengen, mijnheer Reekmans. We hebben in Vlaanderen inderdaad verschillende wachtlijsten. Er zijn wachtlijsten in de scholenbouw, in de sociale woningbouw. In dit geval heb ik het heel doelbewust over de wachtlijst in de opvang van mensen met een handicap. En ik doe daar helemaal niet lachwekkend over. Maar luister alstublieft naar wat ik zeg.

En ik zeg tegen mevrouw Van der Borght dat ik het eens ben met het punt dat ze maakt. Maar, mevrouw Van der Borght, sta me toe dat ik in dezen een opsomming heb gegeven van een aantal budgettaire inspanningen met betrekking tot thema's die u en ons na aan het hart liggen. En, inderdaad, voor de verdere invulling ervan, voor de verdere beleidskeuzes daarin moeten we, zoals minister Vandeuren heeft gezegd, verder spreken met verschillende ministers die daarvoor bevoegd zijn. Maar in dezen geef ik alleen aan dat de budgettaire weerslag is dat er meer middelen voor worden vrijgemaakt. Hoe die worden ingezet, dat is natuurlijk een tweede discussie. Ik geef hier alleen de ruime budgettaire marges.

In ieder geval, collega's, het zijn keuzes die gemaakt worden en die aantonen dat we in Vlaanderen niet zelfgenoegzaam achterover leunen maar werken, dag na dag, aan een beter en efficiënter bestuur. En zo zorgen we onder andere voor snellere vergunningen in de ruimtelijke ordening door de vrijstellingsregeling te verduidelijken en de melding in te voeren. En bovendien mogen we nog dit jaar de eerste gevolgen verwachten van het werk van de commissie Versnelling. Met de goedkeuring van het nieuwe Rekendecreet heeft de regering ook de basis gelegd voor een werkbaar en modern financieel management van de Vlaamse overheid.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Van Dijck, ik hoor u dat graag zeggen en heel Vlaanderen zit te wachten op die vereenvoudiging. We hebben dat ook gehoord in de Septemberverklaring,

maar ik maak me zorgen. U zegt enerzijds dat we gaan naar een vereenvoudiging, maar anderzijds zie ik dat de minister-president zelf in een winkelnota straks de gemeenten wil laten bepalen welk assortiment de winkels zullen hebben in bepaalde gebieden van de steden. We gaan hier naar een Sovjetmodel, naar de planeconomie. *(Opmerkingen)*

Minister-president, u bent daarin volledig verkeerd. U gaat straks de gemeenten de bevoegdheid geven om aan de winkels te zeggen wat ze moeten verkopen. Als men het eens is met minister-president Peeters, hebben we over 20 jaar wachtrijen voor witte schoenen, voor zwart vlees en voor donkerrode broeken. *(Applaus bij het Vlaams Belang en LDD)*

De heer Kris Van Dijck: Bon, ik wist niet dat we zo dicht bij het Sovjetmodel stonden. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

In ieder geval, collega's, naast sociale leggen we ook ecologische accenten.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer Van Dijck, het wordt interessant. U gaat nu ook spreken over de ecologische aspecten. Ik zal daar met zeer veel interesse naar luisteren. Maar vooreerst wil ik toch het volgende zeggen. De rode draad doorheen alle betogen van de meerderheid wordt natuurlijk duidelijk. Het gaat om daadkrachtig bestuur en dergelijke meer. U geeft een hele waslijst van zaken waar de Vlaamse Regering werk van maakt. Vooral Oosterweel wordt aangegrepen als voorbeeld. Maar, mijnheer Van Dijck, we kunnen een minstens even grote waslijst maken van zaken die niet werden gerealiseerd en die ook werden beloofd door de Vlaamse overheid.

Sta me toe dat ik een voorbeeld geef van een thema dat ik actief opvolg: het Vlaams Energiebedrijf. Het zou u zeer na aan het hart moeten liggen. U zult daar misschien iets over zeggen, maar dat werd meer dan een jaar geleden met veel poeha aangekondigd als een soort van Vlaamse reus in het energielandschap. We zijn nu meer dan een jaar verder, mijnheer Van Dijck, en op dit moment is het een spook dat ronddooit in de begroting van de Vlaamse Regering. Ik ben zeer benieuwd naar de oplossing die u zult voorstellen, wat het nu eindelijk zal worden en wanneer het Vlaams Energiebedrijf zal worden opgericht.

De heer Kris Van Dijck: Voilà! Ik denk toch dat mijn speech goed is gemaakt. Op het moment dat u de vraag stelt, komt het antwoord. Vooreerst – en laat dat ook duidelijk zijn – hebben we een regeerakkoord voor 5 jaar. Maar, collega Reekmans, naast onze zorg om de wachtlijsten leggen we ook sociale en ecologische accenten: de Vlaamse kinderbijslag en, collega Sanctorum, het Vlaams Energiebedrijf. Want voor de oprichting van dit Vlaams Energiebedrijf is voor 200 miljoen euro aan kapitaalparticipaties uitgetrokken.

We kiezen hier doelbewust niet voor de creatie van nog een extra subsidiekanaal in de sector van de groene energie, maar zetten volop in op onderzoek en ontwikkeling in de energiesector, via het aanmoedigen van investeringen in de ontwikkeling van nieuwe productietechnieken.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer Van Dijck, ik zou willen vragen dat u, telkens als u de Vlaamse kindpremie aankaart, er meteen bij zegt dat die pas ten vroegste in 2012 van kracht zal worden. U schept immers verwachtingen bij de mensen, die de eerste jaren helemaal nog geen werkelijkheid zullen worden. Zeg dat er dan eerlijkheidshalve bij. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Het moet nog worden geschreven. Er moet nog over worden gestemd. De uitvoeringsbesluiten moeten nog worden geschreven. Vandaag is er nog niets.

Minister Jo Vandeuren: Mevrouw Van der Borgh, ik ben blij met uw vraag, want ze laat me toe dat heel duidelijk te zeggen. Ik wil daar immers niet te veel misverstanden over. De kindpremie is een onderdeel van het Vlaamse ontwerp van decreet met betrekking tot de sociale bescherming. Daarmee zullen we een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van het Vlaams sociaal beleid schrijven.

De regering heeft in mei de contouren van dat ontwerp van decreet besproken en goedgekeurd. Er zijn een heleboel werkgroepen aan de slag, uiteraard ook over de maximumfactuur en andere aspecten. Het is evident dat er voor het opstarten en de ruggengraat van dat systeem decreetgevend werk nodig is. Er zullen ook uiteraard een aantal uitvoeringsbesluiten moeten worden gemaakt. Er rijzen een boel juridische kwesties. Dat hebben we hier al besproken. Daar zijn we uiteraard mee bezig.

Het is ook juist dat er ook een aantal investeringen zullen moeten gebeuren om dat systeem operationeel te krijgen. Dan gaat het niet alleen over de kindpremie. Als we dat wat ruimer bekijken, moet dat gebeuren binnen randvoorwaarden die toelaten het hele decreet op een fatsoenlijke, klantvriendelijke manier te operationaliseren. Er moeten dus uiteraard een aantal dingen gebeuren. Er moeten een aantal dingen worden uitgevoerd in 2011, en daarvoor moeten er ook middelen zijn.

Het is natuurlijk de bedoeling – ik ben wat dat betreft de hoeder van het regeerakkoord – om dat zo snel mogelijk operationeel te krijgen. Alleen wil ik u niet de indruk geven dat dit in een wip zal zijn gerealiseerd. Dat is een zeer fundamentele oefening. De moeilijkste stap is de eerste, omdat we daarmee natuurlijk de basis voor het hele decreet leggen. Dit is een aanboddecreet, waarin een aantal aspecten aan bod moeten komen, die deze ochtend trouwens ook door de heer Dewinter zijn geciteerd.

Het is voor mij dus heel duidelijk. Er zullen dit jaar ook budgettaire inspanningen worden gedaan ter zake. Voor mij treedt dit zo snel mogelijk in werking. De politieke beslissing over de contouren – het principe dat het gaat over het recht van het kind, het forfaitaire karakter – is genomen, maar er is inderdaad nog werk op de plank. Ik kan niet concreet zeggen in welke maand dat er precies zal zijn, precies omdat het zo belangrijk en zo complex is. We hebben dit echter precies ingeschreven in de begroting om heel duidelijk te maken dat dit wel degelijk in de loop van 2011 sporen zal krijgen in de uitgaven en dat het zo snel mogelijk operationeel zal worden. Het lijkt me echter wijs dit zo te doen dat het zo klantvriendelijk mogelijk is en geen aanleiding geeft tot bureaucratie. Dat zal dus ook wel wat backoffice veronderstellen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, waarom zegt u vandaag dan in Het Belang van Limburg dat u mikt op 2012?

Dit moet inderdaad nog worden geschreven en goedgekeurd. Als het zover is, dan bevinden we ons in de fase waarin we ons vandaag bevinden met het Woonzorgdecreet. Dat werd vorig jaar goedgekeurd, maar tot op heden is er nog geen enkel uitvoeringsbesluit. Na de stemming moeten we dus dan nog wachten op de uitvoeringsbesluiten. Als ik stel dat het ten vroegste 2012 zal zijn, zal dat niet ver van de waarheid zitten. Dan zou ik graag hebben dat u dat vanaf nu ook duidelijk meedeelt, zodat de mensen weten wanneer ze wat mogen verwachten.

Minister Jo Vandeuren: Daarom grijp ik uw vraag ook aan, om dat duidelijk te herhalen. Ik heb op geen enkel moment geïnsinueerd dat dit alles op een drafje kan worden gerealiseerd. Alleen moet ik zeggen dat er ook budgettaire inspanningen nodig zullen zijn in 2011, willen we dat concept operationeel krijgen. Nogmaals, als hoeder van de afspraken zal ik dat zo snel mogelijk doen. Ik heb op de vraag van de journalist echter ook eerlijk geantwoord dat ik niet op een maand na exact kan zeggen wat de timing is. Eerlijk gezegd, het tegendeel zou u moeten verbazen. U bent zeer goed geplaatst om te weten hoe complex de zaak is. Het gaat immers ook net – ik zeg het nogmaals – over het eerste deel van een aanbouwdecreet.

Wat het Woonzorgdecreet betreft, moet ik u toch teleurstellen. Een van de eerste besluiten – en dat was geen kleintje – dat de nieuwe Vlaamse Regering heeft goedgekeurd – en het was absoluut mijn verdienste niet maar van mijn voorgangers mevrouw Heeren en de heer Vanackere – was een joekel van een besluit om het Woonzorgdecreet uit te voeren. De eerste besluiten en programmatiecriteria enzovoort zijn allemaal uitgevaardigd. We zijn nu bezig

met het bespreken van het concept assistentiewoning en groep van assistentiewoningen. We gaan dat eerste programmatiebesluit ook evalueren. Deze zaken zullen ook het circuit ingaan, zoals dat betaamt in de Vlaamse tradities, in een formule van een concept van assistentiewoning. Op basis van de reacties die we krijgen, ook uit het parlement, zullen we dan het besluit maken als zijnde een volgend besluit. Maar er is al een hele rits besluiten van het Woonzorgdecreet gepubliceerd.

De heer Hermes Sanctorum: Het zijn natuurlijk verschillende discussies die een beetje door elkaar lopen, maar ik wil het nog even hebben over het Vlaams Energiebedrijf, want dat is net het probleem. Mijnheer Van Dijck, wat u net zei over het Vlaams Energiebedrijf, wordt eigenlijk al meer dan een jaar gezegd.

De heer Kris Van Dijck: Er is geld voor vrijgemaakt.

De heer Hermes Sanctorum: Er is inderdaad in de begroting in geld voorzien, maar er wordt niets mee gedaan. Er wordt niets mee gedaan en er wordt geen beslissing mee genomen. Dit parlement wacht nog altijd op een uitwerking van het Vlaams Energiebedrijf.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Sanctorum, een nieuw bedrijf oprichten, en zeker een nieuw overheidsbedrijf, moet je zorgvuldig voorbereiden. Wat is er de voorbije maanden gebeurd? Er zijn heel veel gesprekken gevoerd met de verschillende stakeholders om na te gaan wat de missie en de doelstellingen van het bedrijf moeten zijn, voortbouwend op wat in het regeerakkoord staat. Dat is uitgemond in een strategische nota die voor het reces door de regering is goedgekeurd. Nu wordt de basis van die strategische nota, het businessplan, opgemaakt en wordt er verder gewerkt aan de oprichting van het Vlaams Energiebedrijf.

Ik ben in ieder geval wel dankbaar dat u het iedere keer weer in de belangstelling zet, want daarin zijn we dan elkaars bondgenoten.

De heer Kris Van Dijck: Ik denk dat deze bemerkingen geen verdere aanvulling hoeven. Ik bracht ze net zoals de anderen, mijnheer Reekmans, omdat ze een budgettaire weerslag hebben.

We maken ook werk van een interne staatshervorming binnen Vlaanderen. Deze interne staatshervorming is broodnodig. Het is een noodzakelijke voorwaarde om een slagkrachtige overheid te realiseren. Niet enkel moet deze interne staatshervorming zorgen voor een meer overzichtelijke bestuurlijke organisatie, ook moet dit leiden tot efficiëntieverhoging en een betere dienstverlening voor de man en de vrouw in de straat. De klemtoon moet hierbij komen te liggen op de lokale besturen enerzijds en de Vlaamse overheid anderzijds met een rol voor de provincies in verschillende grondgebonden bevoegdheden.

Dat de regering hierbij niet over een nacht ijs gaat, mag duidelijk blijken uit de hoeveelheid werk die al in dit dossier is gestoken. Een consultatieronde bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van de Vlaamse Provincies en andere stakeholders, heeft binnen de Vlaamse Regering geleid tot een consensus over het groenboek Interne Staatshervorming zoals dat vandaag in dit parlement voorligt. Zo kunnen we tegen het einde van dit jaar tot de nodige beslissingen komen om dit verhaal, dat intussen al 20 jaar meegaat, met het nodige draagvlak in concrete beleidsdaden om te zetten.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer Van Dijck, het groenboek heeft één grote verdienste, namelijk dat er kan worden gediscussieerd en dat er een publiek debat komt. Ik heb dat ook al aan minister Bourgeois gezegd.

Ik zou toch willen waarschuwen. U zegt dat er een consensus over het groenboek is. Misschien is er binnen de regering een consensus? Het is trouwens een contradictio in terminis. Een groenboek is een boek dat een aantal aanknopingspunten voor een discussie

biedt, waarna er een witboek komt waarover een politiek besluit moet worden genomen. Dat dacht ik toch. Wel, in de stukken van VVSG en VVP die ik lees, merk ik zeer weinig consensus over het groenboek. Ik zie alle spoken van de voorbije 20 jaar weer opduiken.

Het is een heel belangrijk debat. Ik ben vragende partij om het duidelijk en helder te voeren, maar vanuit het gezichtspunt van de burger, wat de heer Crombez daarnet ook al heeft gezegd. Laat ons ook geen spelletjes spelen zoals 'provincies pesten'.

Ik wil ook als aandachtspunt het volgende meegeven: maak, als vertegenwoordiger van een meerderheidspartij, van de belangrijkste partij van het land trouwens, van deze interne staatshervorming een processus waarbij de democratie wordt versterkt en waarbij Vlaanderen als eerste in eigen boezem durft te kijken. Ik citeer wat de minister-president gisteren zei. Hij zei: 'zal' kijken. Het groenboek gaat straal voorbij aan de bemoeizucht van Jozef II in de huid van de regering-Kris Peeters. Ik vraag dat daar in eerste instantie de democratie gebeurt, dat daar Vlaanderen wordt hervormd zoals het moet zijn. U bent aan het onderhandelen over een Belgische staatshervorming. Waarom durft Vlaanderen zijn eigen bevoegdheden niet delegeren aan lagere besturen? Waarom moet het regels voorschrijven van a tot z? Vanwaar komen die kilo's planlast? Die komen van de bemoeizuchtige Vlaamse overheid. Die moet durven terugtreden. Dat is pas een diepgaande interne staatshervorming. Doe eens hetzelfde als waar u voor staat op het Belgische niveau.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, ik ben blij dat dit vurig pleidooi voor minder betutteling uit deze heel onverdachte hoek komt. Daar zit natuurlijk het knelpunt bij deze heel grote hervorming. Mijnheer Caron, u legt de vinger op de wonde. Ik ben blij dat er ook late bekeerlingen zijn. Vlaanderen is inderdaad veel te betuttelend. Wij zullen die grote oefening maken. Wij maken daar werk van. Het is een proces. Ik ben het eens met de heer Crombez: het is een zaak van betrokkenheid van de mensen. Wat zit er voor hen in, hoe worden de kmo's en de burgers er beter van? Dat is niet de enige oefening. Er is ook het aspect van meer democratie: hoe maken we de structuren transparanter, hoe zorgen we ervoor dat de democratie beter functioneert. Ook de efficiëntie komt aan bod. Efficiëntie heeft niet noodzakelijk iets te maken met het beoordelen van een of ander niveau, maar is onder andere gelegen in het feit dat we ervoor gaan zorgen dat maar twee niveaus gaan over één beleidsproces. Ook dit is efficiëntie, ook dit is vereenvoudiging. Je moet ervoor zorgen dat de bestuurslijnen korter worden.

Die nood om te komen tot meer subsidiariteit is een van de afspraken in het regeerakkoord. We werken dat uit. We zijn daar volop mee bezig. Ik kan u zeggen dat de eerste decretale maatregelen bij mij intern op de sporen staan. Wij zijn bezig met bijvoorbeeld het hervormen van de externe audit, zoals dat is opgenomen in het Gemeentedecreet. Dat houdt veel te veel betutteling in en het is niet efficiënt. Dit moet zorgen voor meer autonomie en voor meer verantwoordelijkheid voor de lokale besturen. Hetzelfde geldt voor de planlastvermindering. Daar moeten we werk maken van een kaderdecreet. Maar dat is een werk van lange adem want die planlast zit inderdaad in het sectorale, in het horizontale. Dat is een zaak voor de hele regering.

Het is een uitdaging. U uit een 'caveat'. U zegt dat niet iedereen op dezelfde lijn zit. Ik ben mij daar heel sterk van bewust. Niemand beter dan ikzelf, denk ik. Maar dat is de bedoeling van het groenboek. Daarover komt dialoog. Het groenboek heeft niet de ambitie om iedereen op één lijn te krijgen. Daarom gaan we in dialoog met de steden en gemeenten en met de provincies. We zullen zien wat daaruit komt. We gaan in dialoog met het parlement. Ik hoop dat we elkaar op grote lijnen vinden. Daarover zal van partij tot partij zeker nog worden gediscussieerd. Er zullen ook verschilpunten overblijven, maar ik hoop toch dat we over een aantal grote lijnen een consensus vinden. Ik mag ook hopen dat in het parlement die basisgedachte van subsidiariteit en van het verminderen van de planlast, van meer autonomie

en van meer vertrouwen in de lokale besturen en van meer verantwoordelijkheid wordt gedragen. Dat is inderdaad een van de grote lijnen in het groenboek en in het regeerakkoord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, dat debat dient zich in ieder geval beloftevol aan. Laat ons hopen dat we na 20 jaar kunnen landen.

Ook als bestuursniveau staat Vlaanderen niet stil. We verwelkomen het door de minister-president aangekondigde ontwerp van handvest met de grondrechten van de Vlamingen. Zoals andere sprekers al hebben verklaard, vormt het Vlaams Parlement de uitgelezen plek om tot een voldragen, ambitieuze, duidelijke Vlaamse grondwet te komen.

We zullen hierbij rekening houden met de input van de minister-president en met het resultaat van de zesde staatshervorming, die er staat aan te komen. We zullen eveneens rekening houden met de teksten die hier in het verleden over zijn geschreven. Ik verwijs in dit verband naar een initiatief dat CD&V en de N-VA in 2006 samen hebben genomen.

Velen in België dromen van de as Wallonie-Bruxelles. Zij moeten respecteren dat we in Vlaanderen met evenveel recht werk maken van de as Vlaanderen-Brussel. ‘We laten Brussel niet los’ is een oude slogan. Deze zomer hebben kaartjes van Toerisme Vlaanderen, waarin Brussel al dan niet aan bod kwam, voor een klucht gezorgd. Ik daag iedereen uit eens de Waalse toeristische website te bezoeken. Indien ik een Brusselaar was, zou ik fier zijn door de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap te worden gepromoot. Toerisme is nog steeds een gemeenschapsbevoegdheid. Sommigen in dit land zijn blijkbaar vergeten dat er ook nog gemeenschappen bestaan.

Sommige mensen beweren dat in Brussel slechts 5 percent Vlamingen wonen. Ze doen alsof die resterende 95 percent allemaal Franstaligen zijn. Die mensen mogen me dan eens uitleggen waarom 20 percent van de Brusselse jongeren naar het Nederlandstalig onderwijs gaat.

Aangezien Vlaanderen geen eiland in de wereld is, verwelkomen we het plan van de minister-president om de samenwerking met Nederland te versterken. De basis hiervoor wordt natuurlijk door de gemeenschappelijke taal gevormd. Samen met Nederland is ons taalgebied immers niet zo klein als we soms denken.

Soms is het nuttig bij anderen te rade te gaan. Het tijdschrift *Le français dans le monde* heeft in een onderzoek naar de positie van het Frans in de wereld gepeild. Als het gaat om het aantal mensen dat het Nederlands als moedertaal hanteert, blijkt onze taal op de 45e plaats te staan. Als we naar het aantal sprekers, naar de aanwezigheid van deze taal op het internet, naar het aantal staten waar het een officiële taal is en naar het aantal vertalingen naar het Nederlands kijken, stel ik vast dat het Nederlands op de zesde plaats staat. Los van alle debatten over meertaligheid, waarop wij trouwens een duidelijke visie hebben, mogen we het Nederlands ook als een economische factor niet onderschatten.

Tijdens de lopende federale regeringsvorming ligt ook het vraagstuk van de begroting en van de vereiste besparingen op de onderhandelingstafel. De federale overheid is immers verantwoordelijk voor niet minder dan 85 percent van het gezamenlijke begrotingstekort van alle Belgische overheden.

Het is in de eerste plaats aan de volgende federale regering om budgettaire orde op zaken te stellen. Ondertussen maakt de Europese Unie werk van een strengere begrotingscontrole voor de landen van de eurozone. Diverse Europese lidstaten, waaronder onze buurlanden en belangrijkste handelspartners Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Nederland, hebben alvast recordbesparingen aangekondigd.

Dankzij de nodige inspanningen, waar ik daarstraks al uitvoerig naar heb verwezen, zal Vlaanderen nu reeds een begrotingsevenwicht bereiken. Dit begrotingsevenwicht zal in de periode 2012-2014 worden aangehouden. Vlaanderen streeft geen overschotten na om de

federale putten te dichtten. Dit is overigens expliciet in het Vlaams regeerakkoord afgesproken.

Daarin staat vermeld: “Voor de periode 2012-2014 realiseren we een begrotingsevenwicht maar geen overschotten. Zo hebben we ruimte en tijd om het nieuwe beleid uit het regeerakkoord te implementeren en Vlaanderen zowel sociaal als economisch klaar te maken voor de toekomst.” We gaan geen overschotten boeken zodat de federale overheid tekorten kan blijven boeken. Want als alle betrokken overheden in België dezelfde inspanningen zouden leveren als Vlaanderen, dan zou er geen probleem zijn.

Dat is de boodschap die we vandaag vanuit dit Vlaams Parlement kunnen meegeven aan de onderhandelaars voor de federale regeringsvorming. Ook mijn partij is daarbij betrokken. We hopen dat de daadkracht om tot beslissingen te komen en de budgettaire orthodoxie die we vandaag in Vlaanderen aan de dag leggen, kan inspireren om ook op het federale niveau tot de nodige beslissingen te komen die de bevolking van ons verwacht.

De belangrijkste sleutels hiervoor liggen vandaag op het federale niveau. De realisatie ervan zal vooral afhangen van het beleid van de volgende federale regering en de stappen die we kunnen zetten in de verdere staatshervorming. Het is duidelijk dat de copernicaanse omwenteling waar de minister-president uitzonderlijk naar verwees in zijn Septemberverklaring er enkel kan komen, mijnheer Watteeuw, als we via een zesde staatshervorming kunnen zorgen voor de overheveling van een aantal cruciale sociaal-economische hefboomen naar de deelstaten.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik heb aandachtig geluisterd naar de heer Van Dijck, die eigenlijk een tweede Septemberverklaring afleest, maar nu toch wel op eigen terrein komt. Tot nu toe heb ik alleen gehoord wat de regering zou doen. Ik veronderstel dat u tot een meerderheidspartij behoort en ook een mening hebt over de zaken die minister-president Peeters naar voren heeft gebracht. U komt nu op het punt over de schulden van de federale overheid. Ik wilde even uw mening daarover horen.

U zegt: eigenlijk hebben wij al genoeg gedaan; als iedereen zou handelen zoals Vlaanderen doet, zijn alle problemen opgelost. De federale overheid zit met een put die men schat op 24 miljard euro, als ik me niet vergis. Betekent wat u zegt dat de Vlaamse overheid, de Vlaamse Regering, het Vlaamse niveau, zich daar niets meer van moeten aantrekken? Moet ik dat zo begrijpen?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik wil het niet over de begroting hebben, maar wel over de schuld. Als we zien dat de evolutie gaat naar meer inkomsten voor de regio's en minder voor het federale niveau, dan zal er op een bepaald moment over die federale schuld moeten worden gesproken. Daarover zou ik graag uw mening kennen, vooral omdat u net hebt gezegd dat we geen buffers en geen overschotten moeten maken. We zouden bij de verdeling van de federale schuld in Vlaanderen wel eens aardig kunnen opkijken.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Watteeuw, ik ben blij dat wat ik naar voren breng, in overeenstemming is met wat de minister-president maandag zei. Dat toont aan dat hier een Vlaamse meerderheid staat waarin een zekere uniformiteit is en waarin we eenzelfde verhaal schrijven. Dissonante geluiden zult u hier niet horen.

Wat het gegeven van de begroting betreft: ik citeer uit het Vlaams regeerakkoord. De federale onderhandelingen zijn lopende. Het is duidelijk dat wij een verantwoording hebben af te leggen ten aanzien van de Vlamingen over wat zij verwachten wat onze beleidsdomeinen betreft. De heer Reekmans heeft daarstraks gesproken over nog andere wachtlijsten. Ik heb ook onderwijs en andere domeinen aangehaald. Welnu, het is de stelling van mijn partij en van het regeerakkoord dat we de middelen die we hebben, optimaal, dat betekent volledig,

inzetten op de noden die er in Vlaanderen zijn. Als er straks een gewijzigde Financieringswet is, dan zal dat gepaard gaan met een aantal afspraken dienaangaande, over wat we horen te doen en wat we niet moeten doen, wat we mogen doen en wat we het beste doen. Die afweging gaan we maken. Als het aan ons ligt, zullen we het Vlaamse budget optimaal, dus voor 100 percent, inzetten op onze Vlaamse domeinen.

Wat de staatsschuld betreft, daar ga ik nu echt geen antwoord op geven. Dat is een onderwerp voor de federale regeringonderhandelingen.

De heer Lode Vereeck: Ik neem daar akte van, mijnheer Van Dijck. Ik weet alleen dat de voorzitter van dit parlement – tot nader order nog altijd N-VA-lid, al weet ik dat hij liever een Waal en groen zou zijn – heeft gezegd dat we ons moeten voorbereiden. Dan denk ik dat u daar misschien al een idee over hebt.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Vereeck, ik spreek hier over de Vlaamse Septemberverklaring.

En wat de voorzitter zou willen worden, moet u maar eens onder vier ogen uitpraten, maar ik ben er vrij gerust in dat de heer Peumans zich zeer goed voelt binnen de N-VA.

De heer Lode Vereeck: U hebt het net over het federale niveau gehad. U zegt dat u alleen over de Septemberverklaring spreekt, maar dat is niet zo.

De heer Kris Van Dijck: Ik zeg alleen waar de verantwoordelijkheden liggen. Ik zeg dat de overheveling van bevoegdheden niet los kan worden gezien van de nodige financiële verantwoordelijkheid, de nodige fiscale autonomie, en dus zeggenschap over eigen uitgaven en inkomsten.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Van Dijck, de Financieringswet is op dit ogenblik de achilleshiel van de staatshervorming, dat weet iedereen. Maar ik stel mij toch vragen bij wat er aanvankelijk is afgesproken in het zogenaamde herenakkoord tussen de heren De Wever en Di Rupo in Vollezele. Ik was daar niet bij, maar las daarover in de kranten dat de heer De Wever zou hebben gezegd: laten we ten eerste een min of meer propere splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde compenseren met geld voor Brussel, en ten tweede meer bevoegdheden, en ik ga niet spreken over de Financieringswet. Dat is wat wij konden lezen over het herenakkoord van Vollezele.

Klopt dat of klopt dat niet, mijnheer Van Dijck? Als het klopt, heeft de heer De Wever op dat ogenblik een eerste strategische blunder gemaakt, en dan kan ik ook begrijpen dat de heer Di Rupo zich achteraf een beetje bedrogen voelt.

Klopt het verhaal dat de heer De Wever bereid was om de Financieringswet blauwblauw te laten?

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Van Hauthem, het antwoord zit in uw vraag. U was er niet bij, zegt u. Ik was er ook niet bij. (*Rumoer. Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert*)

De enige twee die weten wat daar gezegd is, zijn de heer De Wever en de heer Di Rupo. De heer De Wever heeft daarover ook zeer duidelijk gecommuniceerd. Hij zei: als we tot een akkoord komen waarbij er voldoende hefboomen over kunnen komen voor wat in Vlaanderen en in dit parlement leeft, zonder aan de Financieringswet te komen, is het goed. Maar als tijdens die onderhandelingen blijkt – en daar is de heer De Wever net, het gaat net over u, mijnheer De Wever (*Rumoer. Gelach*) – dat die overheveling niet met zich meebrengt wat noodzakelijk is, dan moet je de Financieringswet inderdaad aan de orde stellen. En dan is de vraag wie jullie in dit verhaal geloven.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Van Dijck, niemand is foutloos, ook niet de heer De Wever. Al heeft hij nu misschien de status van een halfgod, hij is niet foutloos.

In de defederalisering heb je twee wegen: het zakgeldfederalisme en de financiële verantwoordelijkheid. Er is geen tussenweg. En u kunt er niet onderuit dat in het herenakkoord de heer De Wever akkoord is gegaan met een veralgemeend zakgeldfederalisme en dat het de heer Wouter Beke van CD&V is geweest die de hervorming van de Financieringswet op tafel heeft gelegd.

De N-VA heeft daar een zware blunder gemaakt, maar kon het nog rechtzetten. Geef toch eens gewoon toe dat u daar een zware fout hebt gemaakt.

De heer Joris Van Hauthem: Het feit dat de heer De Wever volgens u de enige is die weet wat daar gezegd is, dat zegt al genoeg. Uw antwoord zegt ook veel.

Mijnheer Van Dijck, u moet me dat eens uitleggen. Hoe kan men bevoegdheden overhevelen zonder aan de Financieringswet te raken en gewoon wat meer geld over te hevelen? Hoe kan dat zonder responsabilisering? De fiscale autonomie, wat is dat? Dat is de Financieringswet! Los van de overheveling van bevoegdheden! Fiscale autonomie impliceert uiteraard en automatisch de wijziging van de Financieringswet. Automatisch. De heer De Wever was dus in eerste instantie blijkbaar van plan de eis van de fiscale autonomie die automatisch de wijziging van de Financieringswet meebrengt, te laten vallen. Dat is wat u hier met zoveel woorden komt zeggen.

De heer Kris Van Dijck: Allez, ja. Hier worden een heleboel intenties geformuleerd. Velen zeggen dat alles geblokkeerd wordt en dat dat aan de N-VA ligt. Anderen komen vertellen dat de lat veel te laag ligt, en dat ligt ook aan de N-VA.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dat eerste heeft niemand gezegd.

De heer Kris Van Dijck: In elk geval zitten we nog steeds op een cruciaal moment. Nu wordt beslist over de manier waarop dit land zal functioneren en waarop de deelstaten hun kansen veilig kunnen houden voor welvaart en welzijn. Ik denk dat de volgende dagen en weken op dat punt cruciaal zullen blijven. De basis om tot een akkoord te komen is wat ook in dit parlement altijd naar voren is gebracht: responsabilisering. Dat betekent verantwoordelijkheid nemen voor zowel inkomsten als uitgaven. Dat is het punt waar het momenteel nog aan schort. Daar zit het vast. Dat probeert men te deblokken. Ik ben bij die gesprekken hoegenaamd niet betrokken.

De heer Joris Van Hauthem: Nog één vraag, mijnheer Van Dijck. Ik neem aan dat alle partijen die rond de tafel zaten, akkoord gingen met de zogenaamde twaalf principes of uitgangspunten die de basis zouden vormen voor de wijziging van de Financieringswet. Geloof u nu echt, in alle eerlijkheid, dat u er op basis van die twaalf principes uit gaat raken? Bovendien heffen die twaalf principes elkaar op, spreken ze elkaar tegen en heeft iedereen er het zijne ingestopt. Ze zijn dus onuitvoerbaar. Geloof u daar echt nog in?

De heer Kris Van Dijck: Dat is overgedragen aan een highlevelgroep, mijnheer Van Hauthem. Het gesprek is aan de gang. Ik lees ook de commentaarstukken. Ik lees dat de Vlamingen te veel eisen, en dan weer worden de twaalf principes geminimaliseerd. We waren en zijn ervan overtuigd dat over die principes afspraken mogelijk zijn. Het zijn elementen waaraan de Financieringswet zal worden getoetst.

De burgemeester van Antwerpen heeft het al aangehaald en het stond ook letterlijk in mijn tekst: bij de keuze van beleidsdaden moet men ook de budgettaire verantwoordelijkheid nemen. Dat is inzake de Oosterweelverbinding uit de doeken gedaan.

Collega's, minister-president, in ieder geval zijn wij ervan overtuigd dat een slagkrachtig bestuur in Vlaanderen mogelijk is en dat het Vlaamse niveau het niveau bij uitstek is om dat ook waar te maken.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Van Dijck, u hebt me warm gemaakt met de belofte dat u een groot stuk over Oosterweel zou zeggen, maar het is één zinnetje geworden over goed bestuur.

Ik heb een en ander opgelijst. Ik kan er niet omheen, fijne collega, want u staat hier al een halfuur te praten over: “responsabilisering”, “kritisch besparen”, “goed bestuur”, “beter en efficiënt bestuur”, “budgettaire orthodoxie” en zo meer. Ik leg dat dan eens even naast de uitspraken van uw voorzitter, die hier niet meer binnen durft te komen, in reactie op de beslissing over Oosterweel in Antwerpen. Hij zegt daarover: “extra factuur voor Antwerpen is een spijtige zaak”, “natuurlijk zijn dit vooropgestelde ramingen”, “natuurlijk kan het project duurder worden” en “natuurlijk hebben we daar geen zicht op”. Ik begrijp niet goed welke politiek u aan het voeren bent. Is het fictie? Is het sciencefiction? Is het drama?

Ik vraag u wat het bestuur in Antwerpen over Oosterweel ...

De voorzitter: Mijnheer Verstrepen, ik weet niet of u deze voormiddag aanwezig was, maar we hebben het hier al uitgebreid over gehad. *(Opmerkingen van de heer Jurgen Verstrepen)*

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Verstrepen, ik zal letterlijk brengen wat u vraagt. Ik ga antwoorden op uw vraag. Ik zal herhalen wat ik daarstraks van op mijn bank ook al heb gezegd en wat nadien in andere woorden door de burgemeester van Antwerpen werd herhaald.

Ik citeer letterlijk mijn voorbereiding: “Beste collega’s, dit principe van budgettaire orthodoxie is ook van toepassing op de beslissing in het Oosterweeldossier. Het kan ...”

De heer Jurgen Verstrepen: Maar u weet nog niet hoeveel het kost!

De heer Kris Van Dijck: Ik lees verder: “Het kan immers niet zijn dat het ene bestuursniveau de kostprijs van de eigen beleidskeuze zomaar doorschuift naar een ander bestuursniveau. In het geval van de Oosterweelverbinding zal het dus het Antwerps stadsbestuur zijn dat de meerkost van de tunnel zal moeten dragen. Het logische gevolg van deze beslissing wordt dus een strak budgettair beleid dat ook in de stad zal moeten worden gevoerd.”

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, beste collega’s, ik heb dit verhaal al een paar keer gehoord. Er is onder meer ook sprake van het doorschuiven van de rekeningen naar het Havenbedrijf voor de kosten van het werkdok waar de caissons zullen worden gemaakt die de cut-and-covertunnel zullen samenstellen. In het beleid van de vorige regering was dat verworven, BAM zou de kosten van dat dok, 88 miljoen euro, dragen. Vandaag worden die kosten doorgeschoven naar het Havenbedrijf. Ook in de traditionele BAM-structuur had er een tunnel onder de Schelde gegraven moeten worden. En dus is men vandaag rekeningen aan het doorschuiven die met de meerkosten niets hebben te maken! Daar maak ik me een beetje boos over, minister-president, en ik hoop dat ik die woede morgen op een beschaafde manier mag ventileren. Het verhaal dat de heer Van Dijck en anderen vandaag vertellen, klopt duidelijk niet.

De heer Boudewijn Bouckaert: De beslissing van de Vlaamse Regering over Oosterweel wordt verdedigd met twee argumenten. Aan de ene kant is er de budgettaire orthodoxie: men zegt dat men de meerkost niet over de Vlaamse belastingbetaler zal spreiden, maar aan de Antwerpse belastingbetaler zal opleggen. Een ander argument is dat de Antwerpenaren zich in een referendum hebben uitgesproken tegen BAM, tegen de brug.

Er klopt iets niet in die redenering. De Antwerpenaars hebben gekozen voor of tegen BAM in de mening dat ze dat zelf niet exclusief zouden moeten bekostigen, in de mening dat de kost over de hele Vlaamse Gemeenschap zou worden gespreid. Achteraf wordt nu gezegd dat zij dat zullen betalen omdat zij daarvoor hebben gestemd, maar daarvoor hebben ze helemaal

niet gestemd: de Antwerpenaren hebben gestemd tegen de brug, in de mening dat ook de tunnel door heel Vlaanderen zou worden betaald.

Om correct te zijn volgens de rechtstreekse democratie, mijnheer Van Dijck, zou u het besluit van de Vlaamse Regering nu opnieuw in een referendum aan de Antwerpenaren moeten voorleggen, met daarbij het kostenplaatje van 350 miljoen euro en zoveel meer.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Bouckaert, referenda zijn belangrijk. De mening van mensen vragen is belangrijk. Maar op een bepaald moment zijn er politici, die daarvoor een verantwoordelijkheid gekregen hebben van de burgers, om keuzes te maken.

Ik weet niet hoe ik het het beste zeg, want het zou misschien weer verkeerd kunnen worden geïnterpreteerd, minister-president. Ik sluit niet af met een gedicht of een citaat van een of andere bekende of minder bekende schrijver, noch wielrenner, maar met een vaststelling. Minister-president, 7 jaar geleden zat mijn partij, de N-VA, daar boven met drie parlementsleden. Nadien zaten we hier als kleinste fractie van dit parlement. Op dit moment zitten we in het Vlaams Parlement als kleinste van de ‘grote fracties’, zoals men dat pleegt te noemen. Bij de laatste federale verkiezingen – een momentopname – is mijn partij verkozen als de grootste van België, als ik dat woord een keer mag gebruiken.

Er zijn mij woorden in de mond gelegd met betrekking tot die verkiezingsuitslag en de werking van de Vlaamse overheid. U weet wat ik bedoel. De N-VA is op dit moment inderdaad een partij die de steun heeft van veel Vlamingen. Ik leid daar enkel uit af, minister-president, dat wij er als partij met onze twee ministers en zestien Vlaamse parlementsleden even gedreven en misschien nog gedrevener dan gisteren samen met u en de andere coalitiepartners werk van willen maken om Vlaanderen beter en efficiënter te besturen, met veel kwaliteit voor de Vlamingen, met warmte en met daadkracht. Terugkijkend na 7 jaar sterkt die sterke uitslag mij om als N-VA op een even gedegen manier, zonder te discussiëren over verschuivingen, daadkrachtig samen met u beleid te maken. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, leden van de regering, collega's, minister-president, maandag hebt u gezegd dat u de Vlaamse economie zult vernieuwen, dat u Vlaanderen beter en efficiënt zult besturen, dat u van Vlaanderen een Europese topregio zult maken, dat u krachtdadig zult beslissen en u wilt ook zorgen voor het geluk van de mensen. Ook u kon maandag uw geluk niet op. Ik heb dat gezien. U was heel gelukkig. Vermoedelijk omdat u tegen de verwachtingen in nog een regering had. Ik zag u staan en ik dacht: “Dat heet dan gelukkig zijn.” Heel mooi. Het waren bijwijlen prachtige woorden.

Maar ik dacht toch even: “Peeters heeft de verkeerde papieren meegenomen. Die staat hier weer die speech van vorig jaar af te lezen.” We horen die voornemens al jaren. Met goede voornemens is op zich niets verkeerd. Maar als de ambities niet gevolgd worden door daden, krijg je binnen de kortste keren een probleem van geloofwaardigheid. Dat is nu toch wat aan het gebeuren. U zit met een geloofwaardigheidsprobleem omdat er tussen die goednieuwsshow en de daden van de regering een immense kloof gaapt.

U zegt ook al jaren dat u van Vlaanderen een topregio wilt maken. U vindt dat “belangrijk”. U bent “daarmee bezig”. Maar waar zijn de resultaten van dat zelfverklaarde krachtdadige beleid? Met heel veel goede wil, maar ik zie ze niet. Het is hier vandaag al ettelijke keren gezegd dat Vlaanderen achteruit boert, welk ranglijstje u er ook bij neemt. U slaagt er steeds minder in om buitenlandse investeerders aan te trekken. Mijn cijfers bewijzen dit.

Ze komen van een onverdachte bron, uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag. Sinds 2005 is het aantal buitenlandse-investeringsprojecten gedaald met 25 percent. Recente studies van IBM en Ernst&Young, die hier al zijn vermeld, bevestigen deze trend: de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor het buitenland daalt.

Vorige maandag riep u op te stoppen met te jammeren over de economie. Ik geef u gelijk: Vlaanderen heeft schitterende ondernemers die buitengewoon presteren. Ze zorgen voor jobs en welvaart, en voor brood op de plank. En ze doen dat allemaal ondanks uw regering. De realiteit is dat Vlaanderen steeds verder wegzakt. Onlangs werden rapporten vrijgegeven – onder meer van het World Economic Forum en ook van het Planbureau – waaruit blijkt dat de concurrentiekracht ten opzichte van onze buurlanden er dag na dag op achteruitgaat. Ik geef toe dat deze ranglijsten landen betreffen, en niet deelstaten. Maar in het rapport van het World Economic Forum krijgt België ook slechte punten voor infrastructuur; en dat is bij mijn weten nog altijd een regionale bevoegdheid, en dus een bevoegdheid van de Vlaamse Regering.

Minister-president Kris Peeters: België staat op de negentiende plaats, op een totaal van 139. Op het vlak van gezondheidszorg en basisonderwijs staan we op de eerste plaats. Inzake havenstructuur staan we op de vierde plaats. Inzake kwaliteit van het onderwijs staan we op de vijfde plaats. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Lode Vereeck: Maar vroeger stonden we hoger in de rangschikking!

Minister-president Kris Peeters: Men kan niet hoger dan op de eerste plaats staan! *(Gelach)*

De heer Lode Vereeck: Wacht even. Ik heb het over de havens en het onderwijs en dergelijke. Wat gezondheid betreft, weet u toch wat ons dat kost? U spreekt over de witte economie, maar die sector is geen economie, die draait helemaal op subsidies.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer de minister-president, wat de activiteitsgraad betreft, staat Vlaanderen in alle leeftijdscategorieën op de veertiende plaats, op een totaal van 27 Europese lidstaten. Wat de activiteitsgraad van de mensen in de leeftijdsgroep van de 55- tot 64-jarigen betreft, staan we op de tweeëntwintigste plaats. Deze cijfers werpen een heel ander licht op het probleem, en het zijn cijfers van uw eigen instellingen. Ik zal ze u straks overhandigen. Op dat vlak zijn we duidelijk niet goed bezig.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het klopt dat we inzake gezondheidszorg aan de top staan. Iedereen die pleit voor het overhoop halen van de organisatie van onze gezondheidszorg zou mij toch eens moeten zeggen waarom we zouden moeten overgaan tot een grotere commercialisering en dergelijke. Inzake kwaliteit en toegankelijkheid staan we op de eerste plaats.

De heer Lode Vereeck: De reden waarom er aan het systeem moet worden gesleuteld, is erg simpel, minister Vandeurzen: we kunnen de gezondheidszorg gewoon niet meer betalen.

De concurrentiekracht van onze bedrijven wordt ook zwaar aangetast door de enorme administratieve lasten. Deze regering heeft wel de doelstelling herhaald om die administratieve lasten te verminderen met 25 percent, maar wat is er op dat vlak al gerealiseerd? De SERV is een onverdachte bron. De SERV stelt dat er nauwelijks vooruitgang wordt geboekt. De regeldruk is de afgelopen jaren in Vlaanderen zelfs toegenomen. In een studie van de OESO over de kwaliteit van de regelgeving staat Vlaanderen op de drieëntwintigste plaats, op een totaal van dertig regio's. Onze ondernemers zien door de bomen het bos niet meer. Zo zijn er bijvoorbeeld veertig attesten en meldingen nodig om een superette te openen.

Afgelopen maandag stond u hier te verkondigen dat vergunningen sneller moeten worden afgeleverd, maar vorige maand nog lanceerde u de beruchte winkelnota.

Het is inderdaad correct wat de heer Sabbe heeft gezegd. Voortaan zullen gemeentelijke ambtenaren bepalen wat het winkelaanbod is in een gemeente. Bureaucraten bepalen of er schoenen of worsten worden verkocht in het centrum van hun stad.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Vereeck, u kunt veel op flessen trekken, daar bent u trouwens goed in. Daarvoor feliciteer ik u, u staat ermee op de eerste plaats. *(Gelach)*

Die winkelnota zegt heel duidelijk dat wanneer we aan kernversterking doen in gemeenten en steden, er een mix moet zijn van verschillende zaken en dat we moeten proberen dat te realiseren. Dat is wat er staat.

U bent natuurlijk de pleitbezorger van grote winkelcentra, dat is nog eens aangetoond. Wat ik samen met de regering probeer, is ervoor te zorgen dat onze kernen boeiende handelszaken bevatten. Er grijpt best een mix van verschillende zaken plaats. Dat is geen bureaucratie, het is niet zo dat ambtenaren daarover gaan beslissen.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, u moet zich niet zo druk maken: don't worry, be happy. *(Gelach)*

We zijn ook voor die mix, maar we zijn tegen het feit dat gemeenteamttenaren gaan bepalen wat het assortiment zal zijn dat in een stad voorradig is.

Het zal in elk geval het ondernemen niet bevorderen, want u weet ook uit uw UNIZO-verleden – u hebt het over pleitbezorger, wel, ik neem aan dat u nog steeds pleitbezorger bent van uw vroegere vrienden – dat sterke en grote bedrijven trekkers kunnen zijn voor de kleintjes. Er zijn talloze voorbeelden van steden waar er een goede mix is van grote en kleine handelszaken.

Minister-president, u riep maandag ook op om kansen te zien en te benutten. In essentie hebt u opnieuw gelijk. Vlaanderen heeft alle troeven om uit te groeien tot een Europese topregio, maar dan moet u wel iets doen. Voor uw troetelproject Vlaanderen in Actie zijn er nu de vlaggenscheppen, terwijl ik stellig de indruk krijg, en met mij de meeste stakeholders, dat uw ViA-schip de haven niet uitraakt. Want wat gebeurt er behalve ateliers, werkgroepen, innovatieregiegroepen, staten-generaals en open dialoogdagen? Of aankondigingspolitiek, dat heet nu policy by announcement. Het relanceplan van 800 miljoen euro, het Sinterklaasplan, het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP), het TINA-fonds (Transformatie, INnovatie en Acceleratie): het zijn allemaal dezelfde herverpakte maatregelen.

Ik moet wel toegeven, Vlaanderen is op één vlak een echte topregio, namelijk in het maken van plannen. Ik zou een oproep willen doen aan deze Vlaamse Regering: stop met leuteren en begin te werken.

Minister-president Kris Peeters: Maandag heb ik gezegd dat er volgens de monitoring van de administratie 95 percent van de plannen in uitvoering is. 95 percent, mijnheer Vereeck, weet u hoeveel dat is? Dat is 100 min 5.

De heer Lode Vereeck: Al een geluk dat u het aan mij vraagt. Als u het aan minister Muyters had gevraagd, had u misschien een ander antwoord gekregen. *(Applaus)*

Minister-president, u zegt dat 95 percent van uw plannen gerealiseerd is. Ik kan alleen maar kijken naar wat de studiedienst van de Vlaamse Regering mij vertelt. Die dienst presenteerde een voortgangsrapport over de Pact 2020-doelstellingen. Buiten het feit dat de schuldenvrije positie van Vlaanderen al lang op de schop is gegaan, lezen we dat Vlaanderen zeer slecht presteert op het vlak van logistiek en infrastructuur. Dat zegt uw eigen studiedienst, en niet LDD.

Dat brengt ons naadloos bij de moeder van alle infrastructuurwerken, het Oosterweeldossier. In maart was er het ondertussen welbekende dubbelbesluit van de Vlaamse Regering: in plaats van een brug zou er een tunnel komen, tenzij er een brug komt omdat een tunnel duurder is of langer duurt om te bouwen. Pacta sunt servanda, zei Bart De Wever, een woord is een woord. Nu blijkt dat die tunnel 352 miljoen euro duurder is dan de brug, komt er dus een tunnel, te betalen door de Antwerpenaren. Een typisch Belgische oplossing: smijten met geld.

Wat leren we hieruit? Ten eerste: te veel Latijnse spreuken gebruiken schaadt uw geloofwaardigheid. Dat moet je niet doen. *Pacta sunt servanda*, en dat moet je daarna breken.

Ten tweede, de werkelijke minister van Openbare Werken is de heer Janssens.

Ten derde, de heer De Wever heeft te lang opgetrokken met Elio Di Rupo. Hij begint nu ook al het geld van anderen uit te geven. (*Applaus bij LDD, Open Vld en het Vlaams Belang*)

De heer Janssens zei daarstraks “Put your money where your mouth is.” Ik zou een ander citaat willen gebruiken, van 50 Cent: “Don’t let your mouth write a cheque that your body can’t cash.” Het is natuurlijk zo dat de kostprijs van die werken veel hoger zal liggen dan die 3,05 miljard euro waar we het nu over hebben. De heer De Wever geeft toe dat dit een raming op goed geluk is.

Het Vlinderpaleis in Antwerpen, oorspronkelijk geschat op 77 miljoen euro, kostte uiteindelijk 280 miljoen euro. Het gerechtsgebouw in Gent, oorspronkelijk geraamd op 50 miljoen euro, kostte uiteindelijk 155 miljoen euro. De Spartacustrammetjes in Limburg werden oorspronkelijk geraamd op 55 miljoen euro voor lijn 1 naar Maastricht, ook bekend als de wietlijn. Tot nu toe worden de kosten geraamd op 225 miljoen euro. Minister Crevits kondigt al sinds februari een studie aan over de kosten. Ook hier zijn wij in blijde verwachting.

Bij de oplevering is dus telkens sprake van een factor drie à vier. Ik voorspel dan ook een prijskaartje voor de dure Wapper van ongeveer 10 miljard euro. En dan wil ik nog niet denken aan de schadeclaims van Noriant.

LDD wil ook in dit debat een constructief en haalbaar voorstel doen. Laat ons namelijk eerst die A102 en die R11 bouwen. Dat is niet alleen goedkoper, het gaat ook sneller en het is beter voor de mobiliteit. We zien dan vervolgens wel of we de oude ring moeten dichtmaken.

Minister-president, u herhaalde maandag uw pleidooi voor een staatshervorming. LDD steunt u daar volledig in. Uw pleidooi voor meer bevoegdheden om de concurrentiekracht te versterken, is volkomen terecht maar tegelijkertijd een beetje vreemd, aangezien u niet in staat bent om een deftig beleid te voeren met de bevoegdheden die u al hebt. Ik heb al een aantal voorbeelden gegeven: administratieve lasten, mobiliteitsbeleid, innovatiebeleid, de wachtlijsten voor kinderopvang, ouderenzorg, gehandicapten, sociale woningen enzovoort.

Niet enkel LDD vindt dat: ook binnen uw eigen meerderheid is men deze mening toegedaan. De heer Siegfried Bracke, kopstuk van N-VA, zei begin juli: “Meer en meer krijg ik de indruk dat Vlaanderen in feite niet zo goed bestuurd wordt. Ik zou liegen als ik zeg dat Vlaams bestuur staat voor beter bestuur.” Hoe verrassend eerlijk, mijnheer Van Dijck. Misschien zal de heer Bracke nog niet beseft hebben dat N-VA ook in de Vlaamse Regering zat toen hij dat schreef. Eerlijk gezegd, Siegfried, wij hebben er zelf ook nog niet veel van gemerkt.

En dan de begroting. Minister-president, stop met jammeren dat er onvoldoende middelen zouden zijn. Die zijn er wel. Alleen zet u onvoldoende middelen in op uw kerntaken. U gaat er prat op dat u als eerste overheid in België en zelfs in Europa een evenwicht bereikt in 2011. Maar in het land der blinden is eenoog natuurlijk koning.

U beweerde vanochtend dat u 2 miljard euro besparingen hebt doorgevoerd. Maar dat is dus je reinste flauwekul. Ik zou niet willen dat dat blijft hangen, want dat is onzin. LDD heeft er meermaals op gewezen dat er structureel weinig bespaard is. Dat is later bevestigd door de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (SERV) en door het Rekenhof. Wat u vooral hebt gedaan, is de belastingen verhoogd door de afschaffing van de jobkorting. Dat is bijna goed voor de helft van de totale budgettaire inspanning die u levert. Ik kan dan ook alleen maar concluderen dat de regering-Peeters II een belastingsregering is. Echte moedige keuzes op het vlak van besparen hebt u niet gemaakt. Via de kaasschaafmethode hebt u hier en daar wat afgeknabbeld, maar structureel de Vlaamse begroting op orde stellen, dat hebt u

nagelaten. Wij pleiten er dan ook voor dat de Vlaamse Regering een keertje alle uitgavenposten een voor een tegen het licht houdt en alle uitgavenposten toetst op hun efficiëntie, effectiviteit en opportuniteit. Dat heet zero based budgetting. Die moed hebt u, voorlopig althans, nog niet gehad.

De heer John Crombez: Mijnheer Vereeck, gewoon uit interesse. U zegt nu al twee keer dat er structureel geen budgettaire inspanning is gebeurd. Ik heb het over de globale budgettaire inspanningen van 2 miljard euro. Wat is volgens u het deel dat niet structureel is? U hebt het blijkbaar zeer grondig bekeken. Over hoeveel gaat het dan?

De heer Lode Vereeck: We hebben dat bekeken, en werden daarbij uiteraard geadviseerd door de mensen van de SERV, door de mensen van het Rekenhof.

De heer John Crombez: Die dat allemaal niet beweren! Geen van beide instellingen beweert dat. Maar gaat u verder.

De heer Lode Vereeck: 25 percent, zo stellen ze, is een structurele besparing. Een kwart dus. Dat betekent dat driekwart te maken heeft met toevalligheden, toevallige meevallers, indexsprongen, inflatiecijfers die eens goed meevielen in 2009 en 2010 en, vooral, het korten op de jobkorting. Daar komt het gros van uw zogenaamde besparingen vandaan. Maar ja, kijk, belastingen terug invoeren, dat is natuurlijk niet besparen.

Minister Philippe Muylers: We spreken over 2 miljard besparingen die deze regering doet en zal doen bij de begrotingsopmaak van 2011. U herhaalt continu dat het Rekenhof en de SERV zeggen dat dat niet klopt. Dat is heel straf, want we hebben onze besparingen een paar dagen geleden definitief beslist. Maar blijkbaar zijn er al rapporten van de SERV. De SERV maakt wel een begrotingsadvies voor 2011 op. Daar staat dat zeker niet in. Ze maakt ook een stand van zaken van de begroting op in januari en februari. Dat zal dan in 2011 zijn. Daar zal dat wellicht in staan. Maar ik denk dat u iets te snel gaat en dat u het hebt over rapporten uit het verleden.

De heer Lode Vereeck: Nee, collega, ik heb het over de begroting van dit jaar, van 2010. En u hebt het over 2011. En daar hebben we de SERV zelfs niet voor nodig. De heer Van Mechelen heeft het deze morgen duidelijk naar voren geschoven. Als men natuurlijk anderhalf miljard meer inkomsten heeft, dan kan men moeilijk zeggen dat men voor 2 miljard bespaart.

De heer John Crombez: Het is een autoriteit die vooraan staat. Hij zou moeten weten waarover hij spreekt. Dat anderhalf miljard aan extra inkomsten komt voor een groot stuk voort uit de stijging van de economische groei, uit het geheel van de ontvangsten. Die 2 miljard euro besparing heeft betrekking op de eerste periode van de begroting. We hebben het daarover uitvoerig gehad in het parlement. De twee zijn maar voor een klein stuk met elkaar gelinkt.

U zei daarnet dat de SERV en het Rekenhof stellen dat er voor 25 percent aan structurele besparingen zijn. Toon me dat! Ze stellen nergens dat slechts 25 percent van die 2 miljard structureel is. Nergens! Toon me dat. Hier, in dit parlement, is uitgelegd hoe die begroting in elkaar zit. In de eerste jaren is een deel van die budgettaire inspanning niet structureel om te kunnen groeien naar een volledig structurele inspanning, tegen het evenwicht aan. Dat is nog altijd zo. Ze beamen dat in hun rapport.

De heer Lode Vereeck: Goed, collega's. (*Rumoer*)

Ik ben het daar niet mee eens. Er zal blijken, collega's, dat de meeste van uw zogenaamde besparingen niet structureel zijn. Die waren in het verleden niet structureel en die zijn dat ook nu niet. Ik denk dat dat deze ochtend in het debat heel duidelijk naar voren is gebracht.

Het regeerakkoord en de beleidsnota's van uw Vlaamse Regering stonden ook bol van voornemens om de Vlaamse overheid efficiënter te maken. En ook die hervorming loopt, helaas, spaak. Het college van ambtenaren-generaal (CAG) heeft wel het meerjarenplan voor

een slagkrachtige overheid gemaakt, maar zowel de SERV als de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO) maakt brandhout van dat meerjarenplan. Ik onthoud uit hun kritiek: “geen ambitie, geen aansturing, geen transparantie, geen inspraak, slechte meetindicatoren, onduidelijke evaluatiemomenten, geen aandacht voor personeelsbeleid, geen budgetberekening van de projecten, enzovoort, enzovoort”. Minister-president, ik hoop dat u er niet te ongelukkig van wordt, maar dat plan heeft volgens mij geen kans van slagen meer.

Aansluitend wil ik nog even ingaan op de interne staatshervorming. U weet waarschijnlijk dat LDD van mening is dat de provincies als beleidsniveau best kunnen worden afgeschaft. Naast de bestuurlijke vereenvoudiging zou dat op termijn het voordeel hebben van een recurrente besparing van 450 miljoen euro op de Vlaamse begroting. Dat is politieke moed tonen, maar dat doet u niet. Volgens zijn groenboek Interne Staatshervorming wil minister Bourgeois de rol van de provincies slechts wat inperken. Voor LDD is dat rommelen in de marge. Er zijn natuurlijk ook mensen die het niet met ons eens zijn. U hebt het waarschijnlijk ook wel gelezen of gehoord: negen Limburgse sp.a-burgemeesters zijn voor het behoud van een sterke provincie en kanten zich tegen de plannen van uw minister Bourgeois. Minister-president, sinds de Lange Wapper weet u toch wat er gebeurt als één sp.a-burgemeester zich verzet tegen de N-VA. (*Applaus bij LDD*)

En dit zijn er negen! En dan nog Limburgers. Maak daar dus maar een kruis over. Sp.a-N-VA: 2-0.

Ondanks het wat wollige slotpleidooi van de heer Van Dijck zou het toch wel eens kunnen dat we richting verkiezingen gaan. Minister-president, ik zou u gewoon willen vragen of u uw engagement zou willen herhalen over de terughoudendheid van uw ministers bij de verkiezingen die er, zoals het er nu naar uitziet, toch zitten aan te komen. Het is maar een vraag.

Minister-president, de wereld zal anders uit deze crisis komen, maar Vlaanderen niet. De zwaktes van het Vlaanderen van voor de crisis zijn nog steeds de zwaktes van nu. U hebt het momentum gemist om Vlaanderen grondig te hervormen en voor te bereiden op de toekomst. Uw Septemberverklaring was een mooi sprookje, maar de realiteit is o zo anders. Het verontrust me dat de sense of urgency niet aanwezig lijkt te zijn bij deze Vlaamse Regering. Aankondigingen: ja. Realisaties: neen. U bent maandag geëindigd met een citaat van Ernest Hemingway. Die schreef echter ook: “Never confuse movement with action.” Anders gezegd, het is niet omdat u veel wind maakt, dat er ook iets verandert. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Het is 4 uur. Als ik al deze gelukkige gezichten voor me zie, kan ik alleen maar vaststellen dat dit debat het bruto nationaal geluk echt een impuls naar boven heeft gegeven. (*Opmerkingen*)

Ik zal het proberen. Zeker als ik uw geluk kan versterken, zal ik het zeker niet nalaten.

Voorzitter, minister-president, leden van de regering, geachte leden, ik citeer: “Moed is de elegantie in de vuurlinie.” Ik vond dit een mooi citaat. Minister-president, dat is alvast één goede keuze die u hebt gemaakt: Hemingway als leverancier van citaten. Ik kan dat steunen. Hij is inderdaad een van de grotere auteurs van de vorige eeuw. Mocht ik van kwade wil zijn, wat niet het geval is, dan zou ik opmerken dat het misschien wat kenschetsend is dat u dit citaat meermaals hebt gebruikt. U hebt het in oktober van vorig jaar en in februari gebruikt. Ik wil echter nog iets anders kwijt over dat citaat. Het citaat past natuurlijk wel bij het machismo van Hemingway. U weet wel: de oorlogsreporter, de liefhebber van stierengevechten, van feesten en drank, van vrouwen enzovoort. (*Gelach*)

Dat blijkt echter toch maar schijn te zijn geweest. Zijn biograaf en goede vriend, José Luis Castillo stelt dat Hemingway eigenlijk helemaal niet zo was. Hij was eigenlijk een timide bangerik, die zelfs niet durfde te slapen als het licht niet aan was.

In de biografie legt hij Hemingway een ander citaat over moed in de mond, dat misschien iets beter bij deze Septemberverklaring past. Hemingway zou ooit gezegd hebben: “Moed is niets anders dan de vlucht vooruit.” Minister-president, u probeert moedig te zijn in deze barre tijden, maar veeleer dan elegantie in de vuurlijn, doemde bij mij het beeld op van de vlucht vooruit. Toen ik u bezig hoorde in de Septemberverklaring, leek het wel alsof we in Vlaanderen in de beste van alle mogelijke werelden wonen. Misschien staan er een aantal indicatoren op rood en zakken we een beetje in de ranking, maar dat kan de pret niet drukken. We moeten ophouden met jammeren want dat is slecht voor ons welbevinden en slecht voor onze eigendunk.

U sprak heel enthousiast en gedreven, wat ik een goede zaak vond, maar u deed ook een resem aankondigingen. U betoogde dat de slagkracht van deze regering ongebroken was en toch waren ikzelf en heel wat waarnemers niet overtuigd door uw toespraak.

Minister-president, u weet allicht ook dat Hemingway in sommige periodes van zijn leven een wel erg eenzame man was. Ik heb de indruk dat u zich de laatste tijd ook wat eenzaam moet voelen. Ik zie dat u ontroerd bent door mijn bekommernis. U had nog een pak vrienden bij de voorstelling van Pact 2020. Ze kwamen vanuit alle maatschappelijke geledingen. Het leek alsof heel Vlaanderen zich achter Vlaanderen in Actie wou scharen. Maar de ViA-believers beginnen toch wat uit te dunnen. Sommigen van die vroegere medestanders hebben twijfels en beginnen dat ook publiekelijk te zeggen.

De voorbije dagen waren er toch wel een aantal opvallende uitspraken, bijvoorbeeld van de Bond Beter Leefmilieu. U pakte er de voorbije periode graag mee uit dat de milieubeweging uw toekomstpact ondersteunde. U deed dat met grote regelmaat en u had er soms plezier in dat u onze fractie kon zeggen dat de BBL en de milieubeweging u steunde. Intussen horen we toch andere geluiden.

U hebt dit weekend ongetwijfeld het interview met de voorzitter van de BBL gelezen. Het interview met Hans Bruyninckx ging over de groene economie in Vlaanderen en had de niet mis te verstane titel ‘Rood van schaamte’. Bruyninckx ontwaart in Vlaanderen weliswaar op zich nuttige initiatieven rond de groene economie, maar die gaan niet naar de kern van de zaak. Daarom is het nodig dat er snel een masterplan groene economie komt. U hebt dat eigenlijk ook al aangekondigd.

Laat het duidelijk zijn: ook zonder het masterplan zal onze economie vergroenen. Dat is niet het punt. Maar de vraag is of we als regio de leiding nemen en mee aan de kop staan, of of we een volger worden. Als we het eerste doen en kiezen om voluit te gaan voor een groene economie, dan zullen onze bedrijven, onze kenniscentra, de Vlamingen er voordeel uit halen. Het is niet de positie waarin we momenteel verkeren of naartoe evolueren. Bruyninckx vindt dat we, zeker in een tijd van economische crisis, gedurfde en duurzame keuzes moeten maken omdat een vergroening van de economie positief is voor de tewerkstelling en voor onze internationale concurrentiepositie.

Hij staat niet alleen. In hetzelfde interview kwam ook Christine Broux, de manager van Flanders Cleantech Association, aan bod. Zij mist een ‘sense of urgency’ voor de uitbouw van de groene economie in Vlaanderen. U hebt maandag in uw toespraak verschillende keren geschermd met woorden als ‘duurzaam’ en ‘groen’ – waarvan akte –, maar het blijft bij woorden en public relations. Echte daden blijven uit. Wij noemen dat groenwassen.

De werkelijkheid is dat we de sneltrein van de groene economie aan het missen zijn. Groene investeringen en duurzame jobs komen er blijkbaar niet. Het nieuwe is dat wij dit niet meer alleen zeggen – tot voor kort was dat wel zo –, maar dat ook de milieubeweging dat zegt. Velen beginnen dus door de holle groene frases heen te kijken en vragen echte groene actie.

U verliest ook op andere vlakken medestanders. U krijgt ook weinig applaus uit de klassieke economische milieus.

De werkgevers van Voka, Peter Leyman en Luc De Bruyckere, haken af omdat de Vlaamse Regering gebukt gaat onder regelnevelij en eindeloos talmt. Vlaanderen is te traag geworden. Zij geven het voorbeeld van het Oosterweeldossier, dat hier al aan bod is gekomen. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Het is beslist, maar we zijn er nog niet.

De geschiedenis van dit dossier is op zijn minst bevreemdend. De vraag is of deze regering hier lering uit zal trekken. Zal de Vlaamse Regering de zaken nu anders aanpakken? Zal zij zichzelf nu 'challengen', zoals Peter Leyman vraagt? Of om het concreter te maken: neemt de Vlaamse Regering de aanbevelingen van de commissies-Berx en -Sauwens in acht en kiest ze nu voor een volledig transparant proces? Gaat zij voor overleg van bij de aanvang met de stakeholders, en kiest zij voor heldere besluitvorming?

Ivan Van De Cloot, hoofdeconoom van het Itinera-instituut, waarschuwt voor een politieke koehandel met belastinggeld. Hij zegt dat de maatschappelijke kosten-batenanalyse van de grote infrastructuurwerken ernstiger moet worden geïntegreerd. Het politieke compromis dat u met betrekking tot de Oosterweelverbinding bereikte, lijkt op het eerste gezicht toch niet echt elegant. Niemand lijdt gezichtsverlies, maar verkeersproblemen, files, uitstoot en onveiligheid verdragen eigenlijk geen politiek arrangeerwerk. De vraag is nu of het ook werkbaar is. Lost men ten gronde iets op of wordt de belastingbetaler nodeloos opgezadeld met een miljardenkost?

Natuurlijk is onze fractie blij dat de Lange Wapper weg is en dat er geen verbreding komt van de kleine ring. We hebben er samen met de actiecomités hard voor gestreden. Dit resultaat mag er zijn. Het is nu zaak om niet opnieuw dezelfde fouten te maken. Wat dat betreft zijn we toch wat somber gestemd. Er is de pertinente weigering om het Meccano-alternatief van Forum 2020 ernstig te nemen. En er is het kunst- en vliegwerk rond de ondertunneling van de R11. Het belooft wat ons betreft weinig goeds. Andermaal zitten we met een beslissing die al genomen is zonder enig overleg, zelfs niet met de lokale bestuurders buiten Antwerpen. Andermaal is een voldongen feit gecreëerd. En als klap op de vuurpijl is de allereerste investering die de Vlaamse Regering nu zal doen om de Antwerpse mobiliteitsknoop te ontwarren, een investering van 45 miljoen euro voor de optimalisatie van het vliegverkeer op een verlieslatende luchthaven. De privésector weigerde geld op te hoesten omdat zij er niet in geloofde, maar de Vlaamse belastingbetaler mag nu wel afdokken.

Ik heb de indruk dat sommige mensen van Voka u niet meer geloven als u snelle procedures belooft voor de realisatie van infrastructuurwerken. Zij pleiten nu zelf al voor de snelle invoering van een slimme kilometerheffing. Zij zeggen dat dit nodig is om onze mobiliteitsstromen te sturen. De geesten zijn in deze regio echt wel gerijpt. Maar de Vlaamse Regering wacht af: 'Vlaanderen in Afwachting'. Terwijl een slimme prijszetting volgens Leuvense economen al een groot deel van onze mobiliteitsproblemen zou oplossen. Hoelang spreken we nu al over die kilometerheffing? Kan uw regering de politieke moed opbrengen om hier knopen door te hakken?

Minister-president Kris Peeters: We zijn zeer intensief bezig met die kilometerheffing. Maar vindt u dat we dat alleen in Vlaanderen moeten invoeren, en niet in overleg moeten gaan met Wallonië, Brussel en Nederland? U vindt dat wij dat in Vlaanderen moeten invoeren? Dat is uw standpunt?

De heer Filip Watteuw: Ik vind dat u het voortouw moet nemen. Als elke regio wacht tot de andere in beweging komt, dan zal het er nooit van komen. Ten andere, het gaat over een slimme kilometerheffing ook voor personenwagens, niet enkel voor vrachtwagens.

Minister Hilde Crevits: Als u zich eventjes zou informeren, zou u merken dat de Mobiliteitsraad van Vlaanderen zich de voorbije weken zeer intens heeft beziggehouden met het formuleren van een nieuw advies over de slimme kilometerheffing. Dat is ongeveer rond. En als u het hebt over het voortouw nemen: er moeten middelen worden voorzien om na te

gaan op welke manier we de kilometerheffing gaan implementeren en hoe je dat softwarematig kunt doen.

Die middelen zijn in de begroting ingeschreven. We nemen op dit vlak absoluut het voortouw. We zullen dit, zoals de minister-president al heeft verklaard, samen met de andere regio's en bij voorkeur ook samen met Nederland doen.

De heer Filip Watteeuw: Het is duidelijk dat de geesten zijn gerijpt. De situatie is nu gunstig om dit snel in te voeren. Ik hoop dan ook dat de Vlaamse Regering dit in de praktijk zal brengen.

Als het over medestanders gaat, komt er ook tegenwind van de vakbonden. Iedereen heeft ongetwijfeld het interview met mevrouw Copers van het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV) gelezen. Ze is bijzonder kritisch voor de Vlaamse Regering, meer bepaald met betrekking tot de besparingen bij de VDAB. Indien we meer mensen actief willen houden en meer jobs willen creëren, hebben we een sterke VDAB nodig.

Ik kan enkel vaststellen dat de Vlaamse Regering snijdt in de instrumenten die voor kwetsbare groepen belangrijk zijn. Eind juni 2010 is de subsidiëring van Instant A, het sociaal uitzendkantoor dat zich tot laaggeschoolde of allochtone jongeren richt, stopgezet. Eind juli 2010 is het systeem van opleidingscheques abrupt beperkt. De tewerkstellingspremie voor 50-plussers is teruggeschoefd. De Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) voor personen met een handicap is ingeperkt. Ik vind dit vreemd. De laaggeschoolde jongeren, de allochtonen en de personen met een handicap hebben hun positie op de arbeidsmarkt immers niet zien verbeteren. De Vlaamse Regering mag hier beweren dat ze zich voor de kansengroepen inzet. Dit roept vragen op.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, Instant A hebben we hier al eens besproken. Ik wil dat hier gerust nog eens herhalen. We hebben gedurende 10 jaar subsidies verstrekt om jongeren door middel van interimjobs naar jobs te leiden. Momenteel hoeven we dat niet langer te subsidiëren. De interimsector doet dit immers al.

In het WIP staat dat we de opleidingscheques arbeidsmarktgerichter moeten maken. Ik heb de sociale partners om hun voorstellen gevraagd. Aangezien die niet kwamen, heb ik op een bepaald ogenblik besloten het enige bestaande, namelijk het betaald educatief verlof, als richtlijn te nemen.

Wat de tewerkstellingspremie voor 50-plussers betreft, veronderstel ik dat iedereen het erover eens is dat het nooit de bedoeling is geweest bovenop een federale premie een Vlaamse premie uit te keren. Er is een federale premie. We laten de werkgever de keuze tussen beide premies. Ze worden echter niet cumulatief toegekend.

Wat de VOP betreft, hebben we ons ertoe geëngageerd dit verder te bewaren. We hebben er duidelijk voor gekozen door middel van evaluaties tot een systeem te komen dat dicht bij de werkelijkheid van de betrokkenen ligt. Dit kan positief of negatief zijn.

Eerlijk gezegd, begrijp ik de kritiek niet. Dit is zeker geen minder sociaal beleid. Dit is een correct beleid, dat op de bestaande noden inspeelt. Volgens de heer Watteeuw is er geen aandacht voor de jongeren. Dat is een van zijn stokpaardjes. Ondertussen is gebleken dat bij de herneming en zelfs al voordien de jongeren het snelst weer aan een job zijn geraakt. De resultaten van de voorbije maanden geven effectief een stijgende lijn weer. Ik denk dat de heer Watteeuw zich op dit vlak grondig vergist.

De heer Filip Watteeuw: Ik wil nog even op de noodzaak van een sociaal uitzendkantoor als Instant A wijzen. Ik hoop dat de minister de commotie over de discriminatie in de uitzendsector heeft opgemerkt. *(Opmerkingen)*

Het is geen toeval dat Instant A zich zeer sterk op allochtone en laaggeschoolde jongeren richt. Op die manier krijgen ze een toegangspoort tot de arbeidsmarkt en tot jobs. Instant A geeft niet toe aan de druk van sommige bedrijven. Daarom is die werking zo interessant. De discriminatie toont aan dat een uitzendkantoor dat zich tot allochtone en laaggeschoolde jongeren richt zeer belangrijk is.

Ik heb er tijdens een commissievergadering al eens op gewezen dat een aantal uitzendkantoren enkel nog op afspraak werkt. Zonder afspraak komt iemand er niet in. De selectie gebeurt aan de telefoon. Zij die niet worden uitgenodigd, zijn niet de sterkste jongeren. Daarom is een uitzendkantoor dat zich specifiek tot kansengroepen richt zeer interessant en nuttig. Ik vind het dan ook jammer dat de minister die subsidiëring heeft stopgezet.

Minister Philippe Muyters: Mocht het zo zijn dat Instant A de enige is die naar allochtone jongeren werkt, wil ik toch wel zeggen dat in de hele interimsector samen 11 percent van de interimjobs wordt toegewezen aan allochtonen. Dat is een ander cijfer dan wat u naar voren brengt. Dat ligt veel hoger dan de gemiddelde werkgelegenheid van allochtone jongeren of allochtonen in het algemeen. Met 11 percent scoort de sector sterk.

Dat er discriminatie is, zal wel zijn en we proberen nu met bijkomende maatregelen die ik samen met de sector heb genomen, een oplossing te vinden. Er is genoeg wetgeving. Discriminatie kan niet, discriminatie mag niet en zullen we niet ondersteunen, op geen enkele manier. Met de afspraken die nu bijkomend zijn gemaakt, ben ik heel zeker dat er weer een stap vooruit is gezet. Zeggen dat die sector nu de sector bij uitstek is voor discriminatie, is niet juist. Laat ons niet vergeten dat er mensen zijn die het vragen.

De heer Filip Watteuw: Ik heb absoluut niet gezegd dat dit de sector bij uitstek is waar er een discriminatieprobleem is. Ik ken de aantallen allochtone mensen die via de sector werk vinden. Dat zegt niet dat er geen probleem is. Er is duidelijk wel een probleem. Een speler als Instant A kon een zekere groep toch nog aan werk helpen. Ik vind het jammer dat dat niet doorgaat.

Wat de opleidingscheques betreft, is het probleem vooral dat de beslissing zeer laat is genomen en dat de betrokken actoren pas op het laatste moment te horen kregen dat ze zich moesten richten op een nieuwe situatie. Ze hadden al geld, energie en tijd gespendeerd om af te komen met een aanbod voor het nieuwe werkjaar. Dat is gecommuniceerd. De beslissing is genomen op 23 juli en ging in op 1 augustus. Het werkjaar voor opleiding waarvoor men opleidingscheques kon gebruiken, begint vooral op 1 september. Dat was geen goed bestuur.

Wat mevrouw Copers nog heeft gezegd en dat u ook aanbelangt, minister, is dat het overleg over een en ander een probleem is geworden. Het is in duidelijke taal gezegd in dat interview. Het is bevreemdend dat deze Vlaamse Regering die bij het Pact 2020 uitdrukkelijk de verbreding zocht en medestanders zocht, later bij diverse ingrepen verzuimde om te overleggen met de betrokkenen.

Minister Philippe Muyters: Ik kan alleen maar blij zijn met wat mevrouw Ceysens daarstraks zei, namelijk dat ik te veel overlegde en alleen volgde wat de SERV deed en wat de sociale partners vroegen. De heer Watteuw zegt dat ik te weinig volg. Ik zal dan wel een juist evenwicht gevonden hebben zeker?

De heer Filip Watteuw: Dat is net iets te gemakkelijk. Als ik dergelijke dingen zeg, baseer ik me op uitspraken van de sociale partners. Op de website van Voka, als het gaat over de Vlaamse ondersteuningspremie en over de tewerkstellingspremie 50-plus, staat dat de Vlaamse Regering inbreekt in een akkoord dat al was afgesloten. Dat is duidelijke taal. Mevrouw Copers van het ABVV zegt duidelijk in het interview dat over diverse punten, zoals de opleidingscheques, betrokkenen zeggen dat er geen overleg is geweest.

Minister Philippe Muyters: Laat me alle punten op een rijtje zetten. Over de opleidingscheques staat uitdrukkelijk in het WIP – ik dacht dat het WIP is ondertekend door

alle sociale partners – dat de opleidingscheques meer arbeidsmarktgericht moeten zijn. Er is aan de sociale partners gevraagd om met een voorstel te komen voor de zomer. We hebben de tijd gegeven om daarover in consensus met een voorstel te komen. Dat is niet gebeurd.

Er is over de lijst van het educatief verlof met de sociale partners overleg geweest. Er is geen consensus gevonden, maar er is zelfs informeel en formeel op het VESOC met hen overleg over geweest, ook over de uitvoering daarvan.

Dus neen, er is uiteindelijk geen consensus. Ik denk nog altijd – het is daarstraks nog aangegeven door mevrouw Ceysens van Open Vld – dat dan het primaat van de politiek er is en de politiek een beslissing moet nemen. Dat is wat wij in de Vlaamse Regering onder mijn voorstel hebben gedaan.

De heer Filip Watteuw: Minister, u doet nu of de opleidingscheques vroeger niet arbeidsmarktgericht waren.

Dan moet u eens het antwoord lezen van de vorige minister van Werk, Frank Vandenbroucke, op een vraag van mevrouw Franssen. Hij geeft daarin duidelijk aan wat arbeidsmarktgerichtheid is. Het gaat er dus niet over dat ze niet arbeidsmarktgericht waren. U gaat nu een andere invulling geven en u doet dit nu, terwijl alles loopt, op het laatste moment, terwijl de betrokkenen zich niet meer kunnen voorbereiden op een nieuwe situatie.

Als het over arbeidsmarktgerichtheid gaat, ga ik ervan uit dat het, in deze Vlaamse Regering met de N-VA als belangrijke partner, over de specifieke Vlaamse arbeidsmarkt gaat. Dan ben ik verbaasd dat u de lijst van het betaald educatief verlof, die op federaal niveau wordt opgesteld en die al gedurende 15 jaar niet meer is aangepast, gaat hanteren. Dit is niet echt arbeidsmarktgericht.

Minister-president, het moet voor u toch wel vervelend zijn dat de partners van Pact 2020 – de Milieubeweging, werkgeversorganisaties, vakbonden – hun twijfel uitspreken over uw regering. Dat kan niet echt aangenaam zijn. Maar veel erger is de conclusie dat uw regering de Vlaamse economie maar niet op een groen spoor krijgt, dat uw regering er niet in slaagt om bij cruciale dossiers het politieke arrangeerwerk te overstijgen, dat uw regering er niet in slaagt een geloofwaardig beleid te ontwikkelen voor de meest kwetsbaren in de samenleving.

Minister-president, u bracht uw toespraak erg gedreven en enthousiast. Maar het was voor mij even opvallend hoe u het begrip ‘geluk’ binnenbracht in uw Septemberverklaring. U hebt daar even leentjebuurt gespeeld bij Steve Stevaert, die een tijd geleden al over het ‘bruto nationaal geluk’ sprak. Hoe mooi klinkt dat toch niet? U droomt van een Vlaanderen met gelukkige burgers en dynamische ondernemingen. Een warm en gastvrij Vlaanderen, noemt u dat. Het is bijna ontroerend. De immateriële waarden, weet u wel.

Het leek er even op dat u het beleid echt een nieuwe invalshoek zou geven, maar de ontnuchtering volgde snel. Na uw bijna euforische speech kregen we, pas bij het buitengaan, een brochure met de harde cijfers. In het jaar 2011 zal er, net als vorig jaar, duchtig bespaard worden, namelijk 376 miljoen euro. Voor 75 miljoen euro daarvan liggen de eenmalige besparingen nog niet vast. Voor de rest wordt weer gretig de kaasschaafmethode toegepast, waarbij wordt gesnoeid in de loonkosten, de werkingskredieten en de uitgekeerde subsidies van de ministeries en agentschappen.

De culturele sector wordt in het bijzonder getroffen. Het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media levert 4,76 percent aan beleidskredieten in. Geen enkel ander domein moet zoveel inleveren. Gesubsidieerden zullen meer met minder moeten doen, verkondigt u doodleuk. Voor veel verenigingen luidt de doodsklok. De slagkracht van het middenveld wordt ondergraven. En dat terwijl het budgettaire eigenlijk niet zo veel oplevert. Gisteren nog kreeg u de Verenigde Verenigingen op bezoek, die u herinnerden aan uw engagement ten aanzien van het verenigingsleven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Watteeuw, ik ben het niet met u eens dat Cultuur harder wordt getroffen dan andere sectoren. In Cultuur is in 2010 met 2,3 percent bespaard. Daar zitten ook de blokkeringen in vervat. Het is dus niet waar dat er eventueel nog blokkeringen bovenop zouden komen.

Wat betreft het verenigingsleven en het middenveld klopt het dat zij ook voelen dat er wordt bespaard. Maar ik wil ook duidelijk meegeven dat wij bijkomend 5,6 miljoen euro geïnjecteerd hebben in verenigingen en middenveld in Vlaanderen. Dat mag ook wel eens onderstreept worden.

De heer Bart Caron: Minister, misschien kan uw buurman dan een mysterie helpen op te klaren. In de tabel in de brochure die we gisteren kregen over de begroting van 2011, staat dat de beleidskredieten voor Cultuur, Media, Jeugd en Sport met 4,67 percent dalen. Dat is goed voor 57 miljoen euro. In de tekst die vier pagina's verder staat, is er sprake van een besparing van 35 miljoen euro beleidskredieten.

Er zit in elk geval een fout in die telling, ik weet niet waar precies.

Het gaat over 35 miljoen euro beleidskredieten voor een sector die dit jaar al fiks heeft ingeleverd. De maatschappelijke noden zijn groot. We zitten in rondes van verenigingen en bewegingen.

Minister, u hebt deze week een brief gekregen van het Steunpunt voor Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk. De vereniging toont zeer mooi aan welke maatschappelijke golven zij veroorzaakt en beïnvloedt, hoe ze de verzuring tegengaat. Dat is een grote uitdaging.

Ik vind het zo jammer dat de warme samenleving waar u voor pleit, minister-president, wordt getroffen in de culturele sector waar ze het meest vorm vindt. Dat is het Vlaamse niveau, maar dat staat niet alleen. Dit gaat samen met de besparingen die de gemeenten vaak moeten doen. Daar bent u niet voor verantwoordelijk. Helaas snoeien heel veel gemeenten in de verenigingssubsidies. Ik hoop dat er nu veel protest oprijst in deze zaal bij de burgemeesters en schepenen, maar ze zwijgen oorverdovend.

Een collega pleitte voor investeringen in de maatschappij in tijden dat het slechter gaat, hij doelde op materiële investeringen. Ik zou pleiten voor meer cultuur als het wat moeilijker gaat. Niet alleen de economie is belangrijk, maar samenleven met elkaar is een cruciale bouwsteen. Mijnheer Gatz, hebt u vorige week niet gepleit voor de versterking van de stedelijkheid door een injectie in het cultuurbeleid? Ik sluit mij daar uiteraard graag bij aan. Ik vind het jammer. Het cijfer is wat het is: 4,67 percent beleidskredieten. Ik kan dat alleen maar erg betreuren.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, ik zal het nog eens herhalen. Het cijfer slaat op Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Ik spreek over Cultuur waar u altijd naar verwijst, maar u haalt beide door elkaar. In 2010 wordt er op Cultuur 2,3 percent bespaard. Dat is evenveel als in alle andere sectoren. Cultuur heeft niet meer bespaard dan andere sectoren.

Ik ben het met u eens dat ons verenigingsleven, het middenveld in Vlaanderen, heel belangrijk is. Ik sta er ten volle achter, en daarom heb ik 5,6 miljoen euro extra geïnjecteerd in dat verenigingsleven. U moet ook die cijfers onder ogen zien.

De heer Filip Watteeuw: Ik heb de indruk dat minister Schauvliege en de heer Caron in de commissie Cultuur nog verder zullen praten over deze cijfers.

Minister-president, u gaat er nu prat op dat Vlaanderen 2 miljard euro bespaard zal hebben op 2 jaar tijd. Dat is sneller dan de andere gewesten, sneller dan andere landen. Op 5 jaar tijd hebben we het 1,7 miljard euro beter gedaan dan afgesproken. U wilt reeds een evenwicht bereiken in 2011. Ik vind dat inderdaad een prestatie. Proficiat, een begrotingsevenwicht is een goede zaak. Maar is het voldoende? Want wat bereiken we hiermee als we daarvoor een kaalslag moeten organiseren in essentiële onderdelen van onze Vlaamse dienstverlening, in essentiële delen van ons verenigingsleven?

En dan zijn er nog de schulden en de structurele tekorten op federaal niveau. Ooit zal men op federaal niveau de sociaal-economische problemen moeten aanpakken en op zoek gaan naar 24 miljard euro besparingen, onder meer om de sociale zekerheid en de pensioenen te vrijwaren. In uw Septemberverklaring – en ik hoorde hetzelfde in de tweede septemberverklaring, die van de heer Van Dijck – zegt u dat Vlaanderen zijn deel al heeft gedaan. Kunnen we ons dat veroorloven? Ook Vlaamse burgers zullen dit voelen. Groen! heeft mee de responsabilisering in het kader van de financieringswet op tafel gelegd bij de communautaire onderhandelingen. Dat is niet vrijblijvend: het is terecht, maar niet vrijblijvend. Responsabilisering betekent dat ook Vlaanderen naast nieuwe bevoegdheden nieuwe verantwoordelijkheden opneemt. Laat ons eerlijk zijn: het consumptiefederalisme leverde ook Vlaanderen heel wat financiële baten op. Als we gaan voor een copernicaanse omwenteling zal een deel van de lasten naar Vlaanderen komen. Ik hoop dat dat nog mag worden gezegd. We hebben er ook geen baat bij om een gapende federale schuldenkrater te laten bestaan.

Vlaanderen heeft het eigen kasboekje vlijtig ingevuld en is mooi binnen de regeltjes blijven kriebelen. Maar hoeveel kansen hebben we ondertussen laten liggen? Moeten we niet juist in crisistijd extra stimuli geven om snel uit het economische dal te klimmen? Is er geen nood aan een meer omvattend sociaal en ecologisch herstelplan?

Vorig jaar had u nog de mond vol van de nood aan een transitie naar een meer duurzame samenleving en economie. Nu zweeg u daar zedig over, maar de situatie is ongewijzigd. In onze buurlanden wordt fors geïnvesteerd in die transitie. In Duitsland zit men al aan 16 percent hernieuwbare energie en de Bondsregering heeft een concreet plan voorliggen om tot 80 percent te stijgen tegen 2050. Bij onze oosterburen werden de voorbije jaren al 1,8 miljoen milieujobs gecreëerd waarvan 260.000 jobs alleen in hernieuwbare energie. In vergelijking staan we in Vlaanderen nog nergens. U hebt ons nog eens meegedeeld dat het Vlaams Energiebedrijf er kortelings zal komen. We noteren het opnieuw.

U vindt van uzelf en van uw regering dat u moeilijke keuzes maakt. Wij zijn het daar hoegenaamd niet mee eens. U maakt eigenlijk geen keuzes: u telt beleidsopties van uw ministers en hun partijen op, u spaart de kool en de geit. Het gebrek aan visie van uw regering blijkt het duidelijkst uit het gemis aan coherentie tussen nieuwe uitgaven en besparingen. U wilt meer mensen activeren en aan het werk zetten, maar tegelijk blijft u snijden in de VDAB. U wilt meer duurzame mobiliteit, maar tegelijk moet ook De Lijn inleveren. Uw minister van Welzijn krijgt 45 miljoen euro voor bijkomende opvang voor personen met een handicap, maar intussen vermindert uw minister van tewerkstelling de ondersteuningspremies voor personen met een handicap, een besparing van 7 miljoen euro. U voorziet in extra steun voor innovatie, voor spin-offs van strategische onderzoekscentra en u wilt ambitieuze bedrijven helpen om een gazellesprong te maken, maar tegelijk wordt het mes gezet in kredieten voor economie, wetenschap en innovatie. De 3 percentnorm voor onderzoek en ontwikkeling ligt nog steeds veraf.

Minister-president, die hier niet aanwezig is, ik besluit. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Mijnheer Decaluwe, ik erger me niet, ik blijf rustig en ik hoop van u hetzelfde. *(Gelach)*

Minister-president, dames en heren van de regering, we hebben in Vlaanderen al veel tijd verloren. Terwijl heel wat regio's in de wereld de knop al hebben omgedraaid en werk maken van innoverend onderzoek, duurzame investeringen, groene jobs en een groene economie, blijft deze regering de kat uit de boom kijken. Aan één regering van lopende zaken hebben we in dit land al genoeg. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe en de heer Kris Van Dijck)*

Wij doen constructief mee aan de communautaire onderhandelingen. Als u ons niet nodig hebt om een tweederde meerderheid te vinden, dan moet u dat maar zeggen.

Als ik het toch nog eens over Hemingway mag hebben, minister-president, dan moet u misschien ‘De oude man en de zee’ nog eens lezen. Met het begrotingsevenwicht hebt u een grote vis gevangen en aan uw boot vastgemaakt, maar weet dat dit niet voldoende is. De zelfgenoegzaamheid trekt haaien aan, de zelfgenoegzaamheid die ik meende te ontwaren bij u en die ik zeker heb ontwaard bij de heer Van Dijck. Hopelijk komt u niet met een afgekloven karkas van een zwaardvis aan op het strand! (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, dames en heren ministers, collega’s, de minister-president is even afwezig, zie ik. Ik was in dubio of ik de vijf minuten spreektijd die ik heb, zou opnemen, maar er zijn toch een aantal interessante dingen gezegd.

Ik citeer: “Het vergt moed om te kiezen voor de duurzaamste oplossingen, voor oplossingen die de toekomst, welvaart en welzijn van onze regio veilig stellen.” Ik ben het daar volledig mee eens: je moet nooit kiezen voor halfslachtige oplossingen die het probleem op termijn alleen maar groter maken.

Ik noteer dat deze regering de moed wil opbrengen om te kiezen voor duurzame oplossingen, als het gaat over infrastructuurwerken, innovatie, energie, afvalbeheer enzovoort. Prima, zou ik zeggen. Mijn vraag is of die moed om te kiezen voor de duurzame oplossingen ook aan de orde is als het gaat over het institutionele debat.

Ik heb het standpunt van de minister-president nog eens gehoord: “De copernicaanse omwenteling moet er nu komen.” Meer bevoegdheden en homogene bevoegdheidspakketten. Verantwoordelijkheid voor uitgaven en inkomsten. De leidraad of de toetssteen, zegt de minister-president, is de Octopusnota.

Collega’s, is er hier in de zaal iemand die echt gelooft dat er een copernicaanse omwenteling komt? Uit alles wat ik lees en hoor, moet ik besluiten dat er in het allerbeste geval een nieuw rondje institutionele bricolage komt, zonder homogene bevoegdheidspakketten, met een verdere versnippering van bevoegdheden en met halfslachtige deals, die al meteen de kiemen leggen voor nieuwe conflicten.

Dit heeft eigenlijk niets te maken met de partijen die rond de tafel zitten of met de persoon van de onderhandelaars, maar alles met de aard van het Belgische federalisme. Een regeringsvorming die zich eindeloos voortsleept en een institutionele crisis die nu eigenlijk al 3 jaar duurt, zijn niets anders dan de logische pendant van een blokkeringsfederalisme, waarin de minderheid beschermd wordt door én pariteit én bijzondere meerderheden én alarmbelprocedures én belangenconflicten, die dan nog eens straffeloos op een oneigenlijke manier gebruikt kunnen worden. Het enige instrument dat de Vlaamse meerderheid in dit land heeft, is keihard onderhandelen bij een regeringsvorming. Hoed u dus, collega’s, voor het valse Loreleigezang van degenen die nu een snel compromis vragen.

Er moet natuurlijk een gemeenschappelijke sokkel zijn, en de vraag is of die er nog is. Zelfs vanuit de traditionele partijen laat men ons weten dat het Belgische overlegmodel zijn grenzen heeft bereikt, dat België een permanente diplomatieke conferentie is geworden, dat België is uitgewoond en dat het Belgische model geen meerwaarde meer bezit. Ik geloof niet dat dat copernicaanse België er ooit komt, om de eenvoudige reden dat dit model voor de Franstaligen absoluut oninteressant is.

Tenzij u, de regering, vindt dat er op het institutionele vlak geen duurzame oplossing moet komen, dat men zich nog maar eens tevreden kan stellen met een draak van een staatshervorming, annex een met chantage aan elkaar geplakte federale regering, komt er een moment, dames en heren, waarop u de moed moet opbrengen om uit de Belgische constitutionele context te stappen. Daar moet u natuurlijk een draagvlak voor hebben, zowel binnenlands als in Europa. We willen geen Noord-Korea aan de Noordzee installeren, maar het moet nu toch wel voor iedereen duidelijk zijn dat de ontbinding van de Belgische

federatie uiteindelijk nog de enige mogelijkheid is om in het hart van Europa op een duurzame manier opnieuw stabiliteit en goed bestuur te brengen.

Collega's, het was tegen die achtergrond dat ik heel geïntrigeerd was – verleden tijd – door het project van een handvest voor Vlaanderen, dat kon uitgroeien tot een echte grondwet. Minister-president, u stemde mij hoopvol toen u zei dat dit nieuwe handvest een kader moest bieden voor een copernicaanse omwenteling. Wat mij vooral interesseert, is hoe men in dat handvest met de soevereiniteitsvraag omgaat. Wordt die soevereiniteit bij Vlaanderen gelegd, wat niet belet dat Vlaanderen dan nog een aantal dingen samen doet met Wallonië? Dat zou de logica zijn van een copernicaanse omwenteling. Dat zou de logica zijn van een confederale invulling van dit federale model. Dat is natuurlijk de lakmoesproef.

Vandaag, collega's, zijn mijn hoop en enthousiasme al fel bekoeld. Deze morgen heb ik gehoord dat heel het handvest voor Vlaanderen niets meer wordt dan een coördinatie-oefening, een mission statement of een lijst, in afwachting van het moment dat we ooit eens constitutionele autonomie zouden krijgen.

Ik had nog andere inspiratiebronnen dan het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, zoals ons eigen Plakkaat van Verlatinghe van 1581. Dat heeft de schitterende tekst: "De onderdanen zijn er niet ten behoeve van de prins" – vandaag zou men zeggen: de overheid – "maar de prins is er voor zijn onderdanen zonder dewelke hij geen prins zou zijn." Er is ook de Declaration of Independence, die begint met de fameuze woorden: "We, the People". Dat maakt meteen duidelijk waar de soevereiniteit ligt. Daarin heeft men het over onvervreemd-bare rechten: "Life, liberty and the pursuit of happiness." Daarmee zijn we opnieuw, voorzitter, bij dat streven naar geluk, waar de Septemберverklaring zo mee gelardeerd was.

Ik sluit af. De doelstellingen van de Octopusnota – uw copernicaanse omwenteling – is bijlange nog niet in zicht. Het handvest voor Vlaanderen blijkt twee dagen later niets meer te zijn dan een opsomming van wat al bestaat, want Vlaanderen heeft nog geen constitutionele autonomie. Zo gaat het niet vooruit. Sommige zaken krijgt men niet, maar moet men durven nemen.

Als u uw copernicaanse doelstellingen wilt bereiken – wat te weinig en niet realistisch is, want de Franstaligen zijn niet geïnteresseerd – dan moet men niet enkel de vaste wil hebben om die doelstelling te bereiken, maar ook een strategie. En die zie ik niet, en dat is bijzonder jammer.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, de Septemберverklaring staat bol van zelfgenoegzaamheid. De tevredenheid is troef. U geeft uzelf een mooi rapport. Alles gaat goed in Vlaanderen, wij hebben alles opdat de burgers gelukkig zouden kunnen zijn. Vlaanderen staat op de vierde plaats op de tevredenheids-ranking. Zes op tien Vlamingen zijn gelukkig.

Maar is dat wel zo? Ik heb wel meer van die vier andere Vlamingen gezien, die zich ergeren aan de administratieve molen, de monsterfiles op de wegen, de werken die maar niet eindigen, de wegen die er in een erbarmelijke staat bij liggen, het gebrek aan opvang voor kinderen, voor gehandicapten, overbevolkte scholen enzovoort. Die mensen zijn toch niet zo gelukkig.

Alles moet in 2020 in orde zijn. Nog tien jaar te gaan. Dan zal de Antwerpse ring misschien af zijn. Eindelijk werd de knoop doorgemaakt, maar hoe lang zal het nog duren vooraleer deze werken zullen zijn uitgevoerd? Mijnheer de minister-president, u hebt wel de Antwerpenaren een vergiftigd geschenk doorgespeeld door te vragen of te eisen dat de meerkost voor de tunnel – een tunnel waarnaar de Antwerpenaren in een referendum vroegen, of ten minste toch stelden geen Lange Wapper te willen – door het stadsbestuur moet worden gedragen.

Met andere woorden: als het bestuur voor leefbaarheid kiest, dan moet het er maar voor betalen.

Zijn de financiën van de stad zo goed dat zij dat aankan zonder in de portemonnee van de burgers te zitten? U geeft de Antwerpenaar zijn zin en u geeft geen extra centen uit, zoals voorzien in de beslissing die de regering in maart heeft genomen. Zal de weggebruiker de meerkost moeten betalen? Men weet nu al dat een automobilist liever een half uur in de file staat dan via een snellere weg tol te betalen. De ervaring met de Liefkenshoeektunnel is op dat vlak duidelijk.

In het algemeen is dit wel een beslissing die belangrijk is voor de mobiliteit. Het wordt echter tijd dat er op een gelijkaardige manier wordt nagedacht over de mobiliteit rondom de hoofdstad. De heer Gatz had het er ook al over. Hier ook is congestie troef, van 's morgens tot 's avonds. Ik mis echter een globale beleidsvisie. Er wordt nagedacht over gedeeltelijke oplossingen, maar een algemene visie ontbreekt.

Het is hoog noodzakelijk om over deze zaak niet alleen met de betrokken gemeenten in de Rand aan tafel te gaan zitten, maar ook met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de betrokken Brusselse gemeenten. Vanmorgen hoorde ik van minister Crevits dat er een studie is afgerond. Wel, het interesseert me dan wel dat die studie aan het parlement zou worden voorgelegd.

Minister-president, nu ik het toch over Brussel heb, u zegt in uw verklaring: "We behouden onze band met Brussel, onze hoofdstad, de hoofdstad van Vlaanderen. Uiteraard, natuurlijk, evident en zeer vanzelfsprekend. Brussel is, met zijn hoofdstedelijke, Europese en internationale status, geen gewest als een ander." Hoe ziet u dan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest? Waarom kan Brussel geen volwaardig gewest zijn zoals Wallonië of Vlaanderen? De eigenheid van Brussel vraagt een eigen beleid. Waarvoor pleit u in feite? Een samenbeheer door de twee andere gewesten van Brussel? In de jaren 90 had Louis Tobback het over Brussels DC.

Minister-president, u hebt het in uw Septemberverklaring over veel vage aankondigingen, maar niet over concrete acties. Er gaat van alles gebeuren, maar hoe en wanneer, daar krijgen we geen details over te horen. Veel zal worden opgelost tegen 2020, maar wat zal er effectief gebeuren in 2011, 2012 en 2013, het einde van deze legislatuur?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Ik vraag dat degenen die het woord hebben gevoerd, aanwezig zijn in het halfroond.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik wil in de eerste plaats iedereen danken die hier het woord heeft gevoerd. Ik heb dat zeer geapprecieerd – de ene al wat meer dan de andere, moet ik toegeven. Ik hoorde vergelijkingen met Obama, Phil Bosmans, Jozef II: dat zijn allemaal heel mooie vergelijkingen, en dan vergeet ik nog Eddy Planckaert. Als ik de heer Sabbe hoor, dan word ik de Chavez van Vlaanderen genoemd. Dat is allemaal heel interessant en ik wil u danken voor al die opmerkingen.

Toen de Vlaamse Regering Vlaanderen in Actie verder uitwerkte, onderstreepten we dat er in Vlaanderen geen plaats is voor zelfgenoegzaamheid, voor indommelen, voor het niet duidelijk maken waar Vlaanderen staat. We hebben als eerste gezegd dat Vlaanderen niet bovenaan staat. Vlaanderen zit in de middenmoot en we moeten ervoor zorgen dat we vooruitgaan. Aan de heer Gatz en anderen die het hebben over 'zelfgenoegzaamheid' en 'geen zelfkritiek', zeg ik dat we de eersten waren om heel duidelijk te maken waar Vlaanderen staat en dat Vlaanderen hoger op die ranglijst moet komen.

We hebben ook heel duidelijk gemaakt dat de sense of urgency noodzakelijk was, zeker wanneer we de economische crisis bekijken, die nu godzijdank voor een groot deel achter ons ligt. We moeten economisch de juiste maatregelen nemen. Daarover hebben we in de vorige regering duidelijke en belangrijke beslissingen genomen: 4,5 miljard euro waarvan 3,5

miljard euro voor KBC, 500 miljoen euro voor Dexia en 500 miljoen euro voor Ethias, dat was heel belangrijk. We hebben maatregelen genomen om de economie en de bedrijven te ondersteunen om door die moeilijke periode te geraken. Inzake werkgelegenheid hebben we ingezet op het WIP van minister Muyters en andere ministers.

Dat hebben we allemaal heel duidelijk geponeerd, naar de Vlamingen en naar de bedrijven. Nu komen we uit die moeilijke en heel zware economische crisis. Met het pril heropleven van de economie is het belangrijk om bedrijven te stimuleren. De positieve dynamiek om de economie er weer bovenop te krijgen, moet verder worden ondersteund. Ik heb dan ook gezegd dat er nu geen tijd meer is om analyses te maken. We hebben de analyses zelf gemaakt en moeten nu overgaan tot concrete acties.

Wat de rankings betreft, hebben we het gehad over het World Economic Forum. De vraag is dan telkens waar België staat en waar Vlaanderen. Ik heb daarstraks geantwoord dat we op het vlak van gezondheidszorg en basisonderwijs op nummer één staan. Op het vlak van havenstructuur staan we op de vierde plaats. Ik heb er geen enkel probleem mee dat Wallonië zou bijbenen of het beter zou doen. U moet wel weten dat 83 percent van de export uit Vlaanderen komt. Van de 146 projecten om buitenlandse investeerders aan te trekken, zijn er 64 afkomstig van Vlaanderen. Wat het marktaandeel in de nieuwe EU-landen betreft, wil ik onderstrepen dat we de voorbije 6 jaar marktaandeel hebben gewonnen. Dat betekent niet dat we geen oog moeten hebben voor wat ons zorgen moet baren. De analyse is echter heel duidelijk gemaakt.

De heer Vereeck heeft verwezen naar allerlei rapporten. Ik geef het voorbeeld van het OESO-rapport over betere regelgeving. Daarin staat dat de Vlaamse overheid een ander beleid heeft gevoerd en verder zal voeren dan de andere Belgische overheden. Het gaat over een systematische aanpak van een aantal zwakheden die nu worden omgezet in sterktes. Dat staat op bladzijde 22 van het OESO-rapport. U hebt daar waarschijnlijk over gelezen, maar dat is bij deze rechtgezet.

Onder andere de heer Van Dijck heeft er in zijn uiteenzetting op gewezen dat een budget in evenwicht in 2011 een heel belangrijke beslissing is en een heel belangrijke positie geeft aan Vlaanderen. De beste garantie voor een regio om de toekomst veilig te stellen is een budget in evenwicht. Vooral de oppositie gaat nogal snel voorbij aan de inspanningen die dit heeft geleverd. Sommigen zijn er zelfs van overtuigd dat we niets bespaard hebben. Ik nodig hen uit om te gaan praten met die organisaties, agentschappen en departementen die aanvoelen dat er echt is bespaard.

Vlaanderen staat met een budget in evenwicht zeer solide. Wat de ranking over geloofwaardigheid van de overheid betreft, heeft Vlaanderen een triple A. Dat is de hoogste score die men kan krijgen. Het is belangrijk dat we die score behouden. Het behoud daarvan is de beste garantie voor de verdere vormgeving van een duurzaam en sociaal beleid.

We hebben 2 miljard euro bespaard. De heer Van Mechelen heeft in een vorige legislatuur nog aangetoond dat we het in de periode 2004-2009 1,7 miljard euro beter hebben gedaan dan werd verwacht. We hebben dus een serieuze bijdrage geleverd tot het verder gezond maken van de nv België. Ik denk dat Vlaanderen niet verweten kan worden dat het geen inspanningen zou hebben gedaan.

Collega's, dat is het eerste punt: een budget in evenwicht. Er zijn leden uit de oppositie die zeggen dat er niet wordt beslist, dat deze regering niet overgaat tot actie. Het eerste heel belangrijk punt is de budgetcontrole en de zorg dat het budget in 2011 in evenwicht is.

Toen u nog volop met vakantie was, keek iedereen waarschijnlijk uit naar de oplossing van Oosterweel door de Vlaamse Regering. De deadline was 27 september. *(Opmerkingen van de heer Jan Penris)*

Eerst had ik gezegd dat het zou gebeuren op het einde van de zomer. De voorzitter had echter gezegd dat het parlement als eerste ingelicht moest worden. Ik dacht dus aan 27 september. Maar op 21 september werden de discussies verder gevoerd. Ik denk dat het parlement morgen volledig wordt ingelicht en toelichting zal krijgen. Maar, collega's, de Oosterweel-beslissing is heel belangrijk. Als de oppositie dan nog zegt dat deze regering niet beslist...

Dat zijn twee megadossiers waarbij deze regering heeft aangetoond dat ze kan beslissen, en zelfs goede beslissingen kan nemen.

Er zijn natuurlijk nog heel wat zaken die moeten worden uitgewerkt. We hebben immers een beslissing genomen op basis van zeer zorgvuldig opgestelde ramingen. We hebben, mijnheer Gatz, ook zeer zorgvuldig het financiële plaatje bekeken. We zullen met de stad Antwerpen nagaan of ze kapitaal zal inbrengen. Door het feit dat we afspraken hebben gemaakt over een aantal projecten die een meerwaarde creëren voor de stad, is het de volgende dagen en weken belangrijk om te kijken of de stad kapitaal zal inbrengen en er aandelen voor in de plaats krijgt, of dat we naar andere modaliteiten zoeken. U bent zeer goed geplaatst om te begrijpen dat dat effecten heeft op het financiële plaatje en op de financiële modellen die we hebben bekeken. Maar, voorzitter, ik denk dat de beide collega's daar morgen uitgebreid op zullen ingaan. Wat hier gezegd werd, ook door de collega's, volstaat.

Ik wil nog een ander punt aansnijden, namelijk Onderzoek en Ontwikkeling. Natuurlijk is dat heel belangrijk. Een tijdje geleden ben ik zelf nog op bezoek geweest bij het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie (VIB). De plantenafdeling is trouwens uitgeroepen tot de nummer 1 op wereldniveau! Ik zeg het met heel veel bescheidenheid en respect voor al wat daar gebeurt. We hebben dat uitgebouwd, naast het IMEC en een aantal andere kenniscentra, die echt wereldvermaard zijn en waaraan we de nodige aandacht moeten besteden. Collega's, in deze begroting, de begroting 2011, hebben we nog een 10 miljoen euro extra uitgetrokken om ervoor te zorgen dat deze instellingen met de nodige dynamiek niet alleen onderzoekers van hier maar ook van buiten Vlaanderen kunnen aantrekken.

Ik ga over tot de regelneverij. Ik heb hier een aantal uitspraken gehoord waarbij ik me afvroeg of degenen die ze geuit hebben wel hebben nagegaan in welke mate ze zelf hebben bijgedragen tot die regelneverij. (*Gelach. Applaus*)

Ik wil hier nu geen namen noemen. Iedereen zal zelf wel weten waarover het gaat. De planlasten, de documenten die opgemaakt moeten worden, niet alleen door de wetgeving die hier in het verleden is goedgekeurd, waar ook lokale overheden elke dag opnieuw gebukt onder gaan, en waarvan wij zeggen dat ze niet meer doenbaar zijn, daarvan moet de aanpak anders zijn. En, collega's, we hebben de commissie-Berx en de commissie-Sauwens gehad. Er zijn al een aantal beslissingen genomen. Collega Muyters heeft inzake Ruimtelijke Ordening de melding ingevoerd voor kleine werken, met een projectbenadering voor de grotere van meer dan 500 vierkante meter. Er is ook de digitale bouwvraag. Er zijn al een aantal zeer belangrijke stappen gezet. Maar zowel collega Crevits, als collega Schauvliege, als collega Muyters is volop bezig om datgene wat in de commissie-Berx is vooropgesteld en wat daarstraks is aangehaald om sneller over te gaan tot de besluitvorming, ook om te zetten. Er is al heel veel energie in gestoken en heel wat over gediscussieerd binnen de Vlaamse Regering. We zijn ervan overtuigd dat we de volgende weken en maanden effectief verdere stappen zullen zetten om die regelneverij effectief aan te pakken en ervoor te zorgen dat de beslissingen die vroeger zijn genomen en die voor te veel administratieve rompslomp en planlasten zorgen, een halt worden toegeroepen.

Voorzitter, wat de staatshervorming betreft, is het heel duidelijk dat we ons op een heel belangrijk ogenblik in de Belgische en Vlaamse geschiedenis bevinden. Er is sprake van een heel belangrijk momentum. Mijnheer Dewinter, ik ben daar ook van overtuigd. In alle inspanningen die de diverse collega's en ook de diverse partijen hebben gedaan, is er één rode draad: de Octopusnota. Dat is de toetssteen die we zullen blijven hanteren voor voorstellen uit het overleg die de staatshervorming zullen realiseren. Mijnheer Dewinter, ik

ben blij dat u die Octopusnota zo belangrijk vindt. Ik ga er dus ook van uit dat u zich daar volledig in kunt terugvinden, als we dat uit de onderhandelingen kunnen halen.

Er is hier veel gesproken over de Financieringswet. Dat is inderdaad een heel belangrijke discussie. Sommigen vinden dat we daar al op moeten vooruitlopen. Als we een aanzienlijke staatshervorming binnenhalen, waarvan we uitgaan, en die Bijzondere Financieringswet wordt aangepast, dan zullen we natuurlijk ook in dit Vlaams Parlement een aantal zaken moeten bekijken en herbekijken. Dat lijkt me evident, rebus sic stantibus. Als de omstandigheden veranderen onder dewelke zowel deze begroting als dit beleid zijn uitgewerkt, als we een nieuwe situatie krijgen, dan moet daar opnieuw over worden gesproken.

Voorzitter, geachte leden, ik heb het daarstraks al aangehaald, op vraag van de heer Gatz: dit parlement moet natuurlijk oordelen over de vraag welke initiatieven het verder neemt met betrekking tot wat ik een handvest voor Vlaanderen noem. Er is ter zake een werktekst opgemaakt. In het verleden zijn ter zake andere initiatieven genomen. Als dit Vlaams Parlement heel duidelijk kan zeggen – ook didactisch, in de scholen – waar Vlaanderen voor staat, met de rechten en de plichten, als een open en warme samenleving, dan is een dergelijk initiatief zeer waardevol. Voorzitter, de Vlaamse Regering zal er alles aan doen om daar samen met het Vlaams Parlement toe te komen, het Vlaams Parlement dat ter zake het initiatief kan nemen. Ik hoop dat het dat ook zal doen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Minister-president, sta me toe een beeld te gebruiken. De Septemберverklaring van eergisteren kon misschien veeleer worden gezien als een statige processie, als een praalstoet waarin Vlaanderen zich op zijn best wou laten zien, met een tikkeltje hoogmoed. Nu, bij het begin van uw betoog heb ik echter gezien dat wat boetedoening in u was geslopen. Ik zou u geen flagellant willen noemen. U weet het: dat is iemand in een processie die met een zweep zijn rug openslaat, omdat hij beseft dat hij toch een aantal dingen verkeerd heeft gedaan. Ik heb aan het begin van uw betoog toch wat nederigheid gezien, die ik niet altijd in u ontwaar. De nederige Kris Peeters bestaat. Ik heb hem vandaag ontmoet en het was een aangename ontmoeting. Dat schept dus wat hoop voor de toekomst. Verder zou ik het debat voor vandaag hier echter willen staken. Voorzitter, geachte leden, ik weet niet hoe het met u is gesteld, maar ik vind: genoeg woorden voor vandaag. Het is nu tijd voor actie, en we kijken uit naar uw daden.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Wat dat laatste betreft, sluit ik me graag aan bij de heer Gatz. Ik heb echter van de nederigheid waarover hij spreekt eigenlijk niet veel ontwaard. Ik hoor namelijk dat dezelfde zaken naar voren worden geschoven als bewijzen van daadkracht.

Ik stond daarstraks eventjes perplex toen werd beweerd dat die 2 miljard euro niet grotendeels afkomstig was van het schrappen van de jobkorting, dus van belastingverhogingen. Maar kijk, de minister-president staat hier opnieuw op het spreekgestoelte, en opnieuw gaat hij beweren dat die 2 miljard euro uit echte besparingen bestaat.

Ik heb het voor alle zekerheid nog eens nagekeken en het is wel degelijk zo dat 40 percent van uw totale inspanning gewoon uit belastingverhogingen bestaat.

Wat de Oosterweel betreft, blijf ik het betreuren dat dit een voorbeeld is van een zeer ondemocratische beslissing waar wij als partij van de directe democratie ons totaal niet in kunnen vinden.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ook ik heb bij de minister-president de nederigheid niet gevonden. Ik zie dat hij zich zeer goed amuseert. Dat is al een goed punt.

Ik vind dat de minister-president op sommige punten ook niet nederig hoeft te zijn. Het begrotingsevenwicht is inderdaad een prestatie. Ik heb dat ook gezegd in mijn toespraak. Het is een punt waarop we kunnen verder werken, maar het is niet voldoende. Het door u aangekondigde masterplan groene economie is dringend nodig. Als we niet willen dat we achterop raken, dan moet het masterplan er komen. Dat heb ik gemist: het besef dat er voor bepaalde zaken nog keuzes moeten worden gemaakt.

Die nederigheid heb ik ook niet opgemerkt op het moment dat het ging over de regelgeving die vastgesteld is door de mensen van Voka, niet door mij of mijn fractie. U doet een mooie poging om het weg te houden van uw regering en van uw partij. U bent natuurlijk al een tijdje minister-president en uw partij zit alweer 6 jaar in deze Vlaamse Regering. Toch denk ik dat u zich door de mensen van Voka aangesproken mag voelen.

Als men weet dat uw partij sinds de Tweede Wereldoorlog ongeveer 50 jaar aan de macht is, dan mag het nu eindelijk wel eens ophouden met het al te makkelijke, simpele spelletje van alles door te schuiven naar paars-groen. Ik denk dat paars-groen een dynamische regering was. Zeggen dat alles daardoor komt, is veel te simpel. Ik laat het over aan die enkelen in uw fractie die zich bekwamen in de botheid van de korte tussenwerping.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, collega's, wanneer de minister-president spreekt over het afbouwen van administratieve lasten, dan voelen we ons allemaal aangesproken.

Minister-president, u houdt net als ik van 'facts and figures'. Laat ons dan ook heel duidelijk zijn. Als u verwijst naar het eminente voorbeeld van de meldingsplicht, dan zou ik toch een beroep doen op wat men de historiciteit en de chronologie van de feiten noemt. We hebben, samen met het parlement, de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening goedgekeurd met het vereenvoudigen van de vergunningsplicht, het invoeren van een eenheidsvergunning voor bouw- en milieuaanvragen samen met minister Crevits, het afschaffen van bindende adviezen, het afbouwen van rapporteringsplichten voor gemeentebesturen enzovoort. Ik kan zo nog een poosje doorgaan.

Het enige wat ik wil zeggen, is: volg dit goede voorbeeld dat niet het uwe is en bouw inderdaad in sectoren als jeugd, sport, cultuur, gezin de planlast – waar ik nu als burgemeester mee word geconfronteerd – daadwerkelijk af.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, de vereenvoudiging en het afbouwen van de regelgeving is al door de vorige Vlaamse Regering in gang gezet. Het is niet mijn bedoeling om pluimen op mijn hoed of die van deze Vlaamse Regering te steken, als ook pluimen op andere hoeden gerechtvaardigd zijn. Dat is niet het debat.

Ik vind het heel belangrijk dat we de ingeslagen weg verder zetten. Mijnheer Watteeuw, ik heb alleen gezegd dat diegene die zich aangesproken voelt over de regelgeving, maar moet reageren. Ik heb begrepen dat u dat gedaan hebt.

Voor de rest ga ik ervan uit dat bescheidenheid een heel mooie deugd is, die ik mij probeer eigen te maken.

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, minister-president Peeters heeft gevraagd dat wij ons bij hoofdelijke stemming zouden uitspreken over de verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2011.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
59 leden hebben ja geantwoord;
45 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
61 leden hebben ja geantwoord;
49 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge keurt het Vlaams Parlement de verklaring goed.

Reden voor onthouding?

De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Martine Fournier, die herstellende is van een hernia.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, wij pauzeren nu een tiental minuten en gaan dan over tot de actuele vragen.

De vergadering is geschorst.

- *De vergadering wordt geschorst om 17.08 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 17.24 uur.*

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kansen op een eventuele overname van de Opelvestiging in Antwerpen

ACTUELE VRAAG van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kansen op een eventuele overname van de Opelvestiging in Antwerpen

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kansen op een eventuele overname van de Opelvestiging in Antwerpen

De voorzitter: Ik wil de regering en de volksvertegenwoordigers er nog eens op attent maken dat u zonder enig papier naar het spreekgestoelte moet komen. Spiekbriefjes zijn niet toegelaten. Dat geldt ook voor de mensen die van op hun zitplaats tussenkomen. Het is niet de bedoeling van een actuele vraag dat er wordt geciteerd. Ik pas daarmee het reglement toe. De voorzitter is de bewaker van het reglement.

Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Na het reces beginnen wij opnieuw met het Opeldossier. Minister-president, ik weet dat de Vlaamse Regering het voorbije jaar veel inspanningen heeft gedaan om dit dossier tot een goed einde te brengen. Voor het reces werd een werkgroep opgericht.

Dit gebeurde in samenspraak met de vakbonden, met GM, ook vanuit Amerika, met leden van de regering en experts. Het was de bedoeling om te komen tot een overname, eventueel van de Opelsite.

Er zijn positieve berichten uit de automobielsector. Bij Volvo Gent worden mensen aangeworven. Ford Genk brengt drie nieuwe modellen naar Vlaanderen en biedt werkzekerheid tot 2020. Het mag ook eens worden gezegd: de sociale partners werken daar zeer goed samen. Ik hoop, en ik ben er ook van overtuigd, dat deze berichten een positief effect zullen hebben voor de tewerkstelling in de sector, ook bij de tientallen toeleverings-bedrijven.

Minister-president, ik weet niet of we vandaag ook positief nieuws zullen kunnen brengen over het Opeldossier. Voor zover ik uit de media heb kunnen vernemen, zijn er op dit ogenblik twee ernstige kandidaat-overnemers overgebleven, een Chinese autoconstructeur en een Amerikaanse investeerdersgroep. Zij zouden de voorbije week de fabriek hebben bezocht, maar wat is daar van aan?

Wat verwacht u nog van de overgebleven kandidaat-overnemers? Wat gaat u doen na morgen, na het verstrijken van de deadline?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, het zal moeilijk worden om niet in herhaling te vallen. Morgen is er weer een belangrijke dag in het dossier van Opel Antwerpen. Dat dossier ligt al meer dan 2 jaar op de tafel van de Vlaamse Regering. Het moet gezegd dat de regering zich in maar weinig bedrijfsdossiers zo sterk heeft geëngageerd. Er is tot op vandaag hard aan gewerkt. Alle mogelijkheden zijn onderzocht om van de site opnieuw een industrieel succes te maken. Het is altijd een sterk automobielbedrijf geweest, en het kan dat ook zijn in de toekomst. Onze fractie is daarvan overtuigd.

Op het einde blijken er nog twee mogelijke investeerders uit de automobielsector over te blijven. Misschien zijn er nog uit andere sectoren. Daar zal de minister-president straks meer duidelijkheid over kunnen verschaffen.

De opmerking van mevrouw Turan klopt. De automobielsector heeft ondertussen bewezen een vaste plaats in ons economisch weefsel te hebben ingenomen. Dat geldt ook voor de toekomst. Er is positief nieuws van verschillende constructeurs. Met het groenboek voor het industrieel beleid dat de minister-president momenteel voorbereidt, zullen we een sterker omkaderend beleid voor de automobielsector kunnen voeren.

Minister-president, hoe staat het met de overnamemogelijkheden voor de site van Opel Antwerpen? Wat is het draaiboek indien Opel door een automobielbedrijf zou worden overgenomen of indien dit niet het geval zou zijn en GM de site alsnog zou proberen te verkopen?

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, in de eerste plaats zou ik de minister-president willen feliciteren met het feit dat hij het vertrouwen van dit halfrond heeft gekregen. Niemand feliciteert hem daarvoor. Blijkbaar vindt iedereen dit vanzelfsprekend. Ik feliciteer hem wel, zij het niet met volle overtuiging. Ik hoop dat hij in verband met dit dossier en de andere dossiers die nog op hem zullen afkomen de nodige daadkracht zal vinden om te doen wat hij moet doen.

Voor de zomer was de minister-president vrij enthousiast. Er waren zestien geïnteresseerde kandidaten. We weten ondertussen wie dat waren. Het ging om vier bedrijven uit de automobielsector, om een tiental bedrijven uit de wereld van de onderaanneming van de automobielsector en, zoals ik had voorspeld, om meer dan tien mensen uit de haven en de logistieke sector.

Op dit ogenblik zijn de berichten in de pers niet meer zo optimistisch. Van die zestien geïnteresseerden zijn nog twee serieuze kandidaten overgebleven. Het gaat om een Chinese automobielsectorconstructeur en om een Amerikaanse investeringsgroep die op het vlak van de innovatieve wagens actief is. Hun signalen zijn echter niet heel eenduidig en zouden zelfs enigszins negatief kunnen zijn. Ik heb vernomen dat op Belga te lezen staat dat de minister-president rond 4 oktober 2010 meer duidelijkheid zal hebben. Die duidelijkheid is er vandaag dus nog niet.

Minister-president, ik heb u altijd gezegd dat u naast plan A – het behoud van de site in de huidige vorm – een plan B moest ontwikkelen. U hebt dan gedacht aan de zoektocht naar een overnemer. Ik vrees dat u stilaan aan een plan C moet beginnen denken. Dit plan zou eruit kunnen bestaan dat het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen zijn voorkeepsrecht gebruikt om de site te kopen met het oog op een industriële ontwikkeling die aansluit bij wat er nu gebeurt.

U weet dat de kredietlijn van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen niet oneindig is. U vraagt dit bedrijf in verband met andere dossiers al heel veel. Ik vraag me dan ook af in welke zin het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen zich mag voorbereiden op wat er te gebeuren staat. Is het tijd voor een plan C, of hoopt u nog andere plannen te realiseren?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, na de beslissingen over de Oosterweel-verbinding en over de begroting 2011 hebben we de voorbije dagen zeer actief overleg gepleegd met de automobielsectorproducenten in Vlaanderen.

Mevrouw Turan heeft daarnet al naar Ford Genk verwezen. Gisteren heb ik een gesprek gevoerd met de heer Odell, de man van Volvo die nu CEO van Ford Europe is. Hij heeft me verteld dat een akkoord met de vakbonden is gesloten. Met drie modellen ligt voor Ford Genk een mooie toekomst weggelegd.

Ik heb gisteren eveneens de nieuwe CEO van Volvo ontvangen. Er is ook een nieuwe raad van bestuur. De CEO heeft me bevestigd dat Volvo Gent een goede fabriek is waarin sterk wordt geloofd. Er zal in de toekomst de mogelijkheid zijn bijkomend personeel aan te werven. Hij kon me nog geen exacte cijfers geven. Het zit hier in elk geval goed. Er lopen ook gesprekken over de vraag naar elektrische wagens. Volvo Gent zit op het goede spoor.

Het laatste en moeilijkste dossier is dat van Opel Antwerpen. De heer Penris merkt terecht op dat we met een grote groep vertrokken zijn. Wij hebben een tweehonderdtal industriële ondernemingen aangeschreven om duidelijk te maken dat er een opportuniteit was in Antwerpen. Er is ook een taskforcegroep opgericht in de schoot van de internationaal-Europese akkoorden met de vakbonden, waar naast GM en de vakbonden de Vlaamse Regering een waarnemer naartoe heeft gestuurd. KPMG heeft alle kandidaat-investeerders benaderd en gesproken.

Er blijven nu nog maar twee kandidaat-investeerders over. Het gaat over een Chinese producent die in de klasse A zit. Er zijn drie klassen: klasse A is een kandidaat-investeerder in de automobielsector, klasse B is iemand in de industriële sector die zo nauw mogelijk verbonden is met de auto-industrie, en klasse C heeft ook te maken met kandidaat-investeerders, maar dan voornamelijk wat de grond betreft.

De Chinese kandidaat-investeerder zit dus in klasse A, de Amerikaanse kandidaat-investeerder in klasse B. De Europese kandidaat heeft op 23 september afgehaakt, omdat hij niet tijdig rond zou raken met het financiële plaatje.

De Chinese kandidaat-investeerder is twee dagen op de fabriek geweest en is ook op mijn kabinet langsgekomen. Zij waren zeer enthousiast. Met de Amerikaanse investeerder heb ik geen contact gehad, maar wel KPMG en GM.

Waar zitten we nu? De werkgroep komt op maandag 4 oktober bijeen. En ik moet eerlijk zeggen dat ik mij wat zorgen maak. U hoeft uw zakdoek nog niet boven te halen, mevrouw Turan, maar ik heb in dit dossier, samen met u, collega's, al heel veel meegemaakt met GM. Ik onderstreep ook uitdrukkelijk vanuit dit parlement dat, wanneer er serieuze kandidaten zijn, GM verder moet onderhandelen en de datum van eind deze maand niet mag gebruiken als een hakbijl, waardoor 1200 mensen hun job zouden verliezen tegen het einde van het jaar.

Ik maak mij zorgen dat men bij GM misschien een andere richting uitkijkt. Ik hoop, samen met de vakbonden, waar ik gisteren en vandaag nog contact mee heb gehad, dat GM een wijs voorstel zal doen, een voorstel dat voor mij aanvaardbaar is, waarbij men verder onderhandelt met de Chinese of de Amerikaanse investeerder, of met allebei. Op maandag 4 oktober is er dus die werkgroep, en GM zal daar tekst en uitleg geven.

Mijnheer Penris, bedankt dat u mij feliciteert voor het vertrouwen dat ik van dit parlement heb gekregen. Ik probeer elk jaar om ook u te overtuigen, maar dat zal opnieuw iets voor volgend jaar zijn.

Wat de haven van Antwerpen betreft, heb ik ook een aantal contacten gehad, om te bekijken of de Oosterweelproblematiek de positie van de haven verandert. Als ik mij niet vergis, is er binnenkort een vergadering van de raad van bestuur waar dat punt op de agenda staat. Ik wil er dan ook niet op vooruitlopen. Het is de raad van bestuur die daar een beslissing over zal nemen. Maar ik heb toch menen te begrijpen dat men bij de haven zegt dat, hoewel men nu geconfronteerd is met een aantal beslissingen in het Oosterweeldossier, men sterk geïnteresseerd blijft om zijn optie en voorkeepsrecht uit te oefenen. Mocht maandag beslist worden om de fabriek te sluiten tegen het einde van het jaar en een kandidaat-koper voor de grond te zoeken, dan heeft de haven een optie en een voorkeepsrecht.

Ik heb begrepen dat men dat ook wenst uit te oefenen, want als de haven het niet zou doen, moet ik een andere manier zoeken om die gronden te verwerven.

Mijnheer Bothuyne, mijnheer Penris, we werken volop aan een groenboek voor een nieuw industrieel beleid. Ik hoop dat we dat binnenkort in de Vlaamse Regering kunnen goedkeuren. Ik denk dat we in de laatste rechte lijn zitten. U hebt een grote en oprechte bezorgdheid en belangstelling getoond voor dit dossier. Maandag wordt een heel cruciale dag. Ik hoop dat er een goede beslissing valt, en dan kunnen we daar volgende week op doorgaan.

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, ik denk dat er reden is tot wantrouwen en zorgen, niet alleen omwille van de houding van GM in deze zaak tot op vandaag, maar vooral omdat er geen formeel aanbod meer is binnengekomen. Maandag komt GM een woordje uitleg geven. Ik hoop dat de geïnteresseerden nog een formeel aanbod zullen doen waarop Opel moet antwoorden. Anders valt er weinig te beoordelen.

Zal het havenbestuur een rol willen spelen? Uit het antwoord op een schriftelijke vraag aan onze havenschepen heb ik begrepen dat dat wel degelijk de bedoeling is. Waar nodig is het Havenbedrijf, en wellicht ook het stadsbestuur, bereid om samen met Vlaanderen te praten, en om samen te gaan voor een industriële uitbating van de site met maximale tewerkstelling, het liefst in de automobielsector.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik dank u voor uw antwoord, minister-president. Ik dank u ook voor de volgehouden inspanning om van Opel Antwerpen een site te maken met toekomst in de automobielsector. Ik heb begrepen dat er vanuit China wel degelijk een concreet bod is neergelegd. De bal ligt wel degelijk in het kamp van GM. Ik hoop dat GM eindelijk eens zijn verantwoordelijkheid gaat opnemen, vooral in het belang van die 1200 werknemers.

De heer Jan Penris: Ik dank u voor uw antwoord, minister-president. Mijn persoonlijke sympathie hebt u dikwijls, mijn politieke steun krijgt u minder. Die krijgt u alleen maar als ik vind dat u hem echt verdient. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

In dit dossier krijgt u mijn politieke steun. Het is te belangrijk om politieke spelletjes te spelen. Ik vind dit een investeringsopdracht bij uitstek van het Havenbedrijf. Ik zal me sterk maken in de raad van bestuur als plan C moet worden gerealiseerd. Ik hoop van niet. Ik hoop dat de Chinezen of de Amerikanen alsnog een positief signaal uitsturen. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal ik u volgen in deze kwestie. Maar, dat moet u goed weten, dat zal gevolgen hebben op andere dossiers, jammer maar helaas.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik sluit me aan bij de drie vraagstellers die voornamelijk wijzen op de hoogdringendheid van de antwoorden in dit dossier. De reden van die hoogdringendheid is natuurlijk de tewerkstelling. Als ik het goed begrijp, is er wel degelijk een verschil tussen die twee investeerders ten aanzien van die tewerkstelling. Hebt u enig zicht op hun plannen inzake tewerkstelling? Worden het minder of meer banen? Vlaanderen moet zich klaar houden om de eventuele werklozen te reactiveren. Hopelijk is dat niet nodig, maar als er mensen worden ontslagen, moeten wij klaarstaan.

Ik las in een Belgabericht – de heer Penris verwees er ook naar – dat u ongerust bent over de betrouwbaarheid van GM. Ik heb daar alle respect voor. Ik denk dat dat terecht is. Baseert u zich daarvoor op uw ervaringen uit het verleden? Of zijn er op dit moment concrete aanwijzingen dat GM met een verborgen agenda zit, of het spel niet zou spelen zoals het hoort en zoals wij hopen?

Minister-president Kris Peeters: Het is zo dat de Chinese kandidaat op mijn kabinet is geweest. Ik heb hen ontvangen, ze waren heel enthousiast, maar ze moeten nu een concreet businessplan opmaken en daarvoor hebben ze nog tijd nodig. Uit dat businessplan zal blijken hoeveel mensen daar in een eerste fase kunnen blijven werken en hoe ze het verder zullen aanpakken. Ik heb dat businessplan nog niet gezien.

Met de Amerikaanse investeerder heb ik geen contact gehad. Het is KPMG die dit namens GM doet.

Heb ik concrete elementen om mijn ongerustheid te staven? Niet direct, vandaar dat ik hoop dat GM, ook uitkijkend wat hier in dit parlement als vragen worden gesteld en als antwoord wordt gegeven, daarmee rekening houdt. Het is een multinationale onderneming met enige positieve duiding, ook in Vlaanderen. Men moet heel voorzichtig zijn wanneer men de botte bijl gebruikt en zegt dat de einddatum de einddatum is en de fabriek wordt gesloten.

Het is natuurlijk wel zo – maar dat wordt al een beetje technisch – dat wanneer men de productie van de Astra wil overbrengen naar Bochum, men dat moet doen binnen een bepaalde periode, want anders is men verplicht om die productie zeker tot eind 2011 in Antwerpen te houden.

De datum van 30 september is niet per ongeluk gekozen. Er zit een bedrijfslogica achter, maar aan de andere kant gaat het hier wel om 1200 mensen en gezinnen die daaraan verbonden zijn. Ik hoop dat GM de ‘corporate governance’, waar het ook de mond van vol heeft, ook concreet maakt en dus verder zal onderhandelen, aan de Chinezen de tijd zal geven om het businessplan in te dienen en er dan ook verder met ons over zal spreken.

Ik wil nog even iets duidelijk zeggen, want ik heb ook de vraag gekregen of die 500 miljoen euro nog op tafel ligt. Het antwoord is natuurlijk “neen”, want we hebben dat toentertijd op tafel gelegd in een ander verband. Maar als de Chinezen met een businessplan komen, sta ik ervoor open om, zoals we bij andere buitenlandse investeerders doen, te bekijken wat we binnen de regelgeving en binnen de budgettaire mogelijkheden kunnen doen. Ik moet een businessplan hebben vooraleer ik daarover het gesprek kan voeren.

Voorzitter, ik ga ervan uit dat we hier volgende week woensdag verder over kunnen discussiëren, dan weten we exact in welk plan – plan B of plan C – we verder moeten werken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plotse sluiting van kinderopvanginitiatieven

ACTUELE VRAAG van de heer Tom Dehaene tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plotse sluiting van kinderopvanginitiatieven

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, minister, collega's, vorige week kregen de ouders van veertig kinderen te horen dat ze van de ene dag op de andere zonder kinderopvang zouden zitten omdat twee zelfstandige kinderdagverblijven de deuren sloten omdat ze financieel niet meer konden rondkomen.

Ik was eerst en vooral nogal verbaasd door de reactie van Kind en Gezin, omdat die de kop in het zand stak en zei dat het om zelfstandige bedrijven ging en dat die op voorhand heel goed moeten zien wat ze met hun geld doen. Mijn eerste vraag daarbij is of gesubsidieerde bedrijven dat dan niet moeten doen.

Bovendien klopt de redenering niet, want het gaat over twee kinderdagverblijven die in het systeem van de Vlaamse overheid waren gestapt, het IKG-systeem (inkomensgerelateerd). Dat wil zeggen dat die twee kinderdagverblijven zich geëngageerd hadden om aan de ouders inkomensgebonden bijdragen te vragen te vragen en dat Kind en Gezin subsidieerde tot een bedrag van 25,3 euro.

Minister, die 25,3 euro werd door uw voorganger op het einde van de vorige legislatuur heel snel ingevoerd. Het betrof een akkoord tussen de drie toenmalige meerderheidspartijen, waarbij het vooral voor sp.a heel belangrijk was dat meer kinderdagverblijven inkomensgebonden werden.

Er is nooit overlegd met de sector of die 25,3 euro wel voldoende was. Het is ook nooit duidelijk geworden op welke basis men dat heeft berekend. Het is trouwens een beetje raar, want de subsidie voor een gesubsidieerd kinderdagverblijf bedraagt meer dan 40 euro per dag en per kind. Twee jonge ondernemers zijn onlangs in het Antwerpse een kinderdagverblijf gestart, echte ondernemers. Zij hebben een bedrijfsplanning gemaakt en berekend dat ze break-even draaien na 3 jaar als ze 130 kinderen hebben die 35 euro per dag betalen.

Minister, is het waar wat uw woordvoerder op de radio gezegd heeft? Hij zei dat jullie geen weet hebben van problemen en dat IKG-systeem zelfs willen uitbreiden omdat jullie het zo goed vinden. Hoe zit het met dat IKG-systeem? Ik denk dat het zoals het nu is, onhoudbaar is. Er is een evaluatie gebeurd. Wat zegt die? Gaat u het IKG-systeem uitbreiden zoals het nu is?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Minister, mijn invalshoek is enigszins anders. Ik wil toch een beetje van mijn tijd gebruiken om te reageren. Er zijn ook opvanginitiatieven die vandaag niet in het IKG-systeem stappen omdat ze hun ouders dan meer moeten vragen. Er zijn wel degelijk opvanginitiatieven die zelfs minder vragen dan die 25 euro en er wel in slagen om rond te komen.

Ik heb eerder een bezorgdheid voor de ouders en de kinderen, maar vooral de ouders, die geconfronteerd worden van de ene dag op de andere met een sluiting van hun kinderopvanginitiatief. We hebben gelijkaardige voorvallen gehad in de rusthuissector. Toen heeft dit parlement moord en brand geschreeuwd dat dat niet kon, terecht. Men heeft toen een flikkerlichtsysteem uitgewerkt.

Moeten we niet eens nadenken over een flikkerlichtsysteem, zodat minstens Kind en Gezin, maar ook uw administratie, op de hoogte worden gesteld als er een dreigende sluiting is? Zo kunnen we de ouders vroeger op de hoogte brengen en eventueel begeleiden of de kans geven om zelf een andere plaats te zoeken, zodat ze niet van vandaag op morgen geconfronteerd worden met de sluiting van het opvanginitiatief.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, er zijn heel wat dingen te zeggen over de leefbaarheid in de sector en de verschillende soorten van initiatieven. Ik moet voortgaan op de informatie die mij op dit moment is verstrekt.

Er is inderdaad een evaluatie gebeurd van het IKG-systeem, dat in de sector van de zelfstandige opvang vrij succesvol is. Tot op heden is één op de drie ingestapt. Ik heb me laten vertellen dat die evaluatie vandaag op het raadgevend comité is besproken. Ik neem aan dat het geen probleem is om ze u ter beschikking te stellen en daarover een grondig gesprek te hebben in de commissie. Wat ik daarvan hoor in grote lijnen, is dat de ouders over het algemeen relatief tevreden zijn over dat systeem. Men heeft ook UnieKO en de Gezinsbond ondervraagd. Er zijn wel technische vragen, zoals de verrekening van ziektedagen, maar in globo zijn de betrokkenen relatief positief.

Ik hoor ook zeggen dat de problematiek in de twee initiatieven niet direct gecorreleerd is aan het IKG-systeem, maar dat er andere problemen aan de oorsprong lagen. Ik zou me ervoor willen hoeden om vanuit één pijnlijke situatie een conclusie te trekken, terwijl de oorzaak van deze situatie niet te zoeken zou zijn in het IKG-systeem. Ik spreek met twee woorden omdat ik dat nog niet formeel heb. Dat zijn de echo's, ook uit het raadgevend comité van vandaag.

Uiteraard zullen wij naar aanleiding van een decreet moeten kijken naar prijzen, tarieven, betaling en financiering vanuit de overheid. We zullen ook moeten zien waar we de lat kwalitatief leggen en naar de prijs die daarvoor door de ouders inkomensgerelateerd betaald moet worden. En wat is dan de pendant van de overheid? Zullen we daar komen tot een debat over uniformisering en herijking?

Verder moet ik zeggen dat ik me blijf verwonderen over de chaos die in de sector heerst als het gaat over historische gegroeide situaties en bijbehorende paritaire comités. Een van de problemen bestaat erin dat de sociale partners beslissen dat een bepaald paritair comité bevoegd is, maar achteraf blijkt dan dat men de lage RSZ-bijdragen ten behoeve van de lageloonpolitiek van de federale overheid niet meer kan toepassen omdat men in het verkeerde paritaire comité zit. Dat zijn allemaal factoren die zich buiten het toepassingsgebied van de Vlaamse bevoegdheden bevinden, maar wel hun invloed doen gelden. Als we in dat decreet stappen, zullen we dat op een transparante manier aanpakken, met alle actoren voor ogen.

De heer Dehaene vraagt of men daarvoor in knipperlichten kan voorzien. Uit het feitenrelaas van Kind en Gezin blijkt dat er contacten zijn geweest. Daaruit bleek ook dat er in die vzw een gebrek aan interne communicatie was – al hoed ik me ervoor uitspraken te doen over concrete situaties, want het gaat over zaken die me indirect zijn gemeld. Maar knipperlichten zijn mogelijk, en wellicht moet dat in het decreet worden geïntegreerd. In dit geval ging het over een vzw, maar die zijn ook in zekere zin ondernemingen. Men kan stellen dat als bepaalde cijfers niet worden gehaald, men dat moet signaleren en dan kan men onderzoeken wat er moet gebeuren om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. Dat is denkbaar. Wie erkend is, moet de jaarrekeningen aan Kind en Gezin overmaken. We moeten nagaan of het administratief kan, maar het lijkt mogelijk dat te integreren in een decreet met een algemene draagwijdte.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik heb één opmerking en twee bijkomende vragen. De opmerking gaat over uw uitspraak dat een derde van de zelfstandige plaatsen inkomensgerelateerd zijn. Men vertelt me dat het vooral gaat over zelfstandige opvang die tot

dan toe in de schoot van het gemeenschapsonderwijs of de gemeenten werd georganiseerd. Wellicht zal dat ook uit de evaluatie blijken.

Minister Jo Vandeurzen: Hier is dat ook het geval.

Mevrouw Mieke Vogels: Eigenlijk is dat dus een vestzak-broekzakoperatie, waar niet bijkomend ouders inkomensgerelateerd voor opdraaien. Maar dat is voor de verdere evaluatie.

Ik wil u vragen op een onafhankelijke wijze te laten berekenen wat de kostprijs is van de opvang van één kind per dag, rekening houdend met de beslissingen van de paritaire comités en de kwalitatieve normen. Verder stel ik vast dat u niet hebt geantwoord op wat toch essentieel is: zult u het IKG-systeem zoals het nu bestaat verder uitbreiden, zoals uw woordvoerder heeft aangekondigd?

De heer Tom Dehaene: Ik dank u voor het antwoord. Ik denk dat het nieuwe decreet de mogelijkheid geeft om een knipperlichtensysteem in werking te zetten, maar ook om de leefbaarheid en de betaalbaarheid te waarborgen. De tekst die de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd, heeft die doelstellingen als belangrijke uitgangspunten. De evaluatie van het IKG-systeem en de financiering zullen erg belangrijk zijn. We moeten de nodige tijd uittrekken om ervoor te zorgen dat mensen die op een correcte manier kinderen opvangen in een leefbare omgeving werken.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, ik sluit me graag aan. Een: het verwondert me dat u geen antwoord gaf op de vraag van mevrouw Vogels over de reactie van Kind en Gezin. Niemand kan toch ontkennen dat Kind en Gezin in dit dossier een belangrijke verantwoordelijkheid heeft. Kind en Gezin heeft de plicht die dossiers nauwkeurig op te volgen en tijdig alle problemen te detecteren.

Twee: mijn bekommernis gaat ook uit naar de opvang van de kinderen en de ondersteuning van de ouders. Ik steun de vraag van de heer Dehaene wel om een knipperlichtensysteem in te voeren, want dat kan ouders tijdig informeren. Maar daar zijn de ouders met kinderen in deze twee instellingen niet mee gebaat. Ik hoop dus dat er inspanningen zijn geleverd om die ouders te helpen.

Minister, u wijst op een gebrek aan communicatie. Het is heel belangrijk om hieraan te werken en te zorgen dat dit in de toekomst niet meer gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: De zelfstandige kinderopvangvoorzieningen bezwijken stilaan onder de moeilijke financiële situatie. Dat is wel duidelijk. Ze voelen zich genegeerd door de Vlaamse overheid die hen toch overlaadt met regels en verplichtingen, terwijl er amper financiële ondersteuning tegenover staat.

Enkele voorbeelden: 10.000 euro voor een plaats in de gesubsidieerde opvang, 600 euro per plaats in de zelfstandige opvang. Zelfstandige initiatiefnemers kregen vorig jaar 2634 inspectiebezoeken over de vloer, de gesubsidieerde maar 143. Nu wil men de kleine zelfstandige kinderdagverblijven in een paritair comité van de gesubsidieerde sector duwen met een cao die loon- en arbeidsvoorwaarden voorschrijft op maat van de gesubsidieerde sector. Dat is de doodsteek.

Het is uiteraard de federale overheid die in de eerste plaats moet handelen, daar ben ik me goed van bewust, maar u als minister, verantwoordelijk voor de Vlaamse kinderopvang, moet in de bres springen voor deze kinderopvang. We kunnen ons dan ook afvragen of het geen bewuste strategie is van de Vlaamse overheid om elk privé-initiatief op te slokken door grote gesubsidieerde overheidsinitiatieven. Binnenkort gaan er heel wat Vlamingen minder gelukkig zijn en minder blij rondlopen als dit zo voortgaat.

Minister, los van het feit dat er in de loop van 2011 een nieuw decreet komt met een grondige hervorming van het financierings- en vergunningsstelsel in de kinderopvang, wil ik vragen hoe u van plan bent om op korte termijn inspanningen te doen om de zelfstandige kinderopvanginitiatieven meer ondersteuning en financiële ademruimte te geven.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght, bij het begin van de vergadering heb ik gevraagd om geen stukken te gebruiken. Ik heb toch de indruk dat u uw tekst voorleest. Ik vind dat heel jammer. Minister Vandeuren antwoordt uit de losse pols op alle vragen die hij krijgt; minister-president Peeters heeft dat ook gedaan. Dat komt de spontaniteit van het debat ten goede. U hoeft niet de juiste cijfers te citeren. Ik roep u nogmaals op om dit te doen.

Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Ik wil mijn bezorgdheid uiten over het flikkerlichtsysteem. Ik suggereer om onze visienota te bekijken, waar is gesproken over het ontwikkelen van een controleorganisme dat is toegespitst op de kwaliteit van de voorzieningen. Het is belangrijk dat we aan dat controleorganisme ook een soort van financiële audit toezeggen, om de financiële situatie van de instellingen tijdig te kunnen detecteren. Ik ben dus voorstander van die flikkerlichtprocedure.

Minister, ik wil het ook nog hebben over de aandacht voor de ouders. Bestaat er bij Kind en Gezin een soort spoed- of noodprocedure om in dergelijke gevallen op korte termijn opvang voor de kinderen te organiseren?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: In Vlaanderen hebben we altijd alle initiatieven in de kinderopvang, privé of publiek, proberen te ondersteunen. Het IKG-systeem was en is zo'n systeem. Heeft dat geleid tot een toename van de privé-initiatieven? Wij wonen bijvoorbeeld in een regio waar heel weinig privé-initiatieven zijn. Is dit een hefboom voor mensen om dat te doen?

Anderzijds is er ook een initiatief gekomen, onder druk, om antwoorden te bieden aan ouders om de bijdrage inkomensgerelateerd te maken. Dat was destijds de filosofie.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, het is niet belangrijk of de spreker al of niet een papier heeft. Het is de inhoud die belangrijk is.

De voorzitter: Mijnheer Sabbe, kom tot uw vraag alstublieft. Ik pas het reglement toe.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, uw systematisch willen toepassen van het reglement holt de waarde van het democratische debat uit. Ik zal me daar blijven tegen verzetten.

De voorzitter: Mijnheer Sabbe, stel uw vraag, anders sluit ik uw microfoon af.

De heer Ivan Sabbe: Ik zal er te gepasten tijde op terugkomen. Want die schoolmeestermentaliteit moet uit het Vlaams Parlement verdwijnen.

De voorzitter: Ik pas het reglement toe en niets dan het reglement.

De heer Ivan Sabbe: Wat de inhoud betreft, heeft mevrouw Van der Borght integraal gelijk. Men fnuikt systematisch – en ik vraag me af of dat geen politiek is – de zelfstandige kinderopvang door de discrepantie die bestaat tussen het geld dat naar de gesubsidieerde kinderopvang gaat en het geld dat naar de privéopvang gaat. Ook inzake het verschil tussen de controles bij het ene en bij het andere net, vraag ik me af of dit misschien een gerichte politiek is, minister Vandeuren. Misschien wil men de kinderopvang volledig integreren in de verzuiling die hier in Vlaanderen heerst.

Minister Jo Vandeuren: Uiteraard is het de bedoeling – en dat staat ook in de goed-gekeurde visietekst over kinderopvang – om het systeem van de inkomensgerelateerde

bijdrage voort te zetten en daar zelfs incentives voor te organiseren. Ik heb er geen probleem mee dat dit verslag in de commissie wordt besproken. Het zal ook een plaats krijgen in het kader van een algemeen decreet. Ik begrijp niet goed waarom we de idee van een inkomensgerelateerde bijdrage nu in vraag zouden moeten stellen.

Het knipperlichtsysteem kan, maar ik stel wel een contradictie vast. Enerzijds moet het een onderneming kunnen zijn, moet er risico genomen kunnen worden, moeten zelfstandigen initiatief kunnen nemen. Anderzijds moeten er procedures zijn om te bepalen dat men met bepaalde knipperlichten verplichtingen heeft tegenover de overheid. We moeten daar een goed evenwicht in vinden. Wanneer het mis gaat met de onderneming, wordt verwacht dat de overheid een aantal garanties inbouwt voor de overname daarvan. Men kan dan ook verwachten dat daar verplichtingen tegenover staan. Ik heb het dan over het rapporteren en proactief bekijken van een aantal zaken. Er is geen bewuste politiek in het voordeel van het ene of het andere systeem. Ik hoop dat een decreet een transparant kader kan creëren waarin kwaliteitsnormen uniform kunnen zijn en bewegingen in de financiering op een correcte manier kunnen gebeuren. Het was de bedoeling om zo'n algemeen kader te creëren. Wanneer beslist wordt om naar een paritair comité te gaan, dan kunnen we enkel proberen in te schatten wat de consequenties daarvan zijn.

Ik heb een paar maanden geleden al contact opgenomen met de federale minister van Werk. Ik probeer na te gaan of zich daar dringende zaken aandienen. Nu suggereren dat er een bewuste politiek wordt gevoerd om het ene of het andere systeem in moeilijkheden te brengen, is niet juist.

Uit vergelijkende cijfers van 2008 en 2009 blijkt heel duidelijk in de zelfstandige kinderopvang dat er een aantal mensen stoppen en er een aantal mensen bij komen. Het aantal dat begint, is groter dan het aantal dat stopt. Dat is ook het geval voor het aantal plaatsen. Ik ben het ermee eens dat het een discussie is over leefbaarheid. Er moet echter in eerste instantie een kader gecreëerd worden waarin appels met appels kunnen worden vergeleken. De normen en kwaliteitseisen moeten uniform worden gelegd. Zo niet, voeren we een debat dat heel ad hoc en onevenwichtig is. Dat betekent dat sociaalrechtelijk een en ander op een duidelijke en uniforme manier moet worden aangepakt. Dat behoort echter niet tot de bevoegdheden van de Vlaamse overheid.

Mevrouw Mieke Vogels: Het is een beetje gemakkelijk om weer eens de paraplu te trekken naar het federale niveau. Het zijn de vakbonden die actief zijn in de gesubsidieerde sector die eisen dat er in het IKG-systeem dezelfde cao's zijn. Minister, u hebt niet geantwoord op mijn vraag hoe u het verschil verklaart tussen de kostprijs voor de opvang van een kind per dag dat in het inkomensgebonden systeem, het IKG-systeem voor zelfstandigen 25,3 euro bedraagt, en in de gesubsidieerde sector 42 euro bedraagt. Dat verschil is niet te verklaren. Ik stel dan ook voor dat we een reële kostenberekening laten maken over de opvang van een kind per dag in een kinderdagverblijf, rekening houdend met de personeelskosten en met de kwaliteitseisen die we stellen.

De heer Tom Dehaene: Minister, indien we een knipperlichtsysteem uitwerken, moet het een haalbaar systeem zijn dat administratief niet te zwaar is. Op dat vlak deel ik uw mening. Het kan echter niet dat we tegen ouders moeten zeggen dat ze de volgende dag niet meer terug moeten komen omdat de deuren gesloten zullen zijn. We moeten zoeken naar een oplossing.

Veel van de hier gestelde vragen zullen beantwoord worden bij de uitwerking van het decreet. Ik kan de collega's dan ook aanraden om de tekst die is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, door te nemen. De elementen die hier zijn genoemd, zijn in die nota behandeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de eventuele voortzetting van het PGB-experiment

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, ten behoeve van degenen die niet wekelijks de vergaderingen van de commissie Welzijn bijwonen, kan ik zeggen dat het PGB-experiment (persoonsgebonden budget) slaat op een initiatief waarbij 200 mensen met een handicap – eindelijk – de kans krijgen hun zorg vraaggestuurd te betrekken. Het is een heel belangrijk experiment omdat het de bedoeling is lessen te trekken uit de resultaten, die mee richting zullen geven aan de vraaggestuurde zorg, die – en, minister, u hebt er daarstraks naar verwezen –, tegen 2020 zorggarantie moet bieden aan wie het echt nodig heeft. Het zal ook voor de nodige vernieuwing zorgen, zodat personen met een handicap vraaggestuurd hun zorg kunnen betrekken.

Dat experiment loopt af op 31 december van dit jaar. Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad om het op te starten. Er was eerst een decreet in 2001, en vervolgens een resolutie van het parlement in 2007. In 2008 werd het administratief opgestart en pas in 2009 werd het experiment op het terrein opgestart. Zoals voor elk experiment is er ook een eindtijd op gezet. In dit geval is dat 31 december 2010.

Toen we u daarover in mei van dit jaar ondervroegen, gaf u te kennen niet onmiddellijk te willen overgaan tot een uitbreiding van het experiment, maar de conclusies te willen afwachten, wetenschappelijke studies te willen bekijken. Maar, en daar waren we het ten zeerste mee eens, u zei ook dat u zorggarantie wou bieden aan degenen die vandaag in het systeem zitten en dat het nodig was om die personen al voor die einddatum zekerheid te verschaffen omdat het niet van goed bestuur getuigt als op 31 december wordt beslist wat op 1 januari zal gebeuren.

Minister, we zijn nu 3 maanden voor die einddatum. Het lijkt me dan ook niet meer dan billijk om te vragen hoe u de afloop ziet van dit experiment, hoe u de overgang ziet en, vooral, hoe u concreet vorm geeft aan de zorggarantie voor de 134 mensen die vandaag in dat experiment zitten.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, ik kan kort zijn: de heer Van Malderen heeft gelijk. De start is vrij moeizaam en minstens met een aantal vertragingen verlopen. Dat betekent dat wat ik in mei heb gezegd, ook zal gebeuren. We zullen een besluit nemen waardoor die mensen minstens tot het eind van 2011 in dat systeem kunnen blijven. De evaluatie wordt verwacht tegen februari 2011. We zullen er ook rekening mee kunnen houden bij de globale hertekeningen, de opmaak van de plannen en de hervormingen die op stapel staan. We zullen er ook voor zorgen dat er enige budgettaire marge is om wijzigingen mogelijk te maken die zich hebben voorgedaan in de leefomstandigheden van de betrokkenen, en die wellicht, als ze terecht zijn, aanleiding moeten geven tot een herweging van de budgetten.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U geeft hiermee zekerheid tot 2011. Tot nu toe was die er niet. Ik zou meteen, en hiermee ga ik in op de opening die u maakt om binnen de budgettaire marges te zoeken naar mogelijkheden om in te spelen op wijzigingen die zich voordoen in de leefsituaties, een suggestie willen doen. Als men een experiment rekt, kunnen de omstandigheden wijzigen. De mantelzorg voor een persoon kan er morgen anders uitzien of zelfs, in sommige gevallen, afwezig zijn. Daarnaast kan de handicap evolueren. Ik denk dat men daar rekening mee moet kunnen houden.

Een ander gegeven is dat een aantal voorzieningen, licentiehouders vandaag al te kennen hebben gegeven dat bij een verlenging van het experiment de prijs mogelijk wordt opgedreven. Als we heel rigide omgaan met de beschikbare budgetten, zou dat kunnen

betekenen dat een deel van de 134 mensen die in het experiment zitten mogelijk uit de boot vallen omdat het PGB niet meer toereikend is voor de zorg die ze krijgt. Ik vraag daar aandacht voor. Maar ik heb begrepen dat u die opening ook wenst te maken.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghht heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borghht: Minister, we hebben het PGB-experiment uiteraard altijd ondersteund omdat het voor ons dé stap was naar de uitvoering van het PGB-decreet. We weten dat uw partij daar nooit wild van is geweest. In uw conceptnota rept u met geen woord over het PGB-decreet, de verdere stappen die u zult ondernemen.

U zult begrijpen dat de mensen die vandaag aan het experiment meedoen, zich grote vragen stellen, los van de vraag wat er met hen zal gebeuren en of het nu eind 2010 of 2011 is. Waarop zullen ze terugvallen? Zullen ze de zorggarantie kunnen behouden? Dat is een grote zorg van die mensen.

We hadden destijds een tussentijdse evaluatie gevraagd. Daar bent u jammer genoeg niet op willen ingaan. Daarom durf ik u vandaag met aandrang het volgende te vragen. Voorzitter, het is een probleem dat we ons hier aansluiten en vragen stellen, maar dat de minister er niet op antwoordt en we geen enkele mogelijkheid tot repliek meer hebben. Minister, kunt u alstublieft een timing geven? Wanneer zult u het PGB-decreet doen uitvoeren? Het is unaniem goedgekeurd in deze vergadering. Ik zou graag weten wanneer het nu echt in werking treedt.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghht, als u suggesties hebt ter verbetering van dit systeem van actuele vragen, kijken we vol verlangen uit naar die suggesties. U weet dat we bezig zijn met een enquête bij alle fracties.

Mevrouw Vera Van der Borghht: Ik zal dat doen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik het goed heb begrepen, laat u de mogelijkheid van de herweging van de inschaling open. Dat is een belangrijk punt. Zoals de heer Van Malderen al stelde, de situatie kan veranderen door de handicap op zich. De handicap kan erger worden. Of de situatie kan veranderen doordat de mantelzorger wegvalt, of doordat het budget plots krappere wordt omdat de instellingen waar de zorg wordt ingekocht de prijs verhogen. Het lijkt me belangrijk die mogelijkheid te laten bestaan. Als u dat in overweging neemt, dan wil ik graag pleiten voor een duidelijke procedure, zodat de situatie duidelijk is voor iedereen en de willekeur en de bezorgdheid bij de mensen zelf wordt weggenomen.

Minister, ik had nog een vraag: hoe zal de garantie in de praktijk eind 2011 effectief worden waargemaakt?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, de manier waarop dit dossier is aangepakt, ook door uw administratie, getuigt van weinig geloof in het hele PGB-systeem, en vooral van een enorme chaos. Tot vorige week dacht iedereen dat het experiment zou worden beëindigd. Ik deel de zorgen van de collega's over de mensen die hebben meegedaan aan het experiment, maar ook de voorzieningen zijn allesbehalve gelukkig met deze werkwijze. Een aantal voorzieningen hadden zich geëngageerd in de wetenschap dat dit slechts een experiment voor 1 jaar was. Ze voelen zich nu enorm beetgenomen, nu u plots, out of the blue, een dringend voorstel voorlegt aan de adviserende raad van het Vlaams Agentschap om dit experiment met 1 jaar te verlengen. Wat zult u doen ten opzichte van de voorzieningen die eigenlijk niet van plan zijn om de personen met een handicap die deelnemen aan het experiment, nog voort te helpen?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Minister, ik dank u eveneens voor uw duidelijke antwoord. Mijn vragen sluiten enigszins aan bij die van mevrouw Stevens. Als ik het goed heb begrepen, zullen de mensen in het experiment de zekerheid behouden, ook in 2011, en zal er tijdens die overgangperiode altijd de mogelijkheid zijn en blijven om opnieuw in te schalen wanneer een situatie verandert. Dat herinschalen is van bijzonder groot belang. Het is immers natuurlijk cruciaal voor die 200 mensen die momenteel deelnemen aan het experiment. De wetenschappelijke omkadering, de resultaten van het experiment, vonden we ook een heel belangrijk onderdeel toen we het voorstel van resolutie hebben ingediend. Die resultaten zullen we begin 2011 krijgen. U hebt februari genoemd. Mijn vraag luidt dan: hoe moet het dan verder vanaf begin 2012? Zitten die mensen die nu deelnemen aan het experiment, dan volledig op de lijn die u eigenlijk hebt uitgezet in uw groenboek? Daarbij vormden de vraagsturing en de persoonsvolgende budgetten het uitgangspunt. Dat betekent dat het concrete beleid dan al in actie is en dat er concrete zorgpaden worden uitgezet.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, uw antwoord ontgoocht me toch ook wel enigszins. Ik dacht dat het de bedoeling was van dit Vlaams Parlement om het niet bij een experiment te laten en het PGB werkelijk te gaan verankeren. Voorzitter, ik ben zo vrij te verwijzen naar een voorstel van resolutie dat op het einde van de vorige legislatuur, na een zeer, zeer moeilijke evenwichtsoefening, unaniem in het Vlaams Parlement is goedgekeurd. Mevrouw Heeren was toen minister. Ze zal zich dat nog wel zeer goed herinneren, naar aanleiding van de bespreking van de meerjarenanalyse.

Er werd unaniem aan de Vlaamse Regering gevraagd “om dringend werk te maken van het experiment rond de PGB’s en deze alle kansen te geven door een goede opvolging, evaluatie en bijsturing en door een verankering in de uitvoeringsbesluiten in functie van een ruimere toepassing van de PGB’s.”

Minister, ik hoop dat u respect zult hebben voor deze unaniem goedgekeurde resolutie en hier bij hoogdringendheid werk van zult maken.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: In eerste instantie moeten we proberen respect op te brengen voor diegenen die aan het experiment hebben meegewerkt, vandaar het besluit om een stuk zekerheid en continuïteit te bieden. Als zou blijken dat er problemen zijn in de relatie met voorzieningen, zal ik aan het agentschap vragen om mij daarover te informeren.

Mijn focus is: het experiment loopt af, er moet een rapportering en een evaluatie komen en die evaluatie moet worden meegenomen in de hervormingen die in de sector op stapel staan. Op dat moment is het belangrijk voor de betrokkenen om te weten of de nodige schikkingen zijn getroffen om minstens de periode te overbruggen tot we klaar zien in waar de evaluatie naartoe gaat en welke hervormingen nodig zullen zijn.

Gaan we met de ogen toe iets doorzetten? Neen, we houden een evaluatie met een wetenschappelijke begeleiding. Ik verwacht dat er een wetenschappelijke evaluatie komt die mee zal worden geïntegreerd in de principes die in het hervormingsplan zijn opgenomen.

Er zullen misschien een aantal mensen zijn voor wie de situatie is gewijzigd. Net daarom zullen we nagaan of we budgettair de consequenties kunnen nemen. Ik zal niet zeggen dat dit de deur openzet voor alle mogelijke nieuwe debatten, maar het is duidelijk dat we vanuit diezelfde bekommernis – respect voor de mensen die eraan hebben meegewerkt – in die budgettaire mogelijkheid moeten voorzien. Als men objectief kan aantonen dat er een gewijzigde situatie is die, wanneer het experiment zou lopen, aanleiding had gegeven tot een aantal aanpassingen, dan moeten we die in de loop van volgend jaar nog doen. Na evaluatie en integratie in het hervormingsplan moeten we nagaan hoe er op termijn, na 2011, een perspectief kan worden gecreëerd.

De heer Bart Van Malderen: Minister, met uw slotopmerking plaatst u dit debat in een ruimer kader, met name de agenda voor 2020. Dat is terecht. Ik denk dat we een heel hervormingstraject zullen moeten opzetten en vooral in praktijk brengen. Dat vraagt keuzes, soms niet altijd de meest evidente keuzes. Heel belangrijk daarbij is vertrouwen: vertrouwen bij de werknemers uit de sector, vertrouwen bij de voorzieningen, vertrouwen bij diegenen die gebruik maken van de zorg die wordt aangeboden. Er is hier een unieke kans om van de eerste dag dat vertrouwen op te bouwen. De mate waarin we reëel gestalte geven aan de zorggarantie voor diegenen die vandaag aan het experiment meedoen, zal mee bepalen hoeveel vertrouwen er zal zijn in de loop van het proces. Als we 10 jaar nodig hadden om een experiment op te zetten om het PGB gestalte te geven – tussen 2001 en 2011 wanneer we conclusies zullen trekken –, dan mag iedereen er zich wel van bewust zijn dat 2020 – dat is ook over 10 jaar – eigenlijk ook vandaag begint en vandaag zetten we belangrijke stappen in dat traject.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel van de minister om Engels als tweede taal in te voeren in het Vlaams onderwijs

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel van de minister om Engels als tweede taal in te voeren in het Vlaams onderwijs

ACTUELE VRAAG van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de voorstellen van de minister inzake het Engels als tweede taal en het taalimmersieonderwijs

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, op de Europese Dag van de Talen lanceerde u in de pers het voorstel om Engels als tweede taal in het Vlaams onderwijs in te voeren in de plaats van het Frans.

Wij vinden dat niet het juiste uitgangspunt van de discussie. Ten eerste beantwoordt Engels als tweede taal niet aan de reële noden van studenten en leerkrachten. Ten tweede lijkt het ons dat u eerder een symbolische daad hebt willen stellen of dat u een confrontatie of provocatie met de Franse Gemeenschap wou aangaan. Niemand heeft daar natuurlijk baat bij. De vraag die moet worden gesteld, is hoe we ervoor kunnen zorgen dat onze leerlingen aan het einde van het middelbaar onderwijs meertalig zijn. Het gaat niet om tweetaligheid, het gaat om meertaligheid. Dat is wat we vandaag nodig hebben.

Minister, waarom verkiest u plots het Engels als tweede taal ten nadele van het Frans?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u wilt inderdaad het Frans als tweede taal in het onderwijs vervangen door het Engels. Dat heeft, ook deze voormiddag in dit halfrond, enige commotie veroorzaakt. U noemde de discussie een detail. Welnu, voor de N-VA is dit geen detail. Wij vinden de talenregeling in het onderwijs een zaak van de eerste orde. De N-VA is voorstander van een goede talenkennis en van meertaligheid. Ook Europa vraagt grondige kennis van de moedertaal, aangevuld met de kennis van twee andere talen. Wij vinden de positie van het Nederlands en het versterken daarvan een zaak van groot belang. Daarnaast willen wij andere talen leren: het Frans, het Engels, het Duits. Over de volgorde kunnen wij discussiëren. Dat moet gebeuren op een geschikt moment. Wij denken, om een aantal redenen, niet dat vandaag het moment geschikt is.

U stelt ook voor dat niet-taalkvakken zoals aardrijkskunde en geschiedenis in het Engels zouden worden gegeven. Er loopt een experiment op Vlaams niveau en wij wachten de resultaten daarvan af. U hebt die evaluatie niet afgewacht om uw voorstellen de ether in te sturen. Wij hopen dat die oefening in immersieonderwijs niet ten koste gaat van het Nederlands noch van de inhoud van het vak zelf.

Minister, wij hebben vanmorgen van de minister-president vernomen dat het eigenlijk niet was doorgesproken in de regering. U hebt dit weekend dus uw hoogstpersoonlijke Septemberverklaring afgelegd. De minister-president zei ook dat er geen ontwerpdecreet in de maak is. Ik wil u toch formeel vragen of het klopt dat er op uw administratie, in uw kabinet, inderdaad niet wordt gewerkt aan een aanpassingsregeling voor het taalregime. Als u 'neen' antwoordt, ben ik daar blij mee. Dan geloof ik dat ook. Ik hoop dan natuurlijk dat er geen documenten bovenkomen die het tegendeel aantonen. Als u 'ja' zegt, vraag ik u welk tijdspad u voor ogen hebt en wanneer u denkt daarmee naar dit parlement te komen.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, ik begin met een citaat. "Onderwijs is een beleidsdomein waarin niets gerealiseerd wordt als het zich in woelig water bevindt." Minister, dit is de derde zin van uw beleidsnota. Ik heb de indruk dat u, met alle ballonnetjes die u oplaat, het onderwijs meer in woelig water brengt dan dat u het onderwijs uit woelig water wilt houden. (*Applaus van de heer Dirk de Kort*)

Wij zijn voor meertaligheid. De volgorde van de talen is voor mij van minder belang. Wel belangrijk is de keuzevrijheid. Er is te veel staatsinmenging in de vrijheden die er zijn. U wilt er een eenheidsworst van maken. U verwees naar China. U zei dat er in China miljoenen 'Chinezes' zijn die Engels gaan leren. Daar heb ik schrik van, minister. Met uw socialistische redenering probeert u via staatsinmenging van bovenaf iedereen tot een eenheidsworst te brengen.

U wou ook meer de Europese gedachte naar voren brengen. Maar u bent hier in strijd met Europa want Europa wil nu net talendiversiteit. Europa zegt dat naast de moedertaal verschillende talen moeten worden aangeleerd, en het promoot daarbij zeker niet het Engels.

Minister, u had het ook over het immersieonderwijs. Ik vrees dat u via het meertalig onderwijs naar het immersieonderwijs wilt gaan. Wilt u het immersieonderwijs uitbreiden en wordt dit standpunt gedragen door de voltallige regering?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, mocht ik Luc Van den Bossche heten, dan zou ik zeggen dat ik in de volgende commissievergadering een les begrijpend lezen en begrijpend luisteren zal geven. (*Rumoer*)

Gelukkig heet ik niet Luc Van den Bossche. Opnieuw hoor ik in de vragen dingen zeggen die ik nooit heb gezegd. Het volstaat om naar de radio te luisteren en een krant te lezen om te zien wat ik heb gezegd.

Ik zal mijn voorstel, voor het verslag, nog eens heel duidelijk herhalen.

Er is een Europese Dag van de Talen 2010 geweest. Als voorzitter van de Raad Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport van de Europese Unie ken ik de Europese aanbevelingen zeer goed. Iedereen moet zijn moedertaal en twee vreemde talen goed kennen. Daarnaast kan iedereen vaststellen dat het Europese eenmakingsproces wat problemen kent. Het enthousiasme in alle lidstaten daalt zienderogen. Ik vind dit een groot probleem voor onze kinderen en voor onze welvaart, zowel op het vlak van het geluk als op het materiële vlak.

Volgens mij is een van de oorzaken van deze situatie het feit dat we geen gemeenschappelijke taal hebben. Dit is een logische redenering. In Vlaanderen vinden we het heel belangrijk dat iedereen die hier komt wonen, een gemeenschappelijke taal leert. We moeten elkaars

verhalen kunnen begrijpen. Mensen die elkaars verhalen niet begrijpen, kunnen geen gemeenschappelijke toekomst schrijven. We pleiten er dan ook terecht voor dat iedereen die in Vlaanderen komt wonen, Nederlands leert.

De Europese Unie is onze toekomst. Ik veronderstel dat iedereen het daarover eens is. Het is onze betrachting tot een verregaande Europese eenmaking te komen. Daarover bestaat in België haast een politieke consensus. In het licht van mijn redenering over een gemeenschappelijke taal heb ik de vraag gesteld waarom we in Europa niet allemaal als tweede taal voor het Engels zouden kiezen.

Ik kies dan voor het Engels omdat dit de taal van de internationale economie, van de zakenwereld, van de politieke wereld en van de diplomatie is. Bovendien leven we in een tijdperk waarin zich een shift van Europa en de Verenigde Staten naar Azië voltrekt. De Chinese regering heeft 2 jaar geleden beslist dat alle Chinese kinderen Engels moeten leren. Het volstaat in feite naar Zuid-Korea te gaan. Al die kleine Koreaantjes kennen Engels. Een ander mooi bewijs is dat de Fransen volop Engels aan het leren zijn.

Uiteraard moeten we ook een derde taal leren. Bij ons zou dat dan het Frans zijn. Daarbij is een en ander vergeten. Iedereen heeft zich op een detail gefocust. We hebben hier blijkbaar last van een tunnelvisie. Alles wordt in communautaire termen vertaald. Indien ik een gemeenschappelijke Europese taal voorstel, wordt meteen gezegd dat ik tegen de Franstaligen ben en dat ik het Frans niet meer belangrijk vind. Het is natuurlijk een en-en-verhaal. We blijven de Europese richtlijn volgen. Misschien moeten we in de toekomst over een ‘tweede tweede taal’ spreken. Dat is wat ik deze ochtend met mijn uitspraken over een detail bedoelde.

Een ander belangrijk gegeven is dat in verband met talen mythes worden verteld. Veel mensen gaan ervan uit dat de Vlaamse jeugd zeer goed Frans spreekt. Sommigen geven al toe dat het wat minder is. Uit peilingen en testen is gebleken dat dit niet het geval is.

Veel mensen gaan er ook van uit dat de Vlaamse kinderen goed Engels spreken. Ik heb daar op de televisie en op de radio al allerlei zaken over horen verkondigen. Een voorbeeld is: “want ze luisteren naar Amerikaanse muziek”. Ik nodig iedereen uit dat eens te doen. Ze kunnen misschien “I love you” of “I want to make love to you” zeggen, maar dat zou ik niet direct goed Engels noemen.

Gisteren is op de campus van de VUB het academiejaar geopend. Die gebeurtenis vond haast volledig in het Engels plaats. Mevrouw Brusseel was daar ook. Tot mijn en haar grote verwondering heeft de prorector van de ULB, een zeer Franstalige instelling, enkel Engels gesproken. Een journaliste heeft hem gevraagd of het Frans volgens hem een onderwijstaal moet zijn. Zijn antwoord was: “Well, I don’t think that we should speak French in the future.” Ik vind het zeer opmerkelijk dat hij alle vragen in het Engels heeft beantwoord.

Er is daarnet ook naar de keuzevrijheid verwezen. In Vlaanderen is er momenteel geen keuzevrijheid. Sinds de keuzevrijheid is afgeschaft, zijn alle kinderen verplicht Frans te leren. In Wallonië kunnen ze tussen Nederlands en Engels kiezen. Ik heb de cijfers opgevraagd. Op dit ogenblik kiest 40 percent van de Waalse kindjes voor het Engels.

Immersieonderwijs bestaat. Ik vraag iedereen echter een eenvoudige rekensom te maken. Dat staat ook in de kranten te lezen. Indien we dat vergelijken met het totale aantal scholen in Wallonië, wordt duidelijk om hoeveel scholen het gaat.

En gelukkig zijn de Franstaligen Nederlands aan het leren. Waarom doen ze dat? Ik raad u aan om Philippe Van Parijs eens te lezen. Ze doen dat omdat het Nederlands de taal is geworden van de economische machthebber in België. Zo simpel is dat. Als die redenering wordt doorgetrokken, moeten wij veel beter Engels gaan spreken.

Wat gaan we nu doen? Ik heb heel duidelijk gezegd dat ik een denkdebat wou openen. Ik neem aan dat we in onze samenleving nog mogen debatteren. Ik vind dat ook ministers een

debat mogen openen. Het gaat tenslotte om de toekomst van onze kinderen. Dat is niet ‘in woelig water brengen’, mevrouw Van Steenberge. Gisteren was ik in een school in Menen, dus vlakbij de Franse grens. Daar zaten 125 18-jarigen voor mij. 95 percent van die kinderen: Engels.

Het debat is geopend. Laat ons met zijn allen dat debat voeren, met argumenten. Het enige wat ik vraag, is om dat eerlijk te doen. Ik heb nooit gezegd dat dit ten koste van het Frans moest gaan, of dat we het Frans niet meer moeten onderrichten in de scholen. Dat zullen we in de toekomst blijven doen. Wat mij betreft, mag dat op hetzelfde niveau als nu. Laat ons nu het debat voeren over het niveau en de plaats van het Engels, zoals de minister-president terecht heeft opgemerkt. Ik ben inderdaad aan het bekijken of we geen talennota moeten actualiseren, zoals ik deze morgen heb gezegd. De timing zullen we nog bekijken.

Ik heb een paar weken geleden beslist om geld te vinden om mee te doen met de European Survey of Language, om juist de Franse en Engelse taalkennis van onze kinderen te meten, samen met een aantal andere Europese landen. Op die manier zullen we daar cijfers over hebben. Want in onderwijs, mevrouw Van Steenberge, val ik nog altijd van de ene verbazing in de andere. We hebben bijvoorbeeld geen cijfers over de talenkennis van onze kinderen, noch over de evolutie van de afgelopen 20 jaar. Die cijfers bestaan niet.

Mevrouw Ann Brussels: U hebt lang gesproken, minister, er is dus veel om over te discussiëren. Ik juich het debat ook toe, maar vooraleer u het debat in de pers voert, kunt u het misschien beter eerst eens in uw eigen regering bespreken, want daar was blijkbaar geen akkoord over. Dat was een beetje gênant.

Ik wil het debat graag voeren in de commissie. Wij hebben daar namelijk een aantal ideeën over, zoals ik daarnet al liet verstaan.

U zegt dat we u weer verkeerd begrepen hebben. Dat is onderhand een van uw klassiekers geworden. Ik heb wel verstaan dat u voor Vlaanderen Engels als tweede taal zou gaan nemen. De tweede taal krijgt op school meer lesuren dan de derde taal, zoals u zou moeten weten als minister van Onderwijs. En dus benadeelt u het Frans wel degelijk. Maar goed, dat is nog iets anders.

In Wallonië gaan zeggen dat er meer Nederlands moet worden gestudeerd, vind ik een beetje bij de haren gegrepen. Ze hebben in 1998 immersie ingevoerd, en het gros van de scholen gebruikt Nederlands. In Vlaanderen zijn we er nog niet. Ik raad u aan om ernaar te gaan kijken.

U vindt het Frans minder belangrijk? U zegt dat het Engels de taal is van de economie? Engels is niet de enige taal die je nodig hebt om een job te vinden. En zeker niet in Brussel. Dat zou u moeten weten, want het is uw ‘fief’.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik ben zeer verheugd dat wij u met zijn allen verkeerd begrepen hebben, want daar komt het eigenlijk op neer. U weidt uit over de rol van het Engels. Wij zijn het daarmee eens. U gooit het nu vandaag wel allemaal op een hoopje. U hebt daarnet even het debat overgedaan dat we hier voor het reces hebben gevoerd over het Engels in het hoger onderwijs – een heel ander verhaal.

We moeten redelijk blijven, minister. We hebben in Vlaanderen een uitstekend lerarenkorps. Maar we vragen zeer veel van die mensen. Ik heb het nu vooral over het geven van andere niet-taalkvakken in het Engels. We vragen vandaag aan die vakleraren dat ze hun stof uitstekend beheersen, dat ze die stof op een didactische manier kunnen overbrengen naar de leerlingen. We vragen ook dat er een goede relatie is tussen de leerkracht en de leerling. En nu gaan we ook nog eens vragen dat ze straks Engels gaan spreken? Ik denk dat dat niet redelijk meer is.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, u begon uw antwoord met de mededeling dat u ons een cursus begrijpend lezen zou willen geven. Ik zou graag een cursus begrijpend lezen

volgen als u teksten hebt. Maar u bent een stripfiguur. U spreekt in tekstballonnen. Dat is juist het probleem. U laat zo veel ballonnetjes op dat niemand nog weet waarin of waaruit. Vorig jaar nog hebt u de eindtermen Frans uitgebreid, en nu komt u zeggen dat Engels de tweede taal moet worden.

U hebt niet echt geantwoord op mijn tweede vraag. Volgens mij is dit ballonnetje een aanleiding om het immersieonderwijs in Vlaanderen nog meer naar voren te brengen en te promoten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, ik heb een nieuw ideeetje voor ons onderwijs. Misschien moeten we het vak Europees beleid invoeren want u bent duidelijk totaal niet gehinderd door enige kennis van het Europees beleid en de meertaligheid. Eenheid in verscheidenheid is de slagzin van de EU. Daarin verschillen wij van China. De EU gaat ervan uit dat elke burger in zijn contact met de Europese instellingen zijn eigen taal moet kunnen gebruiken. Uw voorstel gaat volledig in tegen de geest van dat principe van de EU dat wij allemaal heel erg waarderen.

Ik denk dat u het beetje Engels van mevrouw Androulla Vassiliou niet goed begrepen hebt. Daarenboven, ik ben er niet zeker van dat u goed begrijpt hoe asociaal uw voorstel is. De redenering van de EU is dat iedereen, tot de kleinste man, in zijn eigen taal terecht kan bij de Europese instellingen. U wilt dat ze dat alleen maar kunnen in de lingua franca. Dat zou een heel asociale maatregel zijn.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik zal kort zijn ‘because we worked hardly today’. Mijn partij heeft zich uitgesproken voor het standpunt van minister Smet. De minister is een spontaneïst, en voert opnieuw de open debatcultuur in in de Vlaamse Regering. We gaan nog veel lol meemaken. Maar inhoudelijk heeft hij gelijk.

Toch moeten we twee zaken uit elkaar houden. Er is de problematiek van het immersieonderwijs. Dat is het geven van reguliere vakken in een andere taal. Dat is iets anders dan de kwestie van de prioriteiten in het taalonderwijs. Op dat laatste punt heeft minister Smet voor mij gelijk, omdat hij kiest voor de taal die de lingua franca van de wereld aan het worden is. 1,5 miljard mensen spreekt nu al Engels. Het is goed om die taal prioriteit te geven boven de andere. We moeten niet onnozel doen, als we die prioriteit stellen, zal een andere taal een trapje lager moeten gaan staan. Daar kunnen we niet onderuit. We kunnen het onderwijs niet blijven belasten. In De Standaard spreekt men van ‘steenkolenengels’ met als voorbeeld een bestelling op restaurant: ‘Sir, I want a bloody steak’ in plaats van een steak saignant. Het Engels is vaak abominabel. Goed taalonderwijs in het Engels is absoluut noodzakelijk.

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Voorzitter, minister, ik heb deze morgen al een paar opmerkingen gemaakt. Ik vind niet dat dit moet uitdraaien op een polemiek. Alleen wil ik u een kleine opmerking maken waarmee u misschien een klein mea culpa kunt slaan. U wilt dat wij een cursus begrijpend lezen of luisteren volgen, maar ik denk dat wij het fundamenteel eens zijn. U hebt, denk ik, een communicatiefout gemaakt door een rangorde te gebruiken en over de tweede en derde taal te spreken. Misschien zijn uw bedoelingen nobel, daar twijfel ik eigenlijk niet aan. U kunt niet ontkennen, als u op de radio verklaart dat vanaf nu Engels de tweede taal zal zijn in Vlaanderen. Minister, u hebt het soms een beetje moeilijk om in eigen boezem te kijken. Ik heb u gehoord op Radio 1 zondagmorgen. U moet maar eens toegeven dat u misschien een communicatiefout hebt gemaakt waarmee u het hele debat moeilijk maakt.

Als u nu niet had gesproken over een tweede en een derde taal, was er geen polemiek geweest. U moet toch toegeven dat als u in het licht van het bestaande taalonderwijs zoals we

dat nu in Vlaanderen kennen, een taal een derde taal noemt, die minder wordt gegeven aan de leerlingen. U kunt dat niet blijven ontkennen.

Minister, ik zou u daarom willen vragen dat u op dit vlak gewoon anders communiceert en dat we het daarbij eerst eens zullen hebben over een nieuw soort taalonderwijs waarbij we onbevangen kunnen spreken over het immersieonderwijs. Het is daarbij absoluut niet de bedoeling – want ik heb gehoord dat een bepaalde collega zich daar zorgen over maakt – dat men aan Nederlandstalige leraars zou vragen om plots lessen te geven in het Frans of in het Engels, dat bestaat niet, immersieonderwijs gebeurt met ‘native speakers’.

Minister, laten we afstappen van de polemiek en gewoon streven naar een duidelijker communicatie over dit toch wel gevoelige punt.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Minister, ik begrijp goed dat u vandaag zegt dat u in Europa Engels als tweede taal wilt, maar in het specifieke geval van België, waar we al met twee talen zitten, moet er toch een rangorde worden gemaakt. Waar staat het Engels en waar staat het Frans?

Mevrouw Brusseel heeft terecht opgemerkt dat een tweede en een derde taal niet op een gelijke manier onderwezen kunnen worden, want er zijn minder uren voor de derde taal dan voor de tweede taal.

Het is effectief zo dat wanneer men het taalonderwijs wil promoten, men ook eens over de taalgrens moet kijken naar wat er in Wallonië, in de Franse gemeenschap, gebeurt met het immersieonderwijs. Ik stel vast dat het veel succes kent en dat er goeie resultaten mee worden geboekt.

Wat is uw bedoeling? Wilt u het Frans behouden als tweede taal aangezien het een bevoorrechte partner is in de Belgische context, met het Engels als derde taal gezien de Belgische context?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, vanmorgen heb ik ook al een reactie gegeven in het korte debat dat we hadden. U zegt dat u het debat wilt openen, maar ik wil erop wijzen dat we daarover in dit parlement nog niet zo heel lang geleden een grondig debat hebben gevoerd. Toen werd een heel uitgebreide beleidsnota opgemaakt en daarin werden duidelijke keuzes gemaakt, andere dan wat u nu voorstelt. De keuzes die we hebben gemaakt, waren heel grondig afgewogen. Het waren duidelijke, goed gemotiveerde keuzes.

Welke objectieve elementen hebt u vandaag om reeds terug te komen op de genomen beslissingen? Continuïteit in het beleid is immers belangrijk, tenzij er ernstige nieuwe elementen zijn die vragen dat het beleid wordt bijgestuurd. De leerplannen zijn pas aangepast, de leerkrachten hebben pas een nascholing gevolgd om in het basisonderwijs kwalitatief Frans onderricht te geven. Wij hebben een aantal projecten opgestart om te bekijken of het ‘Content and Language Integrated Learning’ (CLIL) een goede methode is om in de toekomst toe te passen, maar we wachten de resultaten van de evaluatie nog af om conclusies te trekken en te bekijken waar we naartoe moeten. Het is te vroeg om vandaag plots voor te stellen om reeds een wijziging aan te brengen. De peilingstoetsen zijn nog niet uitgevoerd, daarin is voorzien in het beleid dat zou worden gevoerd. Waarom nu reeds een aanpassing in plaats van te kiezen voor continuïteit?

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, mijn 16-jarige dochter vindt u hip, want zij zou veel liever meerdere uren Engels op school hebben dan Frans. Als haar moeder volg ik dat niet helemaal, want ik meen me toch te herinneren uit mijn studententijd, ook al is dat al even

geleden, dat ik heel wat meer moeite had met Frans dan met Engels, en daarom denk ik dat die extra uurtjes wel nuttig zijn.

Het doet mij plezier dat de uitspraken die u gedaan hebt, anders moeten worden geïnterpreteerd en dat we willen komen tot meertaligheid. Dat juich ik absoluut toe.

Minister, ik heb begrepen dat er voor het immersieonderwijs proeftuinen zijn opgesteld, die al een tijdje aan de gang zijn. Is er al een evaluatie gebeurd en wat is daarvan eventueel het resultaat?

Minister Pascal Smet: Mevrouw Van Steenberge, welke ballonnetjes heb ik al opgelaten zonder daarmee iets te doen? Ik herinner me nog dat u en anderen het bij de capaciteit hadden over ‘politics by announcement’. Delivered! Dat betekent: geleverd. We hebben het wél gedaan. Die kinderen zijn wél naar school. We hebben gezegd dat we het hoger onderwijs zouden regelen vóór de zomervakantie. Dat is gebeurd. Ik ben niet iemand die zomaar ballonnen loslaat in het wilde weg om eens te kijken waar die naartoe vliegen.

Wat zijn de nieuwe elementen in dit debat? Ik heb een ronde in het onderwijs gedaan, mevrouw Helsen. Ik kom ook bedrijfsleiders tegen, ik kom ook zakenmensen tegen, ik kom veel professoren tegen, ik kom ook veel leerkrachten tegen. Unisono hoor ik dat er een probleem is met de kennis van het Engels bij onze kinderen. Mensen die inzitten met onze welvaart en toekomst, maken zich daarover zeer ernstig zorgen.

Wij kunnen doen alsof ons referentiekader België blijft. Uiteraard is dat nog ons referentiekader, maar er is meer dan België. Er is Europa en er is de wereld. Er is een shift bezig. We kunnen doen alsof we dat niet zien, maar het is bezig.

Ik lees ook in een krant dat sommigen zeggen: “Wat voor een socialistisch minister is dat nu? Hij wil kinderen de taal van de elite leren.” Ik vind het al raar dat men Engels de taal van de elite noemt, om te beginnen. (*Opmerkingen*)

Engels is niet de taal van de elite en het is onze verdomde plicht om ervoor te zorgen dat alle kinderen die taal kunnen spreken, die de taal van de toekomst is. (*Rumoer*)

Er is een debat. Ik weet dat er daarover meningsverschillen zijn in elke partij hier vertegenwoordigd, net zoals in de samenleving. Laat ons het debat gewoon voeren op basis van argumenten en laat ons kijken hoe we dat Engels in ons onderwijs een betere plaats kunnen geven.

Nogmaals, dit is niet tegen het Frans. In onze context zullen we het Frans nog altijd een plaats moeten geven. Ik heb ook niet gezegd dat het een-twee-drie gaat gebeuren. Het zal tijd nodig hebben om dit idee ingang te doen vinden.

Mijnheer Van Der Taelen, als u daarjuist geluisterd had, wist u dat ik heel duidelijk heb gezegd dat we misschien beter hadden gezegd dat we een tweede tweede taal nodig hebben. Het is inderdaad fors overgekomen. Maar het is goed voor het debat dat sommige dingen in vraag worden gesteld. We moeten met z’n allen ook eens de vraag stellen of het echte land niet al gekozen heeft. Daarmee bedoel ik: de mensen in de straat.

Immersieonderwijs is een ander debat. Ik heb heel duidelijk gezegd dat we in Vlaanderen negen proefprojecten hebben, de negen CLIL-projecten (Content and Language Integrated Learning). Die zijn afgelopen. We zijn die nu aan het evalueren. Die evaluatie is bijna afgerond. We zullen die de komende weken hebben. We hebben in het regeerakkoord afgesproken dat we die evaluatie goed gaan bekijken. Als die positief is, gaan we kijken hoe we dat in ons onderwijs kunnen integreren.

Ik heb gezegd dat ik intuïtief voorstander ben van meertalig onderwijs, maar meteen toegevoegd dat er altijd belangrijke randvoorwaarden zullen zijn. Het mag geen sociale-uitsluitingsonderwijs worden. Er moet worden bekeken in welke context het kan. Dat gaan

we in de regering bespreken. Meer dan dat heb ik niet gezegd. Dat is trouwens perfect wat we in het regeerakkoord zijn overeengekomen.

Het klopt dat er in Wallonië meer projecten zijn, maar afgezet tegen het totale aantal scholen, blijft ook dat een beperkte zaak.

De slotsom is deze. Het debat is geopend. Laten we dat debat de komende maanden voeren, op basis van argumenten. En laat ons vooral naar elkaar goed luisteren. Ik wil daarom eindigen met een Frans gezegde: “Du choc des idées jaillit la lumière.” (*Applaus bij sp.a en Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels, ik zie u voortdurend gebaren maken. Ik pas het reglement toe. Leest u dat reglement eens vooraleer u boos wordt. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels*)

Mevrouw Ann Brussel: Het reglement is niet altijd fair, maar dat terzijde.

De voorzitter: Het reglement is duidelijk: per vraagsteller of interveniënt wordt de minister 1 minuut spreektijd verleend. Er waren acht of negen vraagstellers of interveniënten, en daarom kende ik de minister 8 minuten spreektijd toe.

Mevrouw Ann Brussel: Ik wil nog iets zeggen over CLIL of EMILE, dat is ‘Enseignement d’une Matière par l’Intégration d’une Langue Etrangère’. Ik denk dat u me verkeerd hebt begrepen toen ik zei dat uw – persoonlijk, Europees of onbestaand – plan niet ten nadele mag gaan van het Frans. Men heeft nogal wat schrik van immersieonderwijs, en dat is onterecht. We moeten daar eens grondig over discussiëren. Immersieonderwijs moet volgens zeer strakke methodes verlopen. Het is niet waar dat dit ten nadele van de moedertaal gaat, maar het is wel waar dat het nodig is dat elke kind de moedertaal goed beheerst. Men kan dus niet zomaar wat improviseren.

In Wallonië is immersieonderwijs wel degelijk een succes en kiezen de meeste leerlingen wel degelijk voor het Nederlands. Ik wil deze discussie niet loskoppelen van de algemene discussie over het taalonderwijs omdat het de enige methode is die meertalige leerlingen kan opleveren. Want als men erg jong een tweede taal aanleert, kan men ook erg snel een derde en een vierde taal aanleren. Dat is wetenschappelijk aangetoond. Reserves ten aanzien van het immersieonderwijs zijn dus misplaatst. We moeten bepaalde politieke ideeën over de ene of de andere taal overstijgen. De bedoeling moet zijn dat onze jongeren een job vinden, en in bepaalde delen van Europa gaat dat helaas niet enkel met het Engels lukken.

De heer Wilfried Vandaele: Anders dan onze collega hebben wij wel degelijk grote vragen bij dat immersieonderwijs. Ik zal hier niet herhalen wat ik daarover al heb gezegd. De minister haspelde immersieonderwijs en de positie van het Frans en het Engels door elkaar. Wij zijn voor het aanleren van verschillende talen: het Frans, Engels, en ook andere talen. We zijn altijd al een beetje blij geweest dat Vlamingen inzake de kennis van het Frans het redelijk goed doen, wat omgekeerd niet altijd het geval is. Het zou misschien niet verstandig zijn om die voorsprong uit handen te geven, al is het zo dat de talenkennis ook bij ons achteruitboert. De discussie mag dus worden gevoerd, maar de N-VA zal die discussie zeker niet op gang trekken, en al zeker niet op dit ogenblik.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw Vogels, ik ben blij dat de minister 8 minuten spreektijd kreeg, want men kan niet op 2 minuten een debat voeren. Ik zal kort zijn. Onze leerlingen hebben problemen met het Frans. Maar ze hebben ook problemen met het Engels. En meer en meer leerlingen hebben een probleem met het Nederlands. Ik wil daarom benadrukken dat men goed moet nadenken vooral meer men initiatieven inzake het immersieonderwijs neemt.

Mijnheer Van Der Taelen, ik hoorde u op Radio 1 uw boek voorstellen. U pleitte toen voor immersieonderwijs. Wij zijn daar geen voorstander van. U pleitte toen ook voor meer

Nederlands aan kansarme jongeren vooraleer men hun een ander taal aanleert. Dat wil ik even onder de aandacht brengen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels, het reglement, dat we aan iedere volksvertegenwoordiger hebben uitgedeeld, is niet de meest boeiende literatuur, maar ik nodig u uit om te kijken op bladzijde 108. Daar staat de toepassing van het reglement. Niet meer en niet minder.

Mevrouw Mieke Vogels: De spreektijden staan op de lijst met de actuele vragen. De vraagsteller krijgt 2 minuten spreektijd, de minister krijgt 2 minuten om te antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Vogels, u hebt ongelijk, het spijt me ten zeerste. Er staat heel duidelijk dat de vraagsteller 2 minuten heeft. Als er drie vraagstellers zijn, dan krijgt de minister 6 minuten om te antwoorden. Dat hebben we vorig jaar altijd toegepast. Vervolgens mag de vraagsteller 1 minuut tussenkomen. Dan mogen maximum zes mensen van de verschillende partijen tussenkomen. Dat betekent dat de minister dan 1 minuut krijgt om daar een repliek op te geven, plus 1 minuut per interveniënt die is tussengekomen. Dat zijn 7 minuten. Omdat ook de heer Van Eycken is tussengekomen, hebben we er 8 minuten van gemaakt. De minister heeft ze trouwens niet allemaal opgebruikt. Ten slotte kan de vraagsteller nog een aantal slotopmerkingen maken.

Ik pas dus gewoon het reglement toe. Als u suggesties hebt om het reglement aan te passen, dan houden wij ons aanbevolen.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik heb ooit een keukenschort aangetrokken in het parlement, de volgende keer neem ik een eierkoker mee.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de slaagkansen aan de universiteiten en de mogelijke invoering van een oriëntatieproef

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

De minister zal heel veel minuten krijgen om te antwoorden.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, deze week is de opening van de universiteiten. Er zijn heel veel studenten die dit jaar zullen starten en helaas, de helft daarvan zal zakken – spijtig om een schooljaar zo te beginnen. Tot die conclusie komen twee economen van het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES), de studiedienst van de K.U.Leuven. Ze zeggen dat er verschillende oorzaken zijn.

Een van de kenmerken is dat het afhankelijk is van het geslacht: meer meisjes dan jongens slagen. Het is ook afhankelijk van de opleidingsgraad en van het onderwijsnet. Ze hebben ook de fiscale impact berekend. Volgens hen kost dat 40.000 euro per niet-geslaagde student. Een groot deel wordt betaald door de gemeenschap, maar ook een groot deel door de gezinnen.

Nu stellen ze voor om naast de bestaande maatregelen voor studiekeuze en studiebegeleiding, ook een niet-bindende oriëntatieproef in te richten. We hebben die discussie precies een jaar geleden in een actualiteitsdebat gevoerd. Minister, u hebt toen gezegd dat u niet pleit voor het invoeren van een niet-bindende oriëntatieproef omdat u dat asociaal vindt.

Ondertussen zien we dat de kansen voor studenten uit kansarme gezinnen dalen, omdat net die studenten die niet slagen, geen tweede kans zullen krijgen, gelet op de financiële impact. Minister, u die zo van het debat houdt, vorig jaar hebt u daarover geen echt debat willen voeren met de universiteiten. Bent u bereid het debat aan te gaan in de commissie Onderwijs, samen met die economen, en anderen die daar studies aan hebben gewijd, en eventueel uw mening over de niet-bindende oriëntatieproef te herzien?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Van Steenberge. Zij heeft de problematiek heel goed geschetst. Ik heb de studie van VIVES ook gelezen. Ik ben geen socialist, maar niettemin zijn er toch een aantal sociale kosten. Mevrouw Van Steenberge verwijst terecht naar het kostenplaatje voor de overheid en de gezinnen. Daarnaast is er de sociale kost van iemand die niet slaagt in een eerste jaar. Die persoon komt een stuk later op de arbeidsmarkt terecht. Dat zal wellicht niet altijd zo zijn, maar voor een bepaald percentage is dat wel het geval.

Minister, het gaat hier om een zeer bijzondere problematiek. U bent geen voorstander van de niet-bindende oriëntatieproef. VIVES raadt dat wel aan. Zij worden daarin gesteund door een aantal rectoren. Zelfs de studentenvereniging is daar voorstander van. Ik besef dat het slechts een element betreft, maar zou het geen aanzet zijn om die enorm hoge percentages van niet-geslaagden naar beneden te halen? Bent u bereid om er met alle actoren over na te denken of zo'n niet-bindende oriëntatieproef misschien niet voor soelaas kan zorgen?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik hoef niet meer te duiden waar we het hier over hebben. De twee personen die de studie hebben uitgevoerd, doen een aantal aanbevelingen. Zij vragen om de financiering te herbekijken en voor het eerste jaar een outputfinanciering toe te passen. Bent u bereid om dat te bekijken en daarop in te gaan?

Zij zeggen ook dat het heel erg zinvol is om te bekijken of het voor de toekomst wenselijk is dat vanuit alle opleidingen secundair onderwijs de vrije toegang tot de universiteit mogelijk is. We hebben in het verleden al het debat gevoerd over ondoordachte studiekeuzes. De vraag is of we die vrijheid zo ruim moeten laten als vandaag in Vlaanderen het geval is. Iedereen met een diploma secundair onderwijs kan naar de universiteit, maar niet iedereen is voor elke richting even goed voorbereid. Bent u bereid om dat ten gronde te bekijken?

Ik blijf heel tevreden dat u niet heel enthousiast bent om de niet-bindende oriëntatieproef toe te passen zoals de universiteiten dat voorstellen. Vorig jaar hebben we het daar rond hetzelfde tijdstip in de plenaire vergadering over gehad. Ik ben tevreden dat u voorzichtig blijft om dat te doen. Ik geloof er heel erg in dat de studiekeuzebegeleiding voor de keuze in het hoger onderwijs, beter moet worden uitgebouwd. U hebt dat vorig jaar zelf ook al bevestigd. Wanneer wij daar niet snel werk van maken in het secundair onderwijs, dan kunnen we de universiteiten straks niet tegenhouden om de niet-bindende oriëntatieproef in te voeren. We moeten alles doen om dat te voorkomen, omdat ik ervan overtuigd ben dat we andere en betere instrumenten hebben. Minister, op welke manier gaat u daarmee aan de slag?

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Ik had me beperkt tot één vraag omdat ik dacht dat dat de geplogenheid was bij een actuele vraag. Ik ga dan ook minder in op de oriëntatieproef.

Mijn fractie is een groot voorstander van de niet-bindende oriëntatieproef in een globaal pakket van studiekeuzebegeleiding. Ik wil verder ingaan op een ander aspect van die studie. Een van de conclusies van die studie is met name dat de slaagkansen groter zijn voor wie naar het katholiek onderwijs is geweest dan voor wie les volgde binnen het officieel onderwijs. Het verschil is frappant. Het ging om 54 percent voor wie uit het katholiek onderwijsnet komt en om 34 percent voor wie uit een officieel net komt, met name het gemeenschapsonderwijs. Ik vind het heel straf dat zelfs als de kenmerken van de leerlingen in aanmerking werden genomen, de verschillen tussen de netten overeind bleven.

Mijn fractie is enigszins ongerust dat ouders op basis van deze conclusies wel eens beslissingen nemen voor hun kroost om ze naar het ene of het andere net te sturen, waardoor dit effect versterkt zou worden. Minister, ik wil heel graag van u weten of u die conclusie van de onderzoekers van VIVES onderschrijft en of u bevestigt dat het net van het katholiek onderwijs beter voorbereidt op een universitaire studie dan andere netten.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, collega's, ik had liever eerder het woord genomen, want nu is het weer een man uit onze tamelijk vrouwelijke commissie die het laatste woord voert.

Minister, ik heb u al eerder een studieminister genoemd. Dat is niet pejoratief bedoeld. Ik hoop dat u nu ook een studie die u niet zelf hebt besteld, au sérieux wil nemen. De studie van VIVES is tamelijk kras: 50 percent van de studenten uit het eerste jaar slaagt niet. De verschillen tussen de richtingen zijn enorm. We zitten met vorken van 75 voor latijn-wiskunde tot 12 voor beroeps, kunst enzovoort. Bovendien is VIVES toch wel zeer interessant om te raadplegen omwille van de kosten. De kost voor de ouders, bijvoorbeeld, is zeer hoog, al was het maar omdat de prijzen van de studentenkoten zijn opgelopen door, onder meer, de betutteling in Vlaanderen.

Minister, er bestaat een filosofie in Vlaanderen die de universiteit beschouwt als een verblijf van een universitaire kuur: je moet er een tijdje in zijn, je moet erin ondergedompeld worden en als je een diploma haalt, is dat mooi meegenomen. Het belangrijkste is dat men een tijdje vertoeft in dat milieu van de universiteit. Dat is natuurlijk een zeer dure kuur en een zeer verspillende kuur.

Minister, toen ik uw vorige repliek hoorde, had ik de indruk dat u die filosofie van de universitaire kuur aanhing. Ik heb de indruk dat u uw standpunt geleidelijk aan het wijzigen bent. Ik moet er ook de nadruk op leggen dat in de commissie ad hoc Hoger Onderwijs de aanbeveling is gedaan voor een oriënteringsproef. Bent u bereid om eindelijk van de filosofie van de universitaire kuur af te stappen en serieus werk te maken van een ernstig selectiebeleid, onder meer door oriëntatieproeven of misschien zelfs bindende selectieproeven in de nabije toekomst?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, er werden heel wat vragen gesteld. Laat me beginnen met te zeggen dat er bij de rectoren of bij de universiteiten daarover geen eensgezindheid is. Het is niet zo dat alle rectoren op dezelfde lijn zitten. Ik zou willen verwijzen naar wat de heer Dirk Van Damme vandaag in, geloof ik, De Tijd heeft gezegd. Het is een heel terecht artikel. Hij vraagt zich af hoe het komt dat wij nogal een obsessie hebben om te kijken hoe we de instroom tot de universiteit en het hoger onderwijs kunnen beperken en waarom we niet meer de vraag stellen hoe we kinderen die zijn binnengekomen, kunnen ondersteunen om

daadwerkelijk uit te stromen met een kwalificatie in het hoger onderwijs. Dat is een heel terechte vraag van de heer Van Damme. We moeten die in ons achterhoofd houden.

Het is ook niet zo dat alle studenten het daarover eens zijn. Ik heb vandaag nog een mail gekregen van de Vlaamse Scholierenkoepel. Ik veronderstel dat u die ook hebt gekregen. Daarin staat duidelijk dat ze niet voor een toelatingsproef is.

We moeten natuurlijk ook weten waarover we praten. Er zijn meerdere formules mogelijk. De toelatings- of hakbijlproef, daar ben ik tegen. Ik zal er ook altijd tegen blijven. Ik zeg niet dat u dat voorstaat, maar ik wil hier heel duidelijk stellen dat we daar tegen zijn. Bovendien leidt dat nergens naartoe. Dat heet in het Engels ‘Teach the test’ of ‘Teaching the test’, afhankelijk van hoe men het bekijkt, waarbij men in het laatste jaar van secundair onderwijs niets anders doet dan kinderen voorbereiden om te slagen voor die test. Dat is eigenlijk niet goed voor de kwaliteit van ons onderwijs.

Een andere mogelijkheid die door anderen wordt gepromoot, is een soort niet-bindende oriëntatietest gericht op kennisschaal. Daarvan zeg ik ook dat dat geen goed idee is. Ze zal immers ongewenste sociale effecten hebben. Wie zal het eerst afhaken? Het kindje van de Marokkaanse Belg, het kindje van de arbeider, maar niet de zoon van de notaris. Dat zal een ongewenst sociaal effect hebben.

2 dagen geleden heb ik gezegd dat ik wel bereid ben om rond de tafel te zitten met de rectoren om te kijken hoe we van het brede verhaal van de leerlingenbegeleiding en de schoolloopbaanbegeleiding, dat mevrouw Helsen in het vorige debat heeft aangebracht, een soort niet-bindende oriëntatietest kunnen maken, die niet alleen gericht is op kennis, maar ook op ambitie, op doorzettingsvermogen, op vaardigheden en attitudes, leerwinst die gemaakt kan worden als men het over onderwijs heeft. Ik heb al een debat met de rectoren gevoerd. Ik heb daarover gesproken met de vicerector van de K.U.Leuven, die daarvoor bevoegd is. Ik heb er met Alain Verschoren van VLIR over gesproken. Ik heb er met nog andere mensen over gesproken. Men merkt toch ook dat er een evolutie in de standpunten is.

Er is nog een andere mogelijkheid. Sommigen zeggen: laten we een propedeusejaar invoeren. Daarbij zou men een eerste ruim algemeen jaar aan de universiteit doen, met drie grote richtingen. Ik zeg niet dat ik daar een voorstander van ben. Ik geef maar de drie mogelijke oplossingen die op tafel kunnen liggen, en misschien zijn er nog andere oplossingen.

We zullen dus een debat voeren met de mensen van het secundair onderwijs en de mensen van het hoger onderwijs, om te bekijken hoe we leerlingen beter kunnen begeleiden. We zullen bekijken of we dat al niet sneller kunnen doen dan de doorgevoerde hervorming in het secundair onderwijs. U zult in de eerste oriëntatienota hebben gelezen dat daar toch al een stap in die richting wordt gezet.

Ik wil niet vooruitlopen met betrekking tot de vraag of we in het eerste jaar al de outputfinanciering moeten doen. U weet dat we heel het decreet gaan evalueren, dus laten we dat gewoon mee in overweging nemen bij de evaluatie.

Mevrouw Helsen, in de eerste oriëntatienota over de hervorming van het secundair onderwijs ga ik in op wat u eigenlijk zegt. We zeggen daarin heel duidelijk dat in de toekomst niet alle diploma's secundair onderwijs nog automatisch toegang zullen geven tot het hoger onderwijs. Ik ben het dus eens met dat denkspoor. U hebt goed geluisterd. Dat is daarin opgenomen.

Ik wil een waarschuwing geven: we moeten voorzichtig zijn met die VIVES-studie. Om te beginnen gaat het over resultaten van voor het Flexibiliseringsdecreet. Het gaat over de voorbije schooljaren, dus het effect van wat er nu gebeurt, kennen we nog niet. Het is er nog niet in verwerkt. Bovendien heeft men de databanken van mijn hogeronderwijsadministratie bekeken, maar men heeft daar niet de leerlingenkenmerken aan gekoppeld. Ik raad iedereen aan het artikel te lezen dat vandaag in De Standaard is verschenen, van de hand van Dimokritos Kavadias, voorzitter van het Lokaal Overlegplatform Basisonderwijs Brussel en

tegelijk professor aan de Vrije Universiteit Brussel. Hij heeft een heel mooie argumentatie ontwikkeld waarom we erg voorzichtig moeten zijn met het trekken van gemakkelijke conclusies uit de VIVES-studie over het onderscheid tussen het vrij onderwijs en het gemeenschapsonderwijs.

Ik vat samen. Ja, ik ben bereid om dat debat te voeren, in een ruime context. Dat heb ik vorig jaar trouwens ook gezegd. We merken dat het debat evolueert, dus dat is een goede zaak. Verder valideer ik de resultaten van de VIVES-studie niet.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat het debat evolueert. Er is echter ook een evolutie in uw gedachten, want vorig jaar was u veel radicaler, toen hier actuele vragen werden gesteld over de niet-bindende oriëntatieproef. Ik wil er ook nog eens op wijzen dat het ook voor ons niet een of-ofverhaal is, maar een en-enverhaal. Een begrip als ‘en-enverhaal’ gebruikt u ook graag. Het gaat over studie, studiekeuzebegeleiding en overwegen of het niet nodig is een niet-bindende proef te organiseren op het einde van de secundaireschoolloopbaan.

U verwijst nogmaals naar het ongewenste sociaal effect. Ik kan u mijn eigen voorbeeld geven. Toen ik begon aan de universiteit, was het eerste dat mijn ouders zeiden dat ze vijf kinderen hadden en dat ik één kans had, maar geen tweede. Die tweede kans was er ook niet in het hoger onderwijs. Rijkere gezinnen kunnen die kans wel geven. Daarom ben ik toch wat bang. U verwijst ook naar het Flexibiliseringsdecreet. Er moet een afweging gebeuren voor en na. De onderwijsdirecteur van de Universiteit Gent heeft daarop gewezen, maar zijn uiteindelijke conclusie was toch ook wel een niet-bindende oriëntatieproef te laten afnemen.

Minister, ik wil ook wijzen op het hoger onderwijs. Alles dat we hier nu bespreken – ook al die verschillen – bestaat veel minder bij het hoger onderwijs dan bij de universiteiten. We zien daar dan dat wie toch een master wil behalen, via een schakeljaar toch naar de universiteit kan gaan. Die mensen slagen veel meer dan diegenen die meteen beginnen aan de universiteit. We moeten toch eens bekijken hoe we onze leerlingen niet eerst naar het hoger onderwijs kunnen laten gaan, om daarna naar de universiteiten te gaan.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. U hebt een heel gamma van argumenten aangehaald die inderdaad interessant zijn om iets te doen aan die problematiek. U hebt, net als andere sprekers, terecht verwezen naar het secundair onderwijs. Ik herinner u aan 31 augustus toen u in de Kempen te gast was. U hebt er een schitterend project van talentontwikkeling gezien dat in de kleuterscholen en het basisonderwijs begint.

Als we debatteren over de problematiek van het kiezen van een juiste studierichting, dan moeten we vertrekken vanuit het basis- en het secundair onderwijs. Op alle argumenten die u hebt aangehaald, kun je een pro en contra geven, maar ik denk dat we deze discussie het best voeren in de commissie Onderwijs.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, bedankt voor uw antwoord. Ik ben het globaal eens met uw visie over waar we de problematiek moeten aanpakken. Ik hoop dat u op die lijn blijft dat de aanpak vooral in het secundair onderwijs zal moeten gebeuren. De universiteiten nemen nu initiatieven omdat ze vinden dat ze iets moeten doen. Ik vind dat we een manier moeten zoeken om al iets kunnen doen vooraleer de hervorming van het secundair onderwijs wordt doorgevoerd, want dat zal nog enige tijd duren. We moeten nu al die schoolloopbaanbegeleiding versterken.

Ik wil nog een nieuw element aanbrengen. U gaat gesprekken voeren met de universiteiten. Een probleem bij de goede oriëntering van leerlingen is dat de begintermen van het hoger onderwijs niet duidelijk gesteld zijn en dat we niet weten of de eindtermen van het secundair onderwijs aansluiten bij de begintermen van het hoger onderwijs. Het is heel belangrijk om dat samen met het hoger onderwijs op te nemen. Enkel en alleen als dat duidelijk is, kan er

worden geoordeeld of de aansluiting vanuit de opleidingen secundair onderwijs correct kan gebeuren. Dit debat kunnen we de volgende weken verder voeren.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik ondersteun zeker het pleidooi dat hier wordt gehouden. Het is positief dat u het debat over de studiekeuze en hoe die te versterken, wilt aangaan.

Ik kom nog even terug op de aspecten die ik heb aangehaald omdat ik denk dat een ander debat minstens even nuttig is: het debat over wat nu precies de oorzaken zijn van de verschillen in slaagkansen van leerlingen, over de verschillen tussen netten enzovoort. U bent daarvoor geen engagement aangegaan. Waarom druk ik daar zo op? U hebt wel gezegd dat we voorzichtig moeten zijn met de conclusies van dat onderzoek. Ik had eigenlijk gehoopt dat u dat iets fermer zou zeggen omdat het belangrijk is voor de mensen die in het onderwijs staan, maar ook voor de leerlingen die in de verschillende netten onderwijs volgen. Leerkrachten proberen dagelijks om met leerlingen, soms in moeilijke omstandigheden, uitstekende resultaten te boeken. Zij zetten zich daar dag in en dag uit voor in. Ik vrees dat de conclusies van deze studie die uitgebreid in de media is geweest, alleen maar de mythe zal ondersteunen dat het katholiek onderwijs beter is dan alle mogelijke andere vormen van onderwijs.

Minister, net daarom zou ik willen vragen om ook in de commissie een debat of een onderzoek te voeren over de verschillen in slaagkansen en de redenen hiervoor. Dit zou heel wat kunnen blootleggen, namelijk de grote sociale ongelijkheid in ons onderwijs.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, als ik dit allemaal hoor, zullen we werk hebben in de commissie Onderwijs.

U hebt in De Tijd Dirk Van Damme aangehaald die zegt dat we zoveel mogelijk studenten naar de universiteit moeten halen omdat dat een van de missies van de universiteiten is. U hebt ook gezegd dat we meer moeten werken aan het probleem van de studenten die niet slagen in het eerste jaar.

Minister, ik sta in het veld. Ik zetel aan de universiteit in meerdere deliberatiecommissies. Ik heb de voorbije dagen een proef gedaan. Als ik de uitslagen van de studenten bekijk, zie ik drie groepen – ik spreek nu over de richtingen rechten en economie. Er is een groep van ongeveer 16 percent die zonder enig tekort op enig vak slaagt. Een groep van 32 percent haalt minder dan 300 punten op 1000. Die zijn afwezig, ze komen niet, ze hebben 0 of 3. Dat zijn triestige, lage uitslagen. De middengroep haalt tussen de 400 en 500 punten of meer dan 500 punten, maar dan met een paar tekorten. Dat zijn studenten die met steun en monitoraat enzovoort kunnen worden geholpen en waarschijnlijk het diploma zullen kunnen halen.

Maar die groep van 32 percent zit daar niet op zijn plaats, die had daar niet mogen zitten. Dat zijn studenten die ofwel de vaardigheden niet hebben om universitair onderwijs te doen – misschien hebben ze andere vaardigheden – of die niet geïnteresseerd zijn. Het is van belang voor de kwaliteit van onze universiteit dat die groep op een zachte en vriendelijke manier naar studierichtingen wordt geleid waar ze beter voor geschikt zijn. Dat is niet asociaal.

Ik zal u het artikel toesturen van Walter Nonneman in Veto. Hij bewijst daarin dat selectieproeven sociaal zijn. Dat staat dus haaks op de bewering dat ze asociaal zouden zijn.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, wij moeten dit debat in de commissie voortzetten. Maar ik wil toch kort aangeven dat we, zoals de minister heeft gezegd, naast de resultaten van de oriënteringsproef de studiebegeleiding niet mogen vergeten. Anderzijds wil ik toch ook benadrukken dat inzet, attitudes en motivaties van studenten niet zo gemakkelijk meetbaar zijn in een oriënteringsproef. Daarmee doe ik geen uitspraak over wel of niet. Alleen, het is een genuanceerde aangelegenheid. In een halfuurtje moeten wij zeker geen beslissing nemen.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, ik ben heel tevreden dat u zegt dat wij het debat moeten voortzetten in de commissie. Er wordt verwezen naar een niet-bindende oriënteringsproef, maar in de studie worden nog heel wat andere voorstellen gedaan waarover grondig moet worden nagedacht.

Ik wil mij aansluiten bij de opmerking van mevrouw De Knop. Ik vond het ook erg om zomaar vast te stellen dat in grote krantentitels weer te lezen stond dat het gemeenschapsonderwijs minder kansen biedt dan het vrije net. Minister, het is onze taak om, als inrichters van dat onderwijs, hierover heel duidelijk te zijn. Dat zijn wij verplicht aan de leerkrachten die daar werken, aan de directies en aan al het personeel, maar ook aan alle ouders en leerlingen die het gemeenschapsonderwijs als hun school hebben gekozen. Als het werkelijk zo is dat de slaagkansen kleiner zijn voor mensen die uit het gemeenschapsonderwijs komen, dan moeten wij hier dringend ingrijpen. Dat zou heel erg zijn.

Minister, ik vrees dat dit demonen zijn waartegen wij al jaren vechten. Ik zou het echt graag geobjectiveerd zijn. Het is broodnodig dat wij met een juiste boodschap kunnen komen, waaraan de juiste conclusies kunnen worden vastgeknoopt.

Minister Pascal Smet: Ik wil meer weten. Als we de begroting bespreken, zult u merken dat wij in een eerste bedrag hebben voorzien om een kenniscentrum voor Onderwijs uit te bouwen. Mijn administratie is volop bezig met het verzamelen van meer gegevens. In de toekomst zullen we wel de resultaten in het hoger onderwijs kunnen koppelen aan leerlingenkenmerken. Dat zijn verschillende databanken. We zullen daar dus in de toekomst een duidelijker zicht op hebben.

Mevrouw De Knop, ik begrijp dat u een duidelijk antwoord vraagt. Als ik zeg dat ik niet valideer, dan wil dat zeggen dat de resultaten van die studie niet door mij worden onderschreven omdat ze te ongenueanceerd zijn, om twee redenen. Er wordt geen rekening gehouden met de kenmerken van de leerlingen. Er wordt bovendien geredeneerd op basis van de resultaten uit het verleden, toen de nieuwe decreetgeving of regelgeving nog niet in werking was getreden. Ik ben het er dus absoluut mee eens dat kinderen ook in het gemeenschapsonderwijs perfect kunnen worden voorbereid op het hoger onderwijs. Dat wordt trouwens dag in dag uit bewezen.

Het is mogelijk dat er in individuele scholen problemen zijn, maar die problemen moeten dan in die scholen worden aangepakt.

Er zijn hier veel suggesties naar voren gebracht. We zullen hier uiteraard rekening mee houden. We zullen hierover in de commissie nog uitdrukkelijk debatteren. De suggestie van mevrouw Helsen betreffende de afstemming tussen de eindtermen van het secundair onderwijs en het hoger onderwijs lijkt me zeer positief.

Tijdens de opening van het academiejaar aan de K.U.Leuven heb ik met professoren gesproken. Ik heb duidelijk het signaal gegeven dat het mijn wens is het hoger onderwijs zich over de hervorming van het secundair onderwijs te laten uitspreken. Er is immers een duidelijke brug tussen beide.

Ik stel vast dat het debat evolueert. Het voordeel is dat de geesten aan de universiteiten op een jaar tijd zijn geëvolueerd. Laten we in die richting voortgaan en het beste voor onze kinderen doen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijn slotopmerking is niet zozeer tot de minister gericht, maar tot mevrouw Deckx. Zij vindt het spijtig dat in de kranten staat dat het gemeenschapsonderwijs minder kansen biedt. Uit de studie blijkt dat het gemeenschapsonderwijs een lager slaagpercentage heeft. Dat is iets anders dan minder kansen bieden.

Mevrouw Vera Celis: Het is voor iedereen duidelijk dat we over voldoende stof en argumenten beschikken om deze discussie in de commissie voort te zetten. Gezien het

vergevorderde uur stel ik voor dat we naar huis gaan en deze discussie morgen in de commissie voortzetten. (*Applaus*)

Mevrouw Irina De Knop: Ik wil nog even ingaan op de laatste opmerking van mevrouw Van Steenberge. Hoe het exact wordt geformuleerd, maakt niet zo veel uit. Het resultaat is hetzelfde of zou hetzelfde kunnen zijn. Ouders zouden om deze reden kunnen beslissen naar een ander schoolnet te stappen. Zoals mevrouw Deckx al heeft verklaard, is dit een van de grootste mythes waarmee we moeten afrekenen. Ik herhaal hier nogmaals mijn oproep hier een diepgaande analyse aan te wijden. Ik ben blij dat mevrouw Deckx die oproep ondersteunt. Die analyse zal ons bij de kern van de zaak brengen. Indien we naar de aansluiting op het hoger onderwijs willen kijken, moeten we het gelijkheidsbeleid in het onderwijs mee onder de loep nemen.

De heer Boudewijn Bouckaert: De heer De Meyer heeft gezegd dat we dit niet op een half uur moeten oplossen. Ik ben het daar volkomen mee eens. Het moet echter ook geen 5 jaar duren.

Minister, met betrekking tot de inkanteling hebt u zich een achiever getoond. U hebt vrij snel een beslissing genomen. Het is niet de beslissing die ik heb voorgesteld. De ad-hoccommissie heeft eveneens oriëntatieproeven voorgesteld. Ik hoop dat u deze problematiek met dezelfde snelheid zal aanpakken.

Ererector Oosterlinck heeft verklaard dat het hem pijn doet tijdens conferenties te moeten zeggen dat onze Vlaamse universiteiten in de middenmoot zitten. Dat zou nog een ranking voor onze minister-president zijn geweest.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Filip Watteeuw, Hermes Sanctorum en Bart Caron tot besluit van de op 22 juni 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de investeringen in klimaatschadelijke bedrijven door Vlaamse banken die gesteund worden door de Vlaamse overheid – 589 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot verdaging van de stemming

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Watteeuw bij motie van orde het woord gevraagd. De heren Watteeuw, Sanctorum en Caron hebben mij immers gevraagd hun met redenen omklede motie vandaag niet te behandelen.

De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Ik heb daarnet vernomen dat de meerderheid een initiatief zou nemen waar de Groen!-fractie bij zou worden betrokken. Ik heb onmiddellijk alle fractievoorzitters laten weten dat ik uitstel van behandeling zou vragen. Ik vraag dit uitstel voor onbepaalde duur. We zullen wel zien hoelang het duurt voor de meerderheidspartijen met een initiatief voor de dag komen.

De voorzitter: Is het parlement het eens met dit voorstel tot verdaging van de stemming? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 6 oktober 2010 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.32 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, An Michiels, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jorgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Herman Schueremans: ambtsverplichtingen;

Martine Fournier: gezondheidsredenen.

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr. 1:****JA-stemmen:**

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyssens, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDING:

Ivan Sabbe

■

